

Pannonia Books
2 Spadina Road
Toronto 4, Canada

ÉLŐ KÖNYVEK
★
MAGYAR KLASSZIKUSOK

AZ ELŐSZÓT ÍRTA
GRÓF KLEBELSBERG KUNO

ÉLŐ KÖNYVEK
★
MAGYAR KLASSZIKUSOK
XXXIX. KÖTET

A BEVEZETÉSEKET ÍRTÁK

Ambrus Zoltán	Kapi Béla	Radó Antal
Baltazar Dezső	Kékyl Lajos	Rákosi Jenő
Berzeviczy Albert	Kozma Andor	Ravasz László
Császár Elemér	Lányi József	Sajó Sándor
Dézi Lajos	Négyesy László	Szász Károly
Galamb Sándor	Pekár Gyula	Tordai Ányos
Hevesi Sándor	Pintér Jenő	Vargha Gyula
	Voinovich Géza	

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

MAGYAR NÉPDALOK

VARGHA GYULA BEVEZETÉSÉVEL.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

PH
3132
K5
köt. 39

Nyomatott finom famentes pehelykönnyű
papiroson a Franklin-Társulat betűivel.

1090167

A MAGYAR NÉPDAL.

Irta VARGHA GYULA.

Valamely nép tehetsége, hajlama, érzelmi, sőt értelmi világa talán semmiben sem tükröződik oly híven, mint költészetében, különösen az idegen hatásoktól kevésbbé érintett, tehát eredetibb, nemzetibb népköltészetében. Idegen hatásoktól a népi költészet sem ment egészen. A népek sohasem voltak kínai fallal elzárva egymástól. A szellemi érintkezést, kölcsönhatást a nyelv különbözősége sem tette lehetetlenné; a népek vérkeveredése, idegen fajok beolvadása pedig tág kaput nyitott idegen testi és lelki tulajdonságok beáramlásának. A magyar nép is, mint Európa csaknem valamennyi nemzete különböző fajok összeolvadásából alakult ki. Finn-ugor és török népek fajisága teremtette az alapot, amelyre aztán századok folytán, sok más réteg rakódott. Már honfoglaló őseink találtak itt különböző népelemeket, melyeket a magyarság magába olvasztott. A nyugoti rablókalandozások zsákmányában rab is volt elég, kik szintén elvegyültek a magyarságban. Jövevények, hospesek is jöttek szép számmal, részint épülő városainkba, részint a bevándorlott lovagokkal. Ez a vérkeveredés utat nyitott a nyugati kultúrhatásoknak, a nélkül azonban, hogy a magyarság nyelvét s általában lelki tulajdonságait átalakította volna, kelet népe maradtunk azontúl is s keleti költészet maradt költészetünk is, mind a mai napig.

Egy nép lelkének legelső költői megnyilatkozásai mindig a népköltészet köréhez tartoznak, a műköltészet akkor

válík el a népköltészettől, midőn a költő műveltsége már erősen túlemelkedik népe nagy tömegének műveltségén s költeményeit többé már nem az élő szó, a szájról-szájra való közlés, hanem az írott vagy nyomtatott betű terjeszti. A mi ősköltészetünk emlékei, sajnos, nem maradtak fenn, de történeti följegyzések s a krónikáinkban kimutatható monda-foszlányok kétségtelenné teszik, hogy őseinknek is volt és pedig elég gazdag epikája.

De nemcsak hősi énekek hangzottak őseink ajkán, a magyar dal is korán megzendült. Szent Gellért legendájában olvassuk, hogy Csanád szent éltű püspöke, midőn a szent királyhoz utaztában erdei kanászoknál talált éjjeli szállásra, «éjfél tájban malomzörgést hall s mindjárt dalolni kezdte az asszony, kia malmot húzta vala. A püspök pedig csudálkozva mondja Walternek: Walter, hallod-e a magyarok dalát?» Mit énekelt az a kézimalmot hajtó asszony vagy leány, ki tudná megmondani? Talán árvaságát, talán kedvese hűtlenségét siratta vagy a szerelem édes epedése zengett dalában? Lehet, hogy a szent férfiakat az a dal, ha nemcsak melódiáját hallják, hanem szövegét is értik, nem andalította volna úgy el, sőt talán megbotránkoztak volna a prófán virágéneken. Mert az egyház nemcsak a pogány emlékekkel telített hősi énekeknek volt ellensége, üldözte a szerelmes szívek ártatlan dalait, az úgynevezett virágénekeket is. S ebben a katolikus egyházat követte, sőt puritán szigorával még túl is haladta a protestantizmus. Így nem csoda, hogy a középkor magyar népének virágénekeiből semmi sem maradt följegyezve.

Följegyezve nem maradt. De azt nem tudhatjuk, hogy ma is ősinert népdalaink egy-egy sora, sőt talán egy-egy versszaka nem igen régi, talán sok századdal ezelőtt született népdalunk maradványa-e? *Horváth János a magyar irodalmi népiességről* legújabban írt hatalmas munkájában mélyen bevilágít népköltészetünknek eddig meglehetősen homályban maradt rejtelseibe. Különösen az

irodalom és népköltészet kapcsolatát egészen új fel-fogással, meglepő világosságban állítja szemünk elé. Rá-mutat az irodalom és népköltészet kölcsönhatására. Ezt egy «közvetítő, mintegy átszűrő réteg» eszközli: «az olvasó közönségnek s az irodalom alatti népnek egy-mással életkörülményeiknél fogva, állandó érintkezés-ben levő elemei» mint a tanító, kántor, pap, jegyző, pár gimnáziumot végzett gazdálkodó, diák stb. Ez a réteg juttatja a néphez az irodalmi hatásokat, ez ismer-teti meg viszont a tiszta népit a magasabb osztályokkal. Maga is csinál nótákat s így áll elő a sok többé-kevésbé népnek tetsző vers. Ezek közül igen sok azonnal el-árulja nem népi eredetét, de sokat nem lehet megkülön-böztetni a valódi népdaloktól. Hogy a fél népi költemé-nyek általában gyöngébbek a valódi népdaloknál, egé-szen természetes. Szerzőiket irodalmi olvasmányaik gyakran költői tehetség nélkül is verselgetésre csábítják, míg a nép gyermekei túláradó szívök teljességét öntik dalaikba s ihlet nélkül sohasem dalolnak.

Ha a valódi érzés önkéntelenül ömlik költői formába, a dal, mint kerek egész születik meg. Vannak népdalaink, melyek szerkezete oly mesteri, hogy a legnagyobb mű-költő sem alkothatta volna meg tökéletesebben; de vannak viszont olyanok is, melyekben az egyes strófák közt semmi kapcsolat sincs. Ezek egyes részei, minden valószínűség szerint nem egyszerre születtek s nem is egy szerzőtől valók. Eredetileg ezek is csak egy, leg-főlebb két strófából álltak, de a nótázó közönség keve-selte s hozzá költött még egy-két vagy több versszakot vagy hasonló ritmusú más nótából csapott hozzá stró-fákat. Az ilyen zagyva népdalokat a gyűjtők a nép ajkáról már romlott alakban jegyezték le.

Sok vitára és fejtörésre adott alkalmat népdalaink tetemes részénél a kezdősorok oda nem illő volta. Értel-metlen szeszélye-e a népnek, hogy olyan sort csap a dal elé, mely semmi összefüggésben sincs a tulajdonképpeni

tartalommal? Kíváló gyűjtők, Vikár Béla jelképi magyarázatokkal vélte megtalálni a kapcsolatot; elfogadhatóbb azonban Erdélyi János magyarázata, ki a festőiség szempontjából tekintette ezeket. Néhány pompás idézettel illusztrálja állítását:

Kicsiny falu, fehér ház!
Hát te babám mit csinálsz?
Héj! egyengetem magamat,
Várom a galambomat.

Látszólag az első sor egyáltalán nem tartozik a továbbiakhoz; de «ragadj ecsetet — úgymond — és tégy vászonra minden itt mondott szót s bizonyosan ott lesz előtted a gyönyörű falusi kép, a fehér házzal s a magát egyengető leánykával». Még érdekesebben magyarázza a következő népdalt:

Magos a torony teteje,
Juhaimnak nincs mezeje.
Juhaimnak jó mező kék,
Magamnak hű szerető kék.

A szerelmes juhász ott áll a sík pusztaságon, szeme a távol toronyra téved, előtte a kisült mező, melyen juhainak nem találnak egy harapás füvet. Elgondolja, beh jó volna juhainak jó legelő, magának pedig, eszmetársulás útján, hű szerető. «E tárgyat a perspectiv szabályai szerint elkészítve, — mondja Erdélyi — megvan a kép azonnal.» A következő dalt ellenben:

Három alma, meg egy fél,
Kérettelek, nem jöttél,

esetleunek mondja. De már Gyulai Pál alföldi népszokás s törökkori történeti emlékek alapján kimutatja, hogy a «Három alma, meg egy fél» nem egyéb, mint a «kérettelek» jelképes kifejezése. Van persze elég népdalunk, melyben a rímen kívül az első sornak semmi egyéb kap-

csolata nincs a többivel. Teljesen még az ilyen dalkezetek fölött sem törhetünk pálcát. Ezek a henyé kezdősorok többnyire nagyon festőiek s erős ritmusuknál fogva nagyon zeneiek is, a bennük megütött hang, mintegy az egész dal hangulatát készíti elő, már pedig népdalainknak nélkülözhetetlen alkatrésze éppen a zene, a dallam.

A népdal a melódiától nyer színt. Ettől árad el rajta az élet melege, ezzel dobogtatja meg szívünket. A dallam sokszor még a gyenge szöveget is meglelkesíti. Ha népdalt olvasunk, melynek dallamát ismerjük, lelkünkben mindig dallamával együtt zendül meg. Ha pedig egy megkapó népdalnak dallamát nem ismerjük, olvasása közben valami fájdalmas hiányt érzünk. Így voltam én «A kállai utca ki van festve» kezdetű gyönyörű népdalunkkal, míg csak fülemben meg nem csendült egy ismeretlen dallam, mely reá illett s melyet többé el sem felejtettem. Ez azonban egészen kivételes eset. A dallam rendesen együtt születik a szöveggel, jóformán sohasem előzi ez meg a dallamot, nem úgy, mint mikor zeneszerzők műköltők dalait zenésítik meg.

Népdalaink dallamának legjellemzőbb tulajdonsága, hogy szorosan hozzá simul nemzeti verselésünk idomaihoz. Ez teszi őket annyira magyarrá, de azonkívül annyira gazdaggá is, mert amint *Arany A magyar nemzeti versidomokról* írt korszakos tanulmányában kifejti, a magyar ritmus főjellemvonása éppen a változatosság. A költő — úgymond — a cezúrák szigorú megtartásával tegye minél szabatosabbá a ritmust, de ezentúl «épen oly pindari szabadsággal járhat el, mint a barna zenész, ki majd egyik, majd másik hangon nyugtatja tovább nyirettyűjét s ugyanazon ütem egyes részeit sem játssza mindig egyenlő időfelosztással». A dallam azonban nemcsak a ritmushoz idomul, szoros kapcsolatban van a dal tartalmával is. Nem is lehet ez máskép, hiszen a nótának a lelke szól a zenében. Az érzéseknek amily végtelen változatossága ölt testet dalainkban, dallamaink is oly

kimeríthetetlenül változatosak. A legmélyebb gyász és fájdalom nyögő panaszától, a fülemüle dalához hasonló epedésen át a szilaj szenvedély féktelen kitöréséig vagy a mámoros kedv pajzán, csapongó s táncra ingerlő ujjongásáig, megvan nótáinkban valamennyi árnyalat. Nótái mellett úgy búsulni és úgy vigadni, mint a magyar ember, a világnak egyetlen más népe sem tud. Fölmerült az a nézet, hogy a magyar zene a cigányoktól származik. Képzelné sem lehet ennél képtelenebb állítást, hiszen akkor népdalaink szövegét is a cigányoknak kellett volna csinálniuk.

Érdekes volna, ha zenetörténetünk megállapítására, hogy népdalaink mit vettek át régi egyházi énekeink zenéjéből s egyházi zenénk viszont hogyan táplálkozott magyar népzeneink forrásaiból. Bogisich Mihály megállapította, hogy «Az ég alatt a föld színén Nincsen olyan árva mint én» kezdetű népdalunk dallamára a középkorban egyházi éneket énekeltek.

A magyar nép azonban vallásos érzésének nem igen ad hangot dalaiban, megelégszik a zsoltárokkal és más egyházi énekekkel. Az Istenhez csak szomorúságában sóhajt fel, vagy átkait akarja erősebbé tenni az által, hogy az Istent hívja fel bosszulónak. A «verje meg az Isten» kifejezés lépten-nyomon előfordul dalainkban. De a szántóvető lelke néha egészen megtelik hálaadással s «gyöngyharminatos reggel», mikor «füvek illatoznak» s «madarak dalolnak», ellágyulva gondol teremtetőjének jóságára :

A szántó is felkél szerencsésen,
Fúj a tavaszi szél igen frissen.
Befogja ökreit,
Miveli földjeit
Szerencsésen,
Munkáját folytatja,
Barázdát forgatja
Szép rendesen.

Isten ő felsége meg is áldja,
 A szántó marháit meg is tartja.
 Fegyvert és katonát
 Ekét és boronát
 Ő forgatja,
 Földön a gabonát,
 Mennyben a koronát
 Osztogatja.

Legnagyobb szerepe népdalainkban a *szerelemnek* van s az abból fakadó örömnak, bánatnak, gyűlöletnek s csúfolódásnak. Szerelmi dalainkban virágzik ki népköltészetünk egész pompája s ez árulja el legjobban a keleti eredetet. Tele vannak dalaink virággal (innen régi nevük : virágénekek) s fénnel, ragyogással. Elég, ha idézzük azt a dalt, melyet már Erdélyi János, mint a legjellemzőbbet emelt ki :

Nem anyától lettél, rózsafán termettél,
 Piros pünkösd napján hajnalban születél.
 Orcáid rózsái ha közel volnának,
 Égő szívem mellé tűzném bokrétának.

«Ha e dal színeit kiválogatjuk — úgymond — majdnem elbírhatatlan a fény, a legélénkebb füstös fénye, szerelemlünknek. Ott a rózsafa, a piros pünkösd, aztán a hajnal, meg az arc rózsája, ehhez az égő szív és még az a szerelem, hogy a *tűzném* ige bár nem jelent tüzet, de mintegy neveli mégis a legpompásabb piros színek vegyülését.» Így csak egy napkeleti nép képzelete tud festeni! S mennyi gyöngy, mennyi drága ékkő csillog dalainkban! Ott a páva is, a keleti udvarok kevély madara, majd pompás tollait hullatva bokrétának, majd mint szegény raboknak szabadulást hirdető. Ott van még a galamb, a keleti népeknél is a szerelem istenasszonyának kedves madara. A szeretők egymást hol galambnak, hol rózsának nevezik. A szerelem mindenható erejét s mindenütt jelenvaló-

ságát hirdetik dalaink, hiszen «Szerelem van minden fűben, fában, Minden csúszómászó kis állatocskában.» Szerelem nélkül boldogtalan a házasság. «A konty nehéz gond» mondja egyik dalunk; a szíve ellen férjhez adott fiatal asszony pedig így kesereg:

Ehol jön az este, hogy kell lefeküdni,
Ösmeretlen társat hogy kell megölelni.
Mikor ölelgetném, fájnak a karjaim,
Mikor csókolgatnám, hullnak a könnyeim.

A megcsalt legény legnagyobb átka is az, hogy Isten a hűtlen leánynak, «Szeretetlen társat adjon».

Talán még szerelmi dalainkban is több a szomorú, mint a vídám. Népünk képzelete megelékesíti a természetet, mely szinte együtt érez a bánatos szívvel:

Amerre én járok, még a fák is sírnak,
Gyenge ágaikról a levelek hullnak.

mondja egy nagyon szép régi nótánk, melyből talán egy bujdosó kuruc mélységes fájdalma szól.

A szerelmi dalok nemcsak legényszívből, hanem leány-szívből is fakadnak. Ez természetes. A görög Sapho is, az ismert legrégebbi szerelmi dalok költője, nő volt. Érdekes volna megállapítanunk, hogy hány szerelmi dalunk költője volt férfi s hányé leány? Sokszor ezt lehetetlen eldönteni, kivált a párbeszédes daraboknál, ahol legény, leány felelget egymásnak. Kétségtelen, hogy nagyon sok dalunk nőtől származik, még a katonadalok között is.

Népdalaink jelentékeny részét teszik a *katonadalok*. De mily mások ezek, mint a régi vitézi énekek, a végvárak törökkel tusázó daliáinak vagy Rákóczi kuruc vitézeinek hősi dalai. Az uralkodóház bizalmatlansága már a XVII. században elsorvasztotta, majd egészen megszüntette a magyar hadsereget. Az állandó katonasághoz erővel besorozott magyar fiú nem hazája védelmében, hanem ide-

gen földön, idegen érdekekért hullatta véré. Nem volt, ami lelkesítse s annál jobban fájt neki, hogy el kell szakadni szülőfalujától, apjától, anyjától, szeretőjétől. Idegen földön, mintegy számkivetésben tékozolni el szép ifjúságát :

Anyám, anyám, édes anyám,
Édes felnevelő dajkám,
Születésennek örült kend,
Jaj de nagy búra nevelt kend.

jajdult fel a besorozott legény. Legkeservesebb a válás szeretőjétől :

Mikor visznek Lengyelország felé,
Visszanézek magyar hazám felé,
De sajnálom apámat, anyámat,
De legjobban a kedves babámat.

Megható az az erős honvágy, mely a magyar fiúkat a távolban folyvást epeszti :

Felmegyek én egy nagy hegyre,
Annak is a tetejére,
Onnan nézek hazám felé,
Édes anyám háza felé.

Kedvesebb neki az egyszerű falu, mint az idegen világ minden szépsége, gazdagsága. Gyönyörű példa erre a következő dal, mely egyszerű szavakkal s a verselésnek sem valami nagy művészetével a lélektani festésnek valóságos mesterműve :

Nagy-Abonyban csak két torony látszik,
De Majlandban harminckettő látszik.
Inkább nézném az abonyi kettőt,
Mint Majlandban ezt a harminckettőt.

A honvágy s az elkeseredés a szegény magyar katonát nem egyszer öngyilkosságba kergeti :

Bakagyerek ha megunja életét,
 Megtölti a hátultöltő fegyverét,
 Nekiszögzi az ő elszánt szívének,
 Úgy lesz vége katonaéletének.

Ritkább eset az, midőn a magyar legény kiirthatatlan életkedve s hetyke legénykedése csendül ki a katonadalokból.

A katonasor elől nem egy legény bujdosott *elbetyárnak*. A betyárromantika nem hiányzik más népek népköltészetéből sem. Nálunk még némi nemzeti, hazafias színezetet is nyert. Midőn Bécs ellenséges vámpolitikája virágzó marhakereskedésünknek véget vetett, sok hajtólegény maradt kenyér nélkül; a magyar hadsereg megszüntetése következtében is sok jó vitéz züllött el, a szatmári béke után Rákóczi kurncai közül szintén nem egy húzódott vadon erdők sűrűjébe. A földesúri keménység hasonlóképpen több nyakas jobbágyból csinált haramiát. A föld népe saját üldözött véreit látta bennük s bizonyos nimbuszal vette őket körül:

Isten teremttötte a betyárokat,
 Azok által veri a gazdagokat;
 Hogyha betyárgyerök nem találkozna,
 Gazdag embör sohasem imádkozna.

A *pusztai élet* s foglalkozások természete a csikósokat, gulyásokat, juhászokat szintén bele-belevitte a tolvajlásba. A pásztorember mintegy közép helyet foglal el a szántóvetők és a szegénylegények közt. Volt a pásztorok közt bizonyos hierarchikus fokozat. Minthogy a magyar ember háziállatai közt a lovat becsüli legtöbbre, a csikós is különbnnek tartja magát a többi pásztorembernél: «Csikós vagyok, nem gulyás», mondja kevélyen s dicsekszik, hogy «A csikósnak jól van dolga, Egyik lóról a másikra; De a juhász, mint a kutya, Egyik dombról a másikra».

Talán a pásztoemberekben és a szegénylegényekben van legtöbb büszkeség. De különben minden magyar legény tele van büszkeséggel s szereti fitogtatni erejét:

Vagyok olyan legény, mint te,
Vágok olyan rendet, mint te,
Ha nem hiszed, gyere velem,
Fogd meg az én kaszanyelem!

A szegénylegények fele élete csárdában *bor mellett* tölt el. De a bor szeretetében nem álltak egyedül. Magyarország nem hiába a jó bor hazája, népünk mindig szerette a gondízó borocskát. Már honszerző ősünk, a krónikás szavai szerint «magnum áldomást» csapnak győzelmes harcaik örömére. Apor Péter a XVII. század magyar erkölceinek és szokásainak leírója gyakran megenlékezik a nagy ivásokról. Apaffy Mihály erdélyi fejedelemről beszéli, hogy senki sem tudott annyit inni, mint ő, s ha már nagyon sokat ivott, meg-megemelte kozák-süvegét, hogy a bor gőzét kieressze alóla. Bizony, a mértékletlen borital sok magyar ember életét rövidítette meg. De ki törődik azzal tölt pohár mellett:

Ej, haj! igyunk rája!
Úgy is elnyel a sír szája.

kiált fel nagy magabíztában a boroskancsó hajtogatója, legkevésbé sem gondolva komolyan a halálra. Hogy is gondolna! mikor már az esztől is elbúcsúzott:

Isten hozzád, édes eszem,
Már ma hasznodat nem veszem.

Hiába mondja egy másik nótánk a borról, hogy:

... elmebódító, ruharongyosító,
Ma vigasztaló, holnap szomorító.

Ha a kedv egyszer megered, nincs annak határa. Hajnal felé, mikor már igazán ideje volna takarodót fűjni, rákezd a vendégsereg:

Haragszik a gazda, hogy mi itt mulatunk,
Vigye el a házát, de mi itt maradunk.

Ilyenkor ki nem fogynak a tréfából, kötődésből, kijut még a vendéglátó gazdának is :

Széles az asztal,
Keskeny az abrosz,
Vékony a vacsora,
Huncut a gazda,
Nem néz a napra,
Csak a szép asszonyra!

De bor sem kell a magyar embernek, hogy jókedve kerekedjék, a *humor és tréfa* csakúgy bugyborékol belőle :

«Ángyom, ángyom, édes ángyom,
Kell-e bunda másvilágon?»
«Nem kell bunda, sem köpönyeg,
Mert a pokol úgy is meleg.»

tréfálgozik egymással a férfi és a menyecske. Sokszor a nép éles szemű költője egész genre-képeket fest. Ilyen a *Nylri Dáma*, az *Element a kisasszony Trézsi* kezdetű gúnydal. A gúny sokszor sebző, de sokszor csak könnyed enyelgés, a való eltorzításával pl. :

Hála legyen az Istennek,
Hogy nincs szarva az egérnek,
Mert ha neki szarva volna,
Sok asztagot szélyeltúrna.

Hála neked, nagy Úristen,
Hogy a bolhán patkó nincsen,
Mert ha rajta patkó volna,
Sok szép asszonyt agyon rúgna.

Ez már a képtelenségek halmozása, amilyent Priscus Retor följegyzése szerint egy törpe gajdolt Attila lakomáján. Még inkább a következő :

Fogtam én egy szűnyogot,
Nagyobb volt egy lónál,
Kisütöttem a zsírját,
Több lett két akónál.

A képzeletnek ez a játékos csapongása szintén érdekes sajátsága magyar népünknek s a mint Attila törpéjének példája mutatja, ősidőkből ránk szállt örökség.

Ma már népdalainknak rengeteg tömege van följegyezve s biztosítva a felejtéstől, pedig mily későn eszméltünk rá, hogy ezt a megbecsülhetetlen, de nagyon is veszendő kincsünket megmenteni, egyike a legfontosabb nemzeti feladatoknak. Főleg külföldi hatások, leginkább Herder példája ébresztették fel nálunk az érdeklődést. Az első kísérletet nagy nyelvtudósunk, *Révai Miklós* tette meg 1782-ben, a Ráth Mátyás-féle *Magyar Hirmondóban* felhívást intézve énekek gyűjtése végett a lap előfizetőihez. E felhívásnak azonban sikere nem lett, bár a demokratikus eszmék terjedése s a II. József abszolutizmusa ellen föllángolt nemzeti érzés s ezzel karöltve multunk hagyományainak s nemzeti sajátságainak megbecsülése széles körökben felkeltette a figyelmet népköltésünk termékei iránt. Csak egyes lelkes gyűjtők buzgóságának maradt némi nyoma. Különösen *Csokonai* és *Pálóczi Horváth Ádám* énekgyűjteménye válik ki, de mindkét gyűjtemény nagyon sok, nem népi eredetű költeményt ölelt magába, amint ezt Horváth Ádám gyűjteményének már címe is *«Ó és új, mintegy ötödfélszáz énekek, ki magam csinálmanya, ki másé»*, világosan mutatja.

A megoldást a nagy reformkor hozta meg, a mult század negyvenes éveiben. A M. Tud. Akadémia (akkor Tudós Társaság) már a harmincas évek elején foglalkozott a kérdéssel, de a nagy munkát átengedte a Kisfaludy-Társaságnak, mely 1843-ban meg is indította az országos gyűjtést, oly fényes eredménnyel, hogy már

1846-ban megjelent *Erdélyi János* szerkesztésében egy hatalmas kötet «*Népdalok és Népmondák*» címen, melyet 1847-ben és 1848-ban egy-egy újabb kötet követett. Az abszolút korszak, mely elnyomott minden nemzeti törekvést s a Kisfaludy-Társaságot is elnémította, nem volt alkalmas a szép kezdet folytatására. De teljesen meddő ez a korszak sem volt, ekkor gyűjtötte össze a lelkes unitárius püspök, Kriza János, a Székelyföld népköltésének értékes virágait s adta ki 1863-ban *Vadrózsák* cím alatt.

A Kisfaludy-Társaság, amint 1860-ban újra megkezdhette működését, már a következő évben elhatározta, hogy megindítja magyar népköltési gyűjteményének új folyamát, Gyulai Pál szerkesztése mellett. Felhívása, mely gyűjtésre buzdította a népköltés barátait, oly sikerrel járt, hogy már 1864-ben ki lehetett volna adni egy kötetet. De kiadó nem akadt s a *Magyar Népköltési Gyűjtemény* új folyamának két első kötete csak 1872-ben láthatott napvilágot, Gyulai Pál és Arany László kitűnő szerkesztésében. A harmadik kötet jóval később, kerek tíz év múlva követte a két elsőt. Ezután hosszú szünet következett. A szerkesztők lemondtak s csak 1902-ben, húsz év múlva jelent meg Sebestyén Gyula érdekes gyűjtése, a *Regös Énekek* két kötete. Azóta gyűjteményünk tizennégy kötetre szaporodott, de nem mind tartalmaz népdalokat, négy kötet kizárólag népmesékből áll. A Kisfaludy-Társaságén kívül más gyűjtemények is jelentek meg, kiválik ezek közül egyik legérdemesebb gyűjtőnk Kálmány Lajos szegedvidéki gyűjtésének két kötete.

A népköltési gyűjtéseknél két irányelv áll szemben egymással, az esztetikai és a néprajzi szempont érvényesítése. Az előbbi nem tartja érinthetetlen szentségnek a nyers lejegyzést. A variánsok közt szabadon válogat, a fölösleges toldalékokat elhagyja, sőt a több variánsból a dal legművészebb formáját igyekszik összeállítani.

Ezt az elvet követte Erdélyi János, kimondva az első kötet előszavában, hogy «Sok dal lesz itt, melyet senki sem hallott úgy, mint általani közöltetnek, mert némelyik három, sőt négyből is van összerakva». Gyulai Pál, Arany Lászlóval, szintén az esztetikai szempont híve volt. Hogy gyűjteményeinket a nagyközönség minél jobban élvezhesse tájszólások helyett az irodalmi nyelvet használták. Kriza János már a székely nyelvjárás lehető hű feltüntetésével szerkesztette a *Vadrózsákat*. Újabb kiváló gyűjtőink *Vikár Béla* és *Sebestyén Gyula* a néprajzi szempont hívei. Nagy súlyt fektetnek a tájkiejtésre, különösen az előbbi minden lejegyzett szót úgy tart értékesnek s néprajzi dokumentumnak, a hogy azt az illető elmondta, kiejtette.

Régibb gyűjteményeink nem voltak tekintettel *népdalaink dallamára*. Újabb időben azonban, különösen a phonograph-felvételek megindulásával, öröndetes változás állt be. A Kisfaludy-Társaság Népköltési Gyűjteményének IV. kötetében (Sebestyén Gyula: Regös Énekek) találunk először lekottázott dallamokat. A Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi osztályában ezer számra vannak phonograph-hengerek népdalaink dallamaival. *Bartók Béla* és *Kodály Zoltán* szintén nagy érdemeket szereztek népdallamaink följegyzésével.

A népköltési gyűjtés történetében korszakos a *Folklore-Fellow* magyar osztályának megszervezése, mely Sebestyén Gyula páratlan buzgóságát dicséri. Sajnos, ennek az egész országra kiterjedt nagyszerű gyűjtőhálózatnak munkásságát a világháború megakasztotta, de reméljük, meg nem szüntette. Sokan mégis borús szemmel nézünk a jövőbe. Van ugyan kitűnően megalkotott szerv a gyűjtésre, de a legkevesbbé kiaknázott területek a trianoni határon túl esnek. Lesz-e az ottani meggyöngült s elnyomott magyarságnak elég ereje erre a munkára? Az is nagy baj, hogy a népdalok forrása, ha nem apadt is el, nagyon zavarossá vált. A városi

kuplék, melyekhez a magyar léleknek semmi köze, már a legkisebb falukat is elárasztják. Kiszorítják a valódi magyar nótákat s konkollyal és más gyommagvakkal szórják tele magyar népünk daltermő lelkét.

MAGYAR NÉPDALOK

I.

SZERELMI DALOK.

I.

Ablak alól a rózsafa nem látszik,
Minden éjen piros rózsát virágzik.
Terem rajta piros rózsza, jószagú,
Gyenge rózsám, mért vagy olyan szomorú?

Megöl engem az iszonyu búbánat,
Szeretőmet viszik el katonának,
Ne szomorkodj', édes rózsám, érettem,
Tiéd leszek még ebben az életben.

2.

A csap-utcán végig, végig, végig,
Minden kis kapuban virág nyilik,
Minden kis kapuban kettő, három,
Csak az enyém hervadt el a nyáron.

Ne vigasztalj, édes, kedves anyám!
Hadd sirjam ki magamat igazán.
Ki megbántott, megsegít a bajban:
A jó Isten majd könyörül rajtam!

3.

A fekete holló gyászt visel magáért,
Én is gyászt viselek jegybeli mátkámért,

Jegybeli mátkámért mit nem cselekedném,
 Tenger sűrű habját kalánnal kimerném,
 Tenger fenekében gyöngyszemeket szednék,
 Jegybeli mátkámnak gyöngybokrétát kötnék.

Küküllő kövecse kalamáris volna,
 Tenger sűrű habja mind tintalé volna,
 Mezőn mennyi fűszál mind pennaszál volna,
 Fán amennyi levél mind papiros volna,
 Bánatom leírni annak is sok volna.

4.

A fényes csillag is
 Ballag haza felé, —
 Ballag barna legény
 A galambja felé.

De mig oda ballag
 Jóformán megvirad,
 Gyenge szerelmöknek
 Hamar vége szakad.

5.

A kend édes anyja
 Megátkozott engem,
 Hogy a fekete föld
 Borítson be engem.

Akit én szeretek,
 Meg van az szeretve,
 Ha rá tekintek is,
 Elfakad nevetve.

Ne átkozzon engem,
 Nem vagyok én oka,
 Mert én az ő lányát
 Nem szerettem soha.

A pümkösdi rózsza
 Kihajlott az utra, —
 Eredj oda, rózsám,
 Köss bokrétát róla,

Tedd az öved mellé
 Két szemem láttára,
 Viseljed, galambom,
 Lányok boszujára!

6.

Aki a rózsáját igazán szereti,
 Záporeső esik, mégis megkeresi.

Lám én a rózsámat igazán szeretem,
Záporosó esik, mégis megkeresem.

7.

Akkor volna szép az erdő,
Ha lány volna a kerülő.
Csili-csalárom! Csili-csalárom!
Ha lány volna a kerülő.

Megkerülném én az erdőt,
Megcsókolnám a kerülőt.
Csili-csalárom! Csili-csalárom!
Megcsókolnám a kerülőt.

8.

Áldd meg isten azt az utcát,
Kibe az én rózsám sétál;
Kirakatom gyémántkővel,
Nézzen bele este, reggel.

Verd meg isten azt az utcát
Kibe az irigyem sétál:
Kirakatom beretvával,
Essen bele térdenállva!

9.

Állj előmbe, rózsám, hadd bucsúzzam tőled,
Ha el nem bucsúírom: bujdossunk el ketten!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tézlek,
Édes szívem!

Fekete két szemed mire csalt meg engem?
Gyenge szép termeted mire hozott engem?
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tézlek,
Édes szívem!

Ne menj el, galambom, ne repülj el tőlem,
 Jőjj vissza madaram, szállj bé ablakomban!
 Vagy meghalok érted,
 Vagy enyimmé tészlek,
     Édes szivem!

Ha elmegy is szivem, csak hozzám igaz légy,
 Igaz szereteted hamisra ne fordítsd!
 Vagy meghalok érted,
 Vagy enyimmé tészlek,
     Édes szivem!

10.

Amerre én járok, még a fák is sirnak,
 Gyenge ágairól a levelek hullnak.

Hulljatok, levelek, rejtsetek el engem,
 Mert az én galambom sírva keres engem.

Hulljatok, levelek, sűrűn az utamra,
 Hogy ne tudja rózsám: merre ment galambja.

11.

A malomba mentem,	Mit tehetek róla,
Tiszta buzát vittem,	Hogy szerelmes vagyok!
A szerelem miatt	Az atyám is az volt,
Meg nem örülhettem,	Én a fia vagyok!

12.

Amott egy kis madár	Mint a vándormadár
Elhagyta az ágát,	Keresem páromat.
Ágról ágra repül,	
Keresi a párját.	Mint a vándormadár
	Messze, messze szálllok,
Én is egy ideig	Idegen helyeken
Elhagyom falumat,	Egyedül megállok.

13.

Ángyom, ángyom, édes ángyom,
Mért szeret kend olyan nagyon?
Ha szeret kend, titkolja kend,
Ki ne világosítsa kend.

Jó szeretni, de titkosan,
Nem mindenkor világosan.
Aki világosan szeret :
Megitélik az emberek.

14.

A pünkösdi rózsza kihajlott az utra,
Az én szekeremnek kifelé a rudja.
Jóra-e vagy rosszra, a jó isten tudja,
Minden horgast-borgast ő fordíthat jóra.

Kimenék, kimenék, kimenék az utra,
Látám édesemet, ő is láta engem,
Akarám kérdeni, szánom busítani,
Mint gyenge iffiat megszomorítani.

Áldott az az anya, ki tégedet szült volt,
Aki téged szült volt, téged fölnevelt volt,
Adjon isten annak csak ezernyi ezer jót,
Ki a te bölcsődet megrendítette volt.

Nem egyszer, nem egyszer, ezernyi ezerszer,
Ugy hallottani, rózsám, rózsafán termettél,
Piros pünkösöd napján hajnalban születted,
Áldott az a napom, melyen megszeretted!

15.

Aranyos pillangó az ágon,
Nem kap szivem többé a lányon,
Mert a lány pillangó a réten,
Hamar odább ád a legényen.

Eresz alá fészkel a fecske,
Szeretőnek jobb a menyecske ;
Liliomkarját, ha kitárja :
Szeretőjét keblére zárja.

16.

Arokparti csalány,
Kökényszemű kis lány,
Eszem a szemedet
Mért vagy oly halovány,

Nem vagyok halovány,
Mind ilyen a leány,
Kinek a gyűrűjét
Más hordja az ujján.

Hervadj, rózsza, hervadj,
Már az enyém nem vagy ;
Mig az enyém voltál,
Piros rózsza voltál.

Nem tehetek róla,
Hogy szerelmes vagyok,
Az anyám is az volt,
Én meg lánya vagyok.

17.

Arra alá Baranyában
Jó természet van a lányban,
Maga mondja a legénynek :
Adjon isten engem kendnek!

Mondd meg hugám a nénédnek,
Adjon csókot a legénynek!
— Nem mondom meg a nénémnek,
Magam is adok szegénynek.

18.

Arra kérem Teremtőmet,
 Adja vissza szeretőmet ;
 Ha nem mostan, ha nem mostan, tehát máskor,
 Kukorica-kapáláskor.

Irigyeljék az emberek,
 Hogy én, rózsám, tied leszek ;
 Tied leszek, tied leszek nemsokára,
 Vén asszonyok, rossz asszonyok bosszujára.

19.

Árva vagyok, mint gerlice,
 Mint akinek nincs senkije,
 Árva vagyok apa nélkül,
 De még inkább anya nélkül.

Nincsen senki, ki szeressen,
 Csak a rózsám s a jó isten —
 Én is árva, te is árva,
 Bujjunk egymás árnyékába!

20.

Az ég alatt, a föld színén,
 Nincsen olyan árva mint én.
 Nincsen apám, nincsen anyám,
 Aki gondot viseljen rám.

Minden virág virágozik,
 Csak az enyim hervadozik,
 Hadd hervadjon, hadd száradjon,
 Csak az isten el ne hagyjon.

Segélj meg oh én istenem,
 Te légy nekem hű vezérem,
 Hogy egy társat találhassak,
 Kivel holtig maradhassak.

21.

Az én ágyam lába	Lehajtom fejemet,
Muskátlinak ága,	Babám, az öledbe,
A fejtől valója	Kicsordul a könnyem
Rozmaringnak ága.	Piros kötényedbe.
Haja rózsza, rózsza!	Haja rózsza, rózsza!

Lehajtom fejemet,
 Babám, a válladra,
 Kicsordul a könnyem
 Feszes dolmányodra.
 Haja rózsza, rózsza!

22.

Az én galambomnak	Az ablaka alatt
Partba van a háza,	Csergő patakocska,
Csinos házeleje,	Abban mosakodik
Tükör az ablaka.	Páros galambocska.

Ha egyik legény vón,
 A másik meg leány!
 A legény én volnék,
 A lány meg te, rózsám!

23.

Az én rózsám jó kedvéből, haj, haj, haj,
 Almát adott a zsebéből, haj, haj, haj,
 A kendőjét is id'adta, haj, haj, haj,
 Hogy mossam ki vasárnakra, haj, haj, haj.

Édes rózsám válj ördöggé, haj, haj, haj,
 Vigy el engem egy kevéssé, haj, haj, haj, haj,
 Csak a pitarajtó mögé, haj, haj, haj,
 Váljunk ketten egy ördöggé, haj, haj, haj.

24.

Az én rózsám szemöldöke
Többet ér, mint a hat ökre ;
A hat ökre szántó-vető :
De a rózsám hű szerető.

Az én rózsám szeme, szája,
Többet ér, mint a pajtája ;
A pajtája fekete gyász :
De a rózsám arany kalász.

25.

Az én rózsám takaros,
Takaros egy kis menyecske,
Mert ő neki magyaros,
Magyaros a szive, lelke ;
Áldja meg az isten őtet,
Az én kedves szeretőmet!

Ne nézz, rózsám, ragyogó,
Ragyogó két szép szemeddel,
Mert nem bírok lángoló,
Lángoló nagy szerelmemmel ;
Bevádollak a birónak,
Hogy te szivgyujtogató vagy!

26.

Azért csillag, hogy ragyogjon,
Azért asszony, hogy megcsaljon ;
Azért jöttem a világra,
Hogy bolonduljak utána.

Azért erdő, hogy zöldeljen,
Azért vihar, hogy tördeljen ;
Azért sziv, hogy szeressen,
Bánatában megrepedjen.

27.

Azért, hogy kend kicsit ragyás,
Kend az én szeretőm nem más ;
Illik kendnek rettenetes',
Hogy egy kicsit hímlőhelyes.

Szeretem én magát nagyon,
Mert fekete szeme nagyon,
Szemöldöke sugár nagyon,
Az enyimhez illik nagyon.

28.

Azon a tenger éjszakán
Ragyog a csillag igazán.
Ahol az a csillag ragyog,
Én is odavaló vagyok!

Ne menj rózsám a mezőre,
Sokat sirtam a zöld füre ;
Szemeimnek zöld harmatja,
Gyenge lábad föláztatja.

Göndör hajad simítsd hátra,
Hadd nézhessek szép orcádra ;
Adj egy csókot utoljára,
Búm eltemet nemsokára.

29.

Azt gondolom eső esik,
Pedig a szemem könnyezik,
A szeretőm halva fekszik,
Holnap délre eltemetik.

Bár csak addig ki ne vinnék,
Mig én innen odamennék,
Koporsójára borulnék,
Jaj, be keservesen sirnék!

30.

Azt mondják, nem adnak	Pedig az én rózsám
Engem galambomnak,	Oly szeliden néz rám,
Inkább adnak másnak,	Hogy ha csókot hint rám :
Annak a hat ökrös	Tizenkét ökörért
Fekete subásnak.	Csakugyan nem adnám.

Édes anyám kérem.
 Ne hűtse meg vérem,
 Hiszen azt ígérem,
 Hogy én a rózsámmal
 Holtomig beérem!

I.

Barna kis lány megy az Isten házába,
 Hová lépik, virág nyílik nyomába.
 Tündérország tündöklük a szemébe.
 Imádságos kis könyv van a kezébe,

Virágoskert szentannai nagy templom,
 Te vagy benne legszebb virág angyalom.
 Úgy elnézlek te gyönyörű virágszál
 Soh' se tudom, hogy a pap mit prédikál.

32.

Barna pej paripa,	Nem lovát itatja,
Selyem kantár rajta,	Magát fitogtatja,
Ott a kútnál rózsám	Két piros orcáját
A lovát itatja.	Mással csókoltatja.

33.

Beteg az én rózsám szegény,
 Én vagyok a doktor legény,
 Szedek százféle virágot,
 Abból főzök urusságot.

Beteg az én szívem tája,
Te vagy annak patikája.
Ne szedj százféle virágot,
Ne főzz nekem urusságot.

34.

Bolond volnék, ha búsulnék,
Ha szeretőt nem tartanék ;
Tartok biz én ötöt-hatot,
Mert én olyan legény vagyok.

Valamit sugok magának,
Vállaljon el galambjának,
Hisz én úgyis olyan vagyok :
Szeretőnek való vagyok!

35.

Bús az idő, bús vagyok én magam is,
Valamennyi szép leány van, mind hamis,
Szeretete nem állandó,
Mint az idő változandó, ihaja!

Felettem is mért borult be ily korán?
Mert elhagyott, kit szerettem igazán.
Másnak hódolt a hitetlen,
Azért vagyok ily kedvetlen, ihaja!

Árva vagyok, hej nincsen olyan árva,
Mert szivedből, rózsám, ki vagyok zárva.
Nem leszek én árva mindég,
Boru után derül az ég, ihaja!

36.

Csak azért szeretek falu végén lakni,
Hogy az én galambom arra jár itatni.
Arra jár itatni, magát fitogtatni,
Magát fitogtatni, a lovát ugratni.

Mig a lova iszik, lehet vele szólni,
Piros két orcáját meg lehet csókolni.

37.

Csak titokban akartalak szeretni,
De ki kellett annak világosodni.
No de sebaj! hadd tudja meg a világ,
Igy is, úgy is hű leszek én tehozzád.

Száraz ágról messze száll el a madár,
Addig repül, míg zöld ágra nem talál.
A kis madár elmaradt a párjátúl,
Ugy maradunk mi el, rózsám, egymástúl.

Sárga dinnye ráfutott a görögre,
Meg kell válni, kedves rózsám örökre.
A kék eget sötét felhő borítja,
Megválásom még az ég is siratja.

38.

Cserebogár, sárga cserebogár,
Nem kérdem én tőled : mikor lesz nyár?
Azt sem kérdem : sokáig élek-e?
Csak azt mondd meg : rózsám-é leszek-e?

Nem kérdem én tőled, te kis madár,
Derül-e még életemre több nyár?
Ugyis hév nyár lankasztja kedvemet,
Mióta rózsám birja szívemet.

39.

Csillagok, csillagok,
Szépen ragyogjatok!
Annak a legénynek
Utát mutassatok.

Mutassatok utat
Annak a legénynek,
Ki nem tudja házát
A szeretőjének.

40.

Csillagos az ég, csillagos,
Rózsafa levele harniátos ;
Rózsafa levele, szakadj rám,
Kedves, édes rózsám, nézz reám.

Csillagos az ég, csillagos,
Bú szállt a szívemre, bánatos.
Akárhova hajtsam fejemet :
Seholsem találom helyemet.

41.

Csipkés a szőlő levele,
Vártalak rózsám az este,
Váratlanul jöttél hozzám,
Áldjon meg az isten, rózsám.

Kék eres a szőlő-level,
A szép asszony szép lányt nevel ;
Mióta fölcseperedtem,
Mindig a szépet szerettem.

42.

Csongorádi kis barna,
Fodros szoknya van rajta.
Kényesen jár a kicsi,
Jaj, a lába de pici!

Ez a kis lány de hamis,
Nevetne meg sirna is.
Lelkem, ha fáj a szive,
Boruljon a keblemre!

43.

Csütörtökön este
Három legény leste,
Hogy a kis lány szoknyáját
Pántlikába szegte.

Tej, turó, tejfel,
Fehér gatyá, pendel, —
Azért a kis barna lányért
Majd meghal az ember.

44.

Cin tányéron, cin tányéron pogácsa,
Fáj a szívem, fáj a szívem magára.
Én rám bizony, én rám bizony ne fájjon,
Ugy sem leszek a magáé a nyáron.

Cin tányéron, cin tányéron pogácsa,
Fáj a szívem, fáj a szívem magára ;
Nem kell nekem, nem kell nekem pogácsa,
Csak az aki, csak az aki csinálta.

Három bokor, három bokor saláta,
Három kis lány, három kis lány kapálta ;
Nem kell nekem, nem kell nekem saláta,
Csak az aki, csak az aki kapálta.

45.

Duna partján sétáltam,
Szeretőmet ott láttam,
Rózsavizben mosdózott,
Az orcája mosolygott.

Aranyhaju kis leány.
Gyere által a Dunán.
— Mindjárt megyek, angyalom,
A szoknyámat fodrozom.

Három rojtu a szoknyám,
 Ugy-e, babám, illik rám?
 Azt is azért vettem rám,
 Hogy több legény nézzen rám!

46.

Édes alma terem	Megérik az alma,
Az édes almafán, —	Leesik a fáról, —
Amikor szerelmes	Hej, ez a kis lány is
Akkor szép a leány.	Megérik magátul.

Fehér kendőt tesz föl	Olyan vagy te, rózsám,
Két tűzes szemére,	Mint az engedelem,
Ugy megy göndörhaju	Piros két orcádon
Galambja elébe.	Nyílik a szerelem!

47.

Édes anyám, adjon isten jó estét!
 Haza hoztam a szép barna szüzekét,
 Ha megtetszik, kössön neki koszorút,
 Sárga citrom- s rozmaringból két sorút.

Édes anyám, adjon isten jó estét!
 Haza hoztam a szép barna menyecskét,
 De nem azért vettem el, hogy szeressem,
 Kedves szülém könnyebbségét kerestem.

48.

Édes anyám nem fonok már több szálát,
 Gerendába feldugom a rokkámat,
 Hej, elhagyott az én régi szeretőm,
 Holnap délre künn leszek a temetőn.

Édes anyám, valjon ismer-e kend még?
 Valjon engem lányának hí-e kend még?
 Ha kend engem nem hí többet lányának,
 Én se mondom soha többet anyámnak!

49.

Édes anyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha ;
Megfogadnám még valaha,
Kit fel nem talállok soha.

Édes anyám mondta nekem,
Mire a szerető nekem?
De én arra nem hajtottam,
Titkon szeretőt tartottam.

Édes anyám rózsafája,
Engem nyitott utoljára ;
Bár engem se nyitott volna,
Maradtam volna bimbóba.

50.

Egész éjjel nem aludtam egy órát,
Hallgattam a kedves rózsám panaszát.
Éjfél felé elfáradt a jobb karom,
Bal karommal öleltem a galambom.

Ha meguntál, kedves rózsám, szeretni,
Szabad neked más szeretőt keresni.
Adjon isten szebbet, jobbat nálamnál,
Hej, de nekem csak olyat mint te voltál!

51.

Egy fekete holló szállott ablakomra,
Az ablakrostélyon mind csak az koccsintsa,
Nem leszél te babám szabad soha,
Szabad soha.

Azt is súgta holló a fülembe,
Azt is súgta holló a fülembe,
Nem ülsz többé rózsám az ölembe,
Az ölembe.

52.

Elmennék én tihozzátok egy estve,
 Ha az anyád a kapuban nem lesne,
 Ott sem tennék, kedves rózsám, egyebet :
 Szűz válladra hajtanám bús fejemet.

Nem járok én többet kurta subába,
 Nem járok én a rózsám udvarába!
 A minap is, hogy ott voltam egy estve
 Már az anyja az ablaknál kileste.

53.

Elment az én rózsám
 Idegen országra ;
 Azt izente vissza,
 Hogy menjek utána.

Azt én be is vetném
 Apró szemű gyönggyel,
 El is boronálnám
 Sűrű könyeimmel.

Hogy ha én azt tudnám :
 Melyik uton ment el,
 Azt én felszántanám
 Aranyos ekével.

Azt én meggyászolnám
 Délig feketével,
 Délután pediglen
 Patyolat fehérrel.

54.

Elment messze az én párom,
 Szerencsés úton járjon.
 Csendes folyóvizet igyék,
 Ott is rólam gondolkozzék.

Visszatérte könnyű legyen,
 Az ösvénye rózsá legyen.
 Puha moha a párnája,
 Rólam legyen álmodása.

55.

Elmész úgy-e? el bizony én.
 Itt hagysz úgy-e? itt bizony én.
 Elmentedet nem kívánom.
 Visszajöttöd holtig várom.

De te elmész, engem itt hagysz,
 Szivemre nagy bánatot hagysz.
 Ha elmész, csendesen járjál,
 Csendes folyóvizet igyál.

Akkor jussak én eszedbe,
 Mikor kenyér a kezédbe.
 Akkor se jussak egyébről,
 Csak az igaz szeretetről.

56.

Elvesztettem lovam
 A bükkös erdőben
 Elszakadt a csizmám
 A nagy keresésben.

Ne keresd a lovat,
 Be van az már hajtva,
 A székház udvarán
 Szól a csengő rajta.

Ismerem a lovam
 Csengője szaváról,
 Ismerem a babám,
 Kevély járásáról.

Ne keresd a babád,
 Szavát már nem tartja,
 A biró fiával
 Lakodalmát tartja.

57.

Elvirágzott már a búza, kaszálják,
 Búza között búzavirág, levágják ;
 Viszik már a regementet,
 Vágják ott is már a rendet,
 Hej, csak az én virágomat ne bántsák!

58.

Én vagyok a falurossza egyedül
Engem ugat meg a kutya messziről.
Bepanaszlom az Istennek magának :
Mért tartanak engem világrosszának.

Nem szerettem életemben csak egyet,
Azt is elvették tőlem az irigyek.
Nem kívánok én azoknak egyebet :
Próbálják meg az én bús életemet!

59.

Én vagyok az a gerlice,
Aki párját elvesztette ;
Egy vadgalamb elkergette
Szerelmünket irigyelte.

Kis kertemben cserfa ződül
Tetejibe vadgalamb ül.
Hogyne sírnék a babámér' ?
Mikor ő is a párjáér ?

60.

Erdő, erdő, de magas vagy,
Szép galambom de messze vagy!
Azt az erdőt levághatnám,
Szép galambom megláthatnám!

Szép galambom megláthatnám,
Kalitkámba bészárhatnám,
Környöskörül csókolgatnám,
Könyeimmel áztatgatnám.

61.

Erre kakas, erre tyúk,   Ide te, oda te,
Erre van a gyalogút.   Subám alá gyere te!

Egyszer voltam nálatok,	Ha még elmék hozzátok,
Letörött az ágyatok.	Jól megcsináltassátok.
Ide te, oda te,	Ide te, oda te,
Subám alá gyere te!	Subám alá gyere te!

62.

Esik eső, nől a sár,
Ráncig sáros a csizmám.
Megérdemli az a lány,
Kiért sáros a csizmám.

A kutyák is ugatnak,
Talán meg is harapnak,
Ne félj, babám, nem hagylak,
Subám alá takarlak.

63.

Esteledik, a nap halad,
Tőlem a rózsám elmarad.
Esteledik, a nap nyugszik,
Tőlem a rózsám búcsuzik.
Gyászba borút az hajnalom,
Nincs szívembe nyúgodalom,
Mert elhagyott a kegyetlen,
Verje meg őtet az Isten.
Vár' meg, vár' meg te kegyetlen,
Mert megvér téged az Isten.
Verjen is meg azt kívánom :
Szeretetlen társat adjon,
Lelked vele ne nyugodjék,
Bágyadt tested ne aludjék,
Szived rólam gondolkozzék ;
Lábad akárhol sétáljon,
Szemed mind utánam járjon.
Szemed akárkit szeressen,
Szived engem ne felejtse.

64.

Ez a csepi utca,	Nem az ám a rózsák,
Márványkő az alja ;	Mely kis kertben nyilik,
Mikor benne járok,	Hanem az a rózsák,
Rózsák nyilik rajta.	Kik egymást szeretik.

Mi vagyunk a rózsák,
 Mi szeretjük egymást,
 Szép piros hajnalban
 Megcsókoljuk egymást!

65.

Ez a kis lány csak egyre tagadja,
 Hogy ő nem járt sehol az éjszaka ;
 Megmutatja kis piros orcája,
 Mind kihányta a szerelem lángja.

Ez a legény csak egyre tagadja,
 Hogy ő nem járt sehol az éjszaka ;
 Megmutatja kis pej paripája,
 Csupa tajték minden porcikája.

66.

Ez a szemem, ez az egyik,
 Jobban kacsint, mint a másik,
 Ne haragudj édes, ne haragudj kedves,
 Édes, kedves galambocskám!

Ez a karom, ez az egyik,
 Jobban ölel, mint a másik,
 Ne haragudj édes, ne haragudj kedves,
 Édes, kedves galambocskám!

67.

Ez az utca bánat-utca
 Bánat-kővel van kirakva,
 Az én babám rakatta ki,
 Hogy ne járjon arra senki.

Ez az utca bánat-utca
 Bánat-kővel van kirakva,
 Bánat-kővel van kirakva,
 Hogy én sirva járjak rajta!

68.

Ezt a kerek erdőt járom én,
 Azt a barna kis lányt várom én ;
 Az a barna kis lány viola,
 Én vagyok a vigasztalója.

Ezt a kerek pusztát járom én,
 Azt a barna legényt várom én ;
 Az a barna legény cédrusfa,
 Én vagyok a viruló ága.

Téged látlak mindig álmomban,
 Álmom után minden dolgomban ;
 Ha sóhajtok, érted a panasz,
 Ha örülök, érted vagy az.

69.

Fakó lovam fel van kantározva,
 El is megyek a rózsámhoz rajta,
 Repülj fakó, szikrázzék a patkó,
 Az a kis lány be kedvemre való!

Az a kis lány be kedvemre való!
 Nem hiába fáradt érte hat ló ;
 Mind a hatnak kese volt a lába,
 Barna legény azoknak gazdája.

Suba, suba, göndör szőrű suba,
 Hat ökörért nem adnálak oda.
 Mert az ökör csak járomba való,
 De a suba szép leány takaró.

70.

Fehér ruha a fejemen,
 Fekete gyász a szivemen,
 Mert akit én úgy szeretek,
 Azzal együtt nem élhetek.

Édes anyám sok szép szava!
 Kit fogadtam, kit nem soha.
 Most ha élne, megfogadnám,
 Kezét, lábát megcsókolnám!

71.

Fekete pántlikám
 Fujdogálja a szél,
 Köszönöm galambom,
 Hogy eddig szerettél.
 Nem én voltam első,
 Mással is így tettél,
 Verje meg az isten!
 Hamar megvetettél.

Istenem! nagy dolog
 Ki egymást szereti,
 Mégis a jó isten
 Össze nem vezeti.
 De még nagyobb dolog :
 Ki egymást gyűlöli,
 Mégis két vénasszony
 Összeköszörüli.

A bazsarózsnak
 Lehajlott a szára,
 Hej! én is hajtottam
 A rózsám szavára.
 Mit ér a rózsafa
 Piros bimbó nélkül?
 Mit ér a szerelem
 Igaz hűség nélkül?

Nehéz a kis hangyát
 Kősziklán nyomozni,
 Két kelletlen párnak
 Egy ágyban nyugodni ;
 Mikor ölelni kell :
 Karjait fájlalja,
 Mikor csókolni kell :
 Könyeit hullatja.

72.

Fekete városban fehér torony látszik,
 Az én kis angyalom más ölében játszik ;
 Verje meg az isten, veretlen ne hagyja,
 Ki a más rózsáját ekkép elragadja.

Fehér falu felett fekete gyász borul,
 Az én kis angyalom más ölébe borul;
 Verje meg az isten, veretlen ne hagyja,
 Ki a más rózsáját ekkép elragadja!

73.

Felfogadtam az egekre,
 Mind a három istenekre,
 Atya, fiú, szentlélekre:
 Tied maradok örökre!

Boldog az a szempillantás,
 Melyben megismertük egymást.
 Szerelmünkről tettünk vallást,
 Hogy sohasem szeretünk mást.

74.

Felleg sincsen, mégis esik az eső,
 Látom, rózsám, nem vagy igaz szeretőm,
 Mert ha igaz szeretőm lettél volna,
 Közel laktam, felkereshettél volna.

Ugy állottam tegnap este kapudba',
 Mint valami elszáradott darabfa,
 De hogyha te, rózsám, kijöttél volna,
 Száraz ágam mindjárt kihajtott volna.

75.

Felsütött a hajnalcsillag,
 Nekem soha meg nem virrad.
 Dehogy virrad, még hajnal sincs,
 Bánatomnak még vége sincs.

Jaj de nagy volt az a mérték,
 Mivel a bánatot mérték,
 Talán bizony elvétették,
 S nékem igen megtöltötték.

76.

Felsütött a holdvilág,
 Elmehetsz már gyöngyvirág,
 Elmehetsz már el, el, el,
 A szerelmed már nem kell.

Felsütött a napvilág,
 Elmehetsz már kis virág,
 Elmehetsz már utadra,
 Nem vágyom a csókodra.

Az ajtómba jössz vissza.
 A jegygyűrűm add vissza.
 Vége, vége mindennek,
 Vége a szerelemnek.

77.

Felszállott a páva vármegye házára,
 Sok szegény legénynek szabadulására.

Várj meg páva, várj meg, hadd izenjek tőled,
 Apámnak, anyámnak, szívbeli mátkámnak!

Ha kérdik: hogy vagyok? Mondjad, hogy rab vagyok.
 A jó isten tudja, mikor szabadulok.

Rab vagy rózsám, rab vagy, én meg beteg vagyok,
 Ha el nem jössz hozzám, talán meg is halok.

78.

Felszántom a berek alját,
 Vetek bele bazsarózsát.

Bazsarózsa ne virágozz',
 Barna legény ne várákozz',

Mert ha énrám várákozol,
 Soha meg nem házasodol!

79.

Fecském, fecském, édes fecském!
 Vidd el az én levelecském;
 Vidd el, vidd el messze földre,
 Tedd a rózsám kebelére.

Ha kérdi, hogy honnan jöttél,
 Kinek a póstása lettél:
 Mondd meg, hogy egy árva szívtől,
 A régi szeretőjétől.

80.

Földváron, a hegy aljba,
 Megakadtam egy galyba;
 Rózsafa galyba
 Vagyok akadva,
 Piros rózsafa galyba.

Kedves babám két karja
 Piros rózsafa gallyja;
 Rózsafa galyba
 Vagyok akadva,
 Piros rózsafa galyba!

81.

Gyere be, gyere be, gyönyörű kis madár,
 Csináltattam neked aranyból kalickát,
 Aranyból kalickát, ezüsből ajtaját,
 Ezüsből ajtaját, gyémántból váluját.

— Nem szoktam, nem szoktam kalickában lakni,
 Csak szoktam, csak szoktam zöld erdőben lakni,
 Zöld erdőben lakni, zöld ágakra szállni,
 Fenyőmagot enni, gyöngyharmatot inni.

82.

Gyi, fel, sárga, a tetőre!
 Veled megyek menyegzőre.
 Iha, cin, cináron —
 Szeret a virágom!

Ha megfázom, ha meghülök,
 Mellette felmelegülök.
 Iha, cin, cináron —
 Szeret a virágom!

83.

Gyujtsd föl, babám, gyujtsd föl
 Lobogós tüzedet!
 Hadd melegítsem meg
 Gyenge kezeimet.

Gyenge kezem fázik,
 A szavam hibádzik.
 Piros csizmám sarka
 Ablakodnál ázik.

84.

Ha bemegyek, ha bemegyek a templomba
 Rávetem szemem galambomra ;
 Teszek neki olyan fogadást,
 Soha, soha, soha el nem hagyjuk egymást.

Ha bemegyek, ha bemegyek a templomba,
 Rávetem a szemem a papra ;
 Teszek neki olyan kacsintást,
 Elfelejtí, elfelejtí a létániát.

Ha kimegyek, ha kimegyek a tanyára,
 Ránézek a kevély ispánra ;
 Mondok néki olyan jóestét,
 Elfelejtí, elfelejtí a keresztnevét.

85.

Ha elméssz is rózsám, ne hagyj itt engemet,
 Ne vidd el magaddal minden jó kedvemet.
 Elejted orsódat, nem lesz ki feladja,
 Bánatos szivedet ki megvigasztalja.
 Nem lesz, ki kapudnak küszöbét őrizze,
 Nem lesz, ki lepergő könnyed letörölje.

86.

Ha én rózsza volnék,	Bizony, ha lehetnék,
Hamar elhervadnék,	Én csak galamb lennék ;
Senki rám nem nézne,	Oh hová nem mennék,
Senki nem szeretne.	Ha most repülhetnék!

Ne mondj hát rózsának,	Sem rózsza nem leszek,
Engem violának,	Sem galamb nem leszek,
Egy viola-szegfűt	Mert én, édes rózsám,
A nyári nap elsüt.	Csak a tied leszek.

87.

Ha én tudtam volna	De el nem kerültem,
Szived álnokságát ;	Haj, belemerültem!
Elkerültem volna	Mint csikó kantárba
Szerelmed hálóját.	Bele keveredtem.

Azért én nem bánom,
 Ha megvetettél is,
 Parancsol az Isten
 Szeretőt nékem is!

88.

Haja, haja! hajnal akar lenni,
 A szeretőm haza akar menni ;
 Az ajtóját be nem tudja tenni,
 Az ágyára le sem tud feküdni.

Haja, haja! ha én oda mennék,
 Az ágyára haj! én lefeküdnék :
 Két karomat alá rakogatnám,
 Két orcáját körülcsókolgatnám.

89.

Hallod-e te, barna menyecske,
 Mi van a kötődbe bekötve?
 — Piros alma, gömbö-gömbö-gömbölyü,
 Kóstolja csak, jaj, de jó izü!

Mit tagadod, rózsám, hogy szeretsz,
 Hisz te arról semmit nem tehetsz.
 De minek is taga-taga-tagadnád,
 Ugy is tudja az egész világ!

— Fogadásom tiltja szeretni,
 De nem a legényre nevetni.
 Kijátszom a tila-tila-tilalmat,
 Ugy szerettetem el magamat!

90.

Ha nem voltál jó szerető,
 Boritson el a temető.
 Vigyen el a sárga halál,
 Takaríjjon szárnya alá.

Ha nem voltál igaz hozzám,
 Mért csókoltad meg az orcám?
 Hagytál volna békét, rózsám,
 Ne is szóltál volna hozzám!

91.

Haragszik a rózsám anyja,
 Hogy engem szeret a fia ;
 Ha haragszik, tegyen róla,
 Vessen békót a lábára!

Pányvázza ki mályvafára,
Szivárványszin-pántlikára,
Engem hívjon istrázsára,
Ott is én leszek a párja.

92.

Három csillag van az égen egy sorba,
Három szeretőm van nékem egyforma.
Három között azt az árvát szeretem,
Édes anyja árván hagyta énnekem.

Három dinnye van egy száron, mind sárga,
Három szeretőm van mostan, mind árva,
Három közül a legszebbik halovány,
Arra illik az én csókom igazán.

Három levele vagyon az epernek,
Három szeretője van a legénynek.
Szétszakasztom az epernek levelét,
Elhagyom a szeretőmnek kettejét.

93.

Három fehér kendőt veszek,
Ha felteszem, fehér leszek,
Fehét leszek mint a hattyu, mint a hattyu,
Nem csókol meg minden fattyu.

Három piros kendőt veszek,
Ha felteszem, piros leszek,
Piros leszek, mint a rózsza, mint a rózsza,
Rám illik a babám csókja.

94.

Három rendü fodros szoknya, —
Mit álmodtál az éjszaka?
— Nem álmodtam én egyebet,
Hanem a barna szememet!

Eszem a barna halálod,
 Három városba nincs párod.
 Három várost összejártam,
 De párodat nem találtam!

95.

Három színe van a piros almának,
 Mért nincs nekem oly szeretőm, mint másnak?
 Búval élem az egész életemet,
 Sirva töltöm ki a nyolc esztendőmet.

Piros alma, nem hittem, hogy férges légy,
 Kedves rózsám nem hittem, hogy álnok légy,
 Álnoksággal csaltad meg a szívemet,
 Verjen meg a három isten tégedet!

96.

Három út előtttem ; melyiken induljak?
 Három szeretőm van ; melyiktől bucsuzzak?

Az egyik állandó, a másik mulandó.
 A harmadik pedig éppen hozzám való.

97.

Hej, be szépen világít
 Az esteli csillag!
 Hej, be szép szőke legény
 Áll ablakom alatt!
 Be kellene híni,
 Mellém is ültetni,
 Piros szőke legénynek
 Puha ágyat vetni.

Ujjamon gyűrűje,
 Zsebembe levele,
 Piros szőke legénynek
 Rajta van a neve.

Nem adnám én a nevét
Két arany almáért,
Hát őt magát hogy adnám,
Széles e világot!

98.

Hej csicsóka, csicsóka, Fészket rakott a csóka. Kis angyalom kertyibe, Rozmaring közepibe.	Hej. iharfa, iharfa, Iharbimbó van rajta ; Iharbimbó lehullott, A szeretőm elhagyott.
Hej, jegenye, jegenye, Jegenyefa teteje ; Kis angyalom levele, Későn gyűtt a kezembe.	Ha elhagyott, hagyjon is. Megélek én magam is, Lám, a piros ruzsa is, Kinyilik az maga is.

99.

Hej! ha nekem száz forintom volna,
Az a kis lány mindjárt enyim volna,
De mit tegyek mikor semmim sincsen,
Ajtómon is fából a kilincsem.

Én isteneim, minek is születtem,
Nyomoruság az egész életem.
Szeretek és boldogtalan vagyok,
Ezzel is csak még szegényebb vagyok.

100.

Hej páva, hej páva, Császárné pávája! Ha én páva volnék, Jó reggel fölkelnék.	Folyóvizre mennék, Folyóvizet innám, Szárnyam csattogtatnám, Tollam hullogtatnám.
--	--

Szép leányok szednék,
Bokrétába kötnék,
Az én kedvesemnek
Kalapjára tennék.

101.

Hervad az a rózsza
 Kinek töve nincsen,
 Elhervadok én is,
 Mert szeretőm nincsen.
     Haj, de kerek ég,
     Haj de magas ég!
     Ugyan, rózsám, szeretsz-e még?!

Minden ablak alatt
 Páros a diófa,
 Lám az enyém alatt
 Páratlan kökényfa.
     Haj de kerek ég,
     Haj de magas ég!
     Ugyan, rózsám, szeretsz-e még?!

102.

Hét csillagból van a göncöl szekere —
 Hét szeretőm volt énnekem egyszerre,
 A hét közül hű csak az az egy maradt,
 Az is fekszik temetőben, a fekete föld alatt.

Három dinnye van egy indán, mind sárga,
 Három babám van énnekem, mind árva,
 Három közül egy az igaz szerető,
 Azt az egyet két kezével áldja meg a teremő.

103.

Hová, hová, barna legény? Az erdőre.
 Száraz ágért sütni főzni menyegzőre.
     Száraz ág ellobban,
     Lány szerelme jobban,
     Szegény barna legény
     Szeme-szája koppan.

104.

Ifjuság sólyom madár,
Addig vig, míg szabadon jár.
De jaj nekem szegénynek már,
Szivem vig örömet nem vár.

Illik annak keseregni,
Ki világát búval éli,
Szeretteit más szereti,
Távol nézi s úgy kesergi.

105.

Isten adta volna,
Ne láttalak volna ;
Hiredet, nevedet
Ne hallottam volna ;
Számos esztendőket,
Tovább éltem volna,
Szép két piros arcám,
El nem sárgút volna.
Két fekete szemem
Ki nem sírtam volna.

106.

Isten átkát nem kívánom,
De ha rád száll, azt se bánom,
Szálljon is rád, azt kívánom,
Gyilkosom benned nem szánom.

Az a fa is száradjon ki,
Amely alatt meg fogsz állni,
Az a csárda gyulladjon ki,
Melyben csendesen fogsz hálni.

Borod, buzád ne teremjen,
Szántó földed ne zöldeljen,
Páros késed kiforduljon,
Az is a szivednek álljon!

107.

Istenem, istenem,	Ha erdőn veszek el,
Hol lesz a halálom?	Ki temet el engem?
Erdőn-e, vagy mezőn,	Ha tengeren veszek,
Vagy pedig tengeren?	Ki sirat meg engem?

El is eltemetnek
 Az erdei vadak,
 Meg is megsiratnak
 Az égi madarak.

108.

Jaj de szennyes a kendője,
 Talán nincsen szeretője?
 Adja ide, hadd mossam ki,
 Ugy sem szeret engem senki.

Kinek nincsen szeretője,
 Menjen ki a zöld erdőre,
 Irja fel egy falevélre,
 Hogy neki nincs szeretője.

Kinek meghalt szeretője,
 Menjen ki a temetőbe,
 Irja fel a keresztfára,
 Hogy itt nyugszik kedves párja.

Végig mentem a temetőn,
 Eszembe jutott szeretőm,
 De mi haszna jut eszembe,
 Mikor már el van temetve!

109.

Káka tövén költ a ruca —
 Jó földben terem a buza,
 De ahol a hű lány terem,
 Azt a földet nem ismerem
 Scholsem.

Ki van az én szemem sirva,
Mert a rózsámat más birja,
Pedig fogadta az egyet,
Rajtam kívül mást nem szeret
Sohasem.

Ha tudtad, hogy nem szerettéél,
Hálódba mért kerítettél?
Hagytál volna békét nekem,
Más is elvett volna engem
Valaha.

Azért, hogy én szegény lettem,
S mást választottál helyettem:
Lesz nekem is víg napom még, —
Boru után derül az ég
Nekem is!

II.

Kék a kötőm kerületi,
Barna legény kerülgeti,
De hiába kerülgeti,
Nem adnak már engem neki.

Aki szeret, az mindig fél,
Reszket mint a nyárfa levél,
Búval fekszik, bánattal kél,
Nyugodalmat sohasem lél,

Ásd ki holló, azt a szemet,
Amely ötöt-hatot szeret,
Lám én csak egyet szeretek,
Mégis eleget szenvedek.

III.

Kék pántlika az istrimflim kötője,
Nem is legény, ki nem szeret előre;
Nékem is nevelt egyet egy jó anya,
De mi haszna, csak nem lehettem párja.

Azt gondolod, kedves rózsám, megcsaltál,
 Engem pedig meg se szomorítottál ;
 Megcsaltad te, kedves rózsám, magadat,
 Mert énnálam nem találsz igazabbat.

Az élőfa soha sincs virág nélkül,
 Az én szívem soha sincs bánat nélkül ;
 Az élőfát nagy szél éri, kitöri,
 Én szívemet bánat éri, megöli.

112.

Kerek a káposzta,
 Borul a levele,
 Búsul a kis leány,
 Hogy nincs szeretője.

Hej, ne busulj, ne bánkódj,
 Ne is siránkozzál :
 Megsegít a jó Isten
 Csak jól imádkozzál!

113.

Két fa közül kisütött a holdvilág,
 Enyém vagy te, egyetlen egy gyöngyvirág,
 Eszem azt a szépen szóló nyelvedet,
 Kivel sokszor csalogattál engemet!

Megfájult a szívem a nagy bánatba,
 Hogy szeretlek, nem tehetek én róla ;
 Bár tudnálak, édes rózsám feledni!
 Ne tudnálak oly igazán szeretni!

114.

Két út van előttem,
 Melyiken induljak?
 Két szép szeretőm van,
 Melyiktől bucsuzzak?

Egyiktől bucsuzok
 Piros pünkösdi napján,
 Másiktól bucsuzok
 Halálom óráján.

115.

Kidült a fa mandulástól,
 Elszakadtam a rózsámtól,
 Ugy elszakadtam szegénytől,
 Mint ősszel fa levelétől
 Elválnak.

Nézz ki rózsám ablakodból,
 Most megyek ki a faludból,
 Vess utánam egy pillantást,
 Ugy sem látjuk többé egymást
 Sohasem.

116.

Kilencet ütött az óra, este van,
 Haza mennék, jaj, de nagyon setét van!
 Kedves rózsám, gyujtsál gyertyát,
 Mutasd meg az ország útját,
 Merre van.

Nyisd ki rózsám zöld leveles kapudat,
 Hadd vezessem be, elfáradt lovamat,
 Adjál neki szénát, zabot,
 Ugy sem tölt itt három napot
 Te-nálad.

Kinyitottam zöld leveles kapumat,
 Vezesd hát be daruszőrű lovadat;
 Adok neki szénát, zabot,
 Tölthet nálam két hónapot
 A lovad.

117.

Kiöntött a Tisza vize,
Szőke kis lány fürdik benne,
Én is megfürödtem benne,
Rám is ragadt a szerelme.

Ki a Tisza vizét issza,
Fáj is annak szíve vissza!
Én is ittam már belőle,
Fáj is az én szívem tőle.

118.

Kipattant a búza szeme,
Ragyogó csillagom, galambom!
Kipattant a búza szeme,
Vajjon rózsám, szeretsz-e te?
Ragyogó csillagom, galambom!

Kacsintásod, hej, szapora,
Ragyogó csillagom, galambom!
Kacsintásod, hej, szapora,
Hol emide, hol amoda,
Ragyogó csillagom, galambom.

Hogyha szeretsz, ne nézz másra,
Ragyogó csillagom, galambom!
Hogyha szeretsz, ne nézz másra,
Ne adj okot kacsintásra,
Ragyogó csillagom, galambom!

119.

Kis kertemben, rózsafa, rózsafa,
Piros rózsza van rajta, van rajta,
Piros rózsza, piros lány,
Piros kendő a nyakán,
Piros kendő a nyakán, a nyakán.

Végig mentem az utcán, az utcán,
 Besároztam a csizmám, a csizmám,
 Megérdemli az a lány,
 Kiért sáros a csizmám,
 Kiért sáros a csizmám, a csizmám.

120.

Ki tanyája ez a nyárfás?
 Nem hallik be a kurjantás,
 Tán alusznak, vagy nem hallják,
 Vagy hallani nem akarják.

Nem zörög a zúgi malom,
 Mert a zúgását nem hallom,
 Talán beteg a molnárja:
 Szerelem a nyavalyája.

121.

Kitették a holt testet az udvarra,
 De nincs aki végig, végig sirassa;
 Most tetszik meg, ki az igazi árva,
 Senki sem borul a koporsójára.

A csillagok feketébe öltöztek,
 Engem babám, az irigyek üldöznek;
 Jó az isten, pártját fogja a jónak,
 Tudod babám, sok alja van a szónak.

Gyere babám, vegyünk három paripát,
 Szántsuk fel a mi rózsánk kerte alját;
 Vessünk bele szőke kis lányt rózsának,
 Barna legény hadd arassa magának.

122.

Köszönöm édesem,	Adjon isten neked
Hogy eddig szerettél,	Szebbet, jobbat, mint én,
A többiek között	Kivel a te szived
Hozzám is eljöttél.	Soha se nyugodjék.

Soha se nyugodjék,
 Örökké bánkódjék,
 Mint a tenger habja
 Örökké hánykódjék.

123.

Lefelé folyik a Tisza,
 Nem folyik az többet vissza,
 Rajtam van a rózsám csókja,
 Hej, ha sajnálja, vegye vissza.

Derül, borul a Dunáról,
 Jön szeretőm a tanyáról,
 Emelgeti kis kalapját,
 Hej, velem kedvelteti magát.

Ne emelgesd a kalapod,
 Ugy is tudod, tiéd vagyok,
 Nem a vásárba' vettelek,
 Hej, rózsabokorról szedtelek.

124.

Magasan repül a daru, szépen szól,
 Haragszik rám a galambom, nem is szól —
 Ne haragudj kedves rózsám sokáig,
 Tiéd vagyok, tied leszek
 Koporsóm bezártáig.

Hótól fehér a gyöngyösi hegytető —
 Ritka most az igaz szívü szerető,
 Ne haragudj kedves rózsám sokáig,
 Tied vagyok, tied leszek
 Koporsóm bezártáig.

125.

Marosszéki piros páris,
 Olyan piros a rózsám is,

Szép az alma az ágtetőn,
De százszor szebb a szeretőm,
Csuhajja!

Ketten szedünk egy kosárba,
Majd eladjuk a vásárba,
Főkött veszünk belőle,
Enyim leszel esztendőre,
Csuhajja!

126.

Meg akarnék házasodni, románé,
De nem tudok kit elvenni, románé,
A szegedi híres lányok — románé,
Nem akarnak hozzám jönni, románé.

Egyik utcán lemenjék kend, románé,
A másikon feljőjék kend, románé,
Mihozzánk is bejőjjék kend, románé,
Ugy tudják meg, hogy szeret kend, románé.

127.

Megérem még azt az időt,
Sirva még el házam előtt,
Megöleled kapum fáját,
Ugy siratod a gazdáját.

Megérem még azt az időt,
Sirva még el házam előtt,
Szólok hozzád egyet-kettőt,
De már nem úgy, mint azelőtt.

128.

Megirták a guzsalyomat,
Tilij, talaj, rátom;
Felvehetik az orsómat,
Me't én ki nem vá'tom

Nem vá'tom ki, nem biz én
 Az idén ;
 Se hitelbe, se csókért,
 Se csókért.

Pecsétes levél jött tőle,
 Tilij, talaj, rátom ;
 Jó hirt hallottam felőle :
 Az őszön meglátom . . .
 Jöhet hozzám guzsalyos,
 Guzsalyos,
 Tág az utca, benn szoros
 Benn szoros.

Együtt járunk a fonóba,
 Tilij, talaj, rátom ;
 Tíz csókot kap egy orsóra,
 S százszor es kívá'tom . . .
 Oh csak egyszer jőne hát,
 Jőne hát!
 Büntetni a galambját,
 Rózsáját!

129.

Megizentem én az édes anyámnak :
 Fogadjon el még engemet fiának ;
 Hogy ha el nem fogad engem fiának :
 Bujdosója leszek a nagy világnak.

Megátkozott engem az édes anyám,
 Hogy ne legyen se országom, se hazám,
 Tüskebokor legyen az én lakásom,
 Ott se legyen sokáig maradásom.

Megvert engem a jó isten teveled,
 Hogy én téged olyan forrón szeretlek,
 Bár tudnálak, bár tudnálak feledni,
 Rajtad kívül mást is tudnék szeretni! . . .

130.

Megkötöm a lovamat	A vásáron voltam,
Cédrusfa ágához,	Vásárfiát hoztam,
Magam meg lefekszem	Kedves galambomnak.
Galambom ágyához.	Egypár csókot adtam.

A szerelmet pénzen
Nem lehet megvenni —
De egy édes csókért
Ki lehet alkudni!

131.

Meg vagyok én búval rakva,
Mint a borizü almafa;
Kettő-három terem rajta,
Mégis terítve az alja.

Csütörtökön virradóra
Ültem a bánathajóra.
Meváltam a szeretőmtől,
Mint zöldfa a levelétől.

Elmegyek én valamerre,
Valamely ország szélére,
Fészket rakok pálmaágra,
Árva gerlice módjára.

132.

Megverek valakit,	Vagy levág valaki,
Vagy engem valaki,	Vagy én le valakit,
De az én rózsámat	De a galambomhoz
Ne szeresse senki.	Nem bocsátok senkit.

133.

Megvettem a szeretőmet nagy áron,
Általvittem vagy tizenkét határon,

Hol vizeken, hol patakon, hol sáron
El sem hagyom, míg élek a világon!

134.

Mély a Dunának a széle,
De még mélyebb a közepe.
Az én rózsám kerülgeti,
Által akar rajta menni.

Ha az isten megengedi,
Hidat csináltatok neki,
Házamnál az egyik vége,
Győrig ér a másik vége.

135.

Mig élek is bánom,
Hogy szavadnak hittem;
Elhagytál, megcsaltál, —
Verjen meg az isten!

Verjen meg az isten
Dáma feleséggel,
Tizenkét gyerekkel,
Pénzen vett kenyérrel!

136.

Minden falu édes hazám,
Minden asszony édes anyám,
Minden szép lány feleségem,
Kivel világomat élem.

Eszem a teremő fátat,
Engem szeress, ne anyádat,
Olyan igaz leszek hozzád,
Mint tulajdon édes anyád.

137.

Mindenféle szeretőm volt,
Csak még cigányleány nem volt.
Cigányleány ne is legyen,
Cigányleány nem kell nekem.

Jó a cigány korcsomára,
Mert rátermett a nótára ;
De nem való szeretőnek,
Egyyel nem is elégszik meg.

138.

Nagypénteken mossa holló a fiát,
Ez a világ kigyót-békát rám kiált,
Mondja meg hát ez a világ szemembe :
Kinek mit vétettem én életembe.

Elmennék én hozzátok minden este,
Ha az anyád a kapuban nem lesne,
Nem tennék én tinálatok egyebet,
Hó válladra hajtanám bús fejemet.

139.

Nagy szaga van a pünkösdi rózsának,
Híre van a vásárhelyi lányoknak ;
Annak határában nevelkedtem én,
Szőke kis lány szeretője vagyok én.

Szőke Tisza kicsapott az alföldre,
Szőke kis lány sirdogál a szélbe.
Szőke kis lány ne keseregj babádon,
Még a madár sem marad meg egy ágon.

140.

Nem ám az a rózsza,
Ki a kertbe nyilik ;

Hanem az a rózsza,
Ki egymást szereti.

Mink vagyunk a rózsák :
Mink szeressük egymást,
Szép piros hajnalban,
Mögöleljük egymást.

141.

Nem anyától lettél,	Orcáid rózsái
Rózsafán termettél,	Ha közel volnának.
Piros pünkösdi napján	Égő szívem mellé
Hajnalban születél.	Tüzném bokrétának

142.

Nem átkozlak, nem szokásom,
De sok sűrű sóhajtásom
Felhat a magas egekre,
Mind te felelsz meg ezekre!

Nekem a legszebbik estve,
Fekete színre van festve ;
Komor felettem az ég is,
Elhagyott a reménység is.

Ami engem vidítana,
Az élethez kedvet adna ;
Attól mind megvagyok fosztva,
A jó mind másnak van osztva.

Fel se venném, ami nézi,
Él az isten, elintézi,
De hogy értem ő is érzi,
Ez, ami szívemet vérzi.

143.

Nem bánom én, kedves rózsám!

Ha így is, ha úgy is,

Ha szeretsz is, kedves rózsám!

Ha nem is, ha nem is!

Pedig a te kerted alatt

Be sokszor rám viradt a nap,

Apró fürtü gubád alatt,

Be sokszor megcsókoltalak!

144.

Nem hiszed, hogy beteg vagyok,

Majd elhiszed, ha meghalok.

Nem jöttél el nézéseemre,

Jőjj el a temetésemre.

Kísérj ki a sírhalomig,

Az örök nyugalomig ;

Tán még egy-két kapaföldet

Megérdemlek, rózsám, tőled.

145.

Nem jöttem volna én ide,

Csalogattak engem ide :

Barna babám szemöldöke

Csalogatott engem ide.

Nem hittem én, de már hiszem ;

Hogy szerelem búra viszen,

Búra viszen, búbánatra . . .

Bár soh'se' láttalak volna!

146.

Nem szeretek én már ezután,

Megcsalt szőke, megcsalt barna lány,

Esküszöm a magas egekre,

Szabad leszek, szabad, örökre!

Eszem azt a barna szemedet,
 Ne csalogass vele engemet,
 Csalfa szemed, csalfa szived is,
 Csalfa vagy te, rózsám, magad is!

147.

Nem vagy lány, nem vagy lány,
 Nem mersz csókot adni;
 Azt gondolod, rózsám,
 Nem t'om vissza adni?

Vissza tudom adni.
 Meg is t'om köszönni;
 Páratlan csókodnak
 Párját tudom adni.

148.

Ne nézz reám, ne nevedd!
 Mert megtudják, hogy szeretsz;
 Reám néztél, nevettél,
 Megtudták, hogy szerettél.

Ne nézz reám, ne kacagj,
 Mert a szívem meghasad;
 Reám néztél, kacagtál,
 Nálam nélkül maradtál.

149.

Nincs édesebb mint a méz, mint a méz —
 Ki mit szeret arra néz, arra néz,
 Én is egy kis lányt szeretek,
 Arra nézek, nevetek.

De ő vissza nem nevet, nem nevet,
 Attól tartok nem szeret, nem szeret,
 Szembe rózsám, ha szeretsz,
 Ha nem szeretsz, elmehetsz!

150.

Nincsen apám, nincsen anyám,
 Az isten is haragszik rám;
 Árva vagyok, mint a gólya,
 Kinek nincsen pártfogója.

Ej, be szépen harangoznak
 Az én kedves galambomnak!
 Most viszik a temetőbe,
 El sem bucsuzhattam tőle.

Anyám, anyám, kedves anyám,
 Kedves fölnevelő dajkám,
 Bárcsak engem kis koromba
 Zártál volna koporsóba!

151.

Nincsen feleségem, de majd lesz,
 Hazahozom télen, ha jó lesz,
 Veszek neki csizmát, ha jó lesz,
 Megcsókolom százszor, ha szép lesz.

Veszek neki csizmát pirosat,
 Üttetek rá patkót magasat;
 Fénylik a te csizmád, ragyog is,
 Ragyogó csillag vagy magad is.

Kérik a szűrömet gubáért,
 Szőke szeretőmet barnáért;
 Nem adom a szűrömet gubáért,
 Szőke szeretőmet barnáért.

152.

Nincsen kedvem, mert a fecske elvitte,
 Egy magas jegenyefára feltette.
 Akkor leszek, édes rózsám, a tied,
 Mikor az a jegenyefa kivirít.

Kiöntött a Duna vize messzire,
 Valamennyi szép leány van, elvitte.
 Fogja ki hát minden ember magáét,
 Ne szeresse soha senki a másét!

153.

Nincsen olyan buza, nincsen olyan buza,
 Akiben, akiben konkoly nincs ;
 Nincsen oly szerelem, nincsen oly szerelem,
 Akiben, akiben hiba nincs.
 De a mi buzánkban egy szem konkoly sincs.
 A mi szerelmünkben, a mi szerelmünkben
 Hiba nincs, hiba nincs, hiba nincs!

Ugat a kutyám a, ugat a kutyám a
 Kapuba, kapuba, kapuba,
 De sok irigyem van, de sok irigyem van,
 Faluba, faluba, városba.
 Nem félek én, ha irigyem még több lesz,
 A te szived, rózsám, a te szived rózsám,
 Örökre, örökre enyim lesz!

154.

Nincs nekem egyebem a rózsámnál.
 A rózsámnál.
 Az is zálogba van az anyjánál.
 Az anyjánál.
 Hej, aki azt nékem kiváltaná,
 Kiváltaná —
 Aztat a Krisztus is megáldaná,
 Megáldaná!

155.

Nincs szebb madár mint a fecske, —
 Fehér lábu kis menyecske.
 Fehér lábát mosogatja,
 Hideg a viz, nem állhatja.

Tizenhat esztendő vagyok,
 Jaj, de gyöngé gyerekek vagyok!
 Gyöngé vagyok mint a nádszál,
 Hajlom mint a rozmaring-szál.

156.

Nyisd ki rózsám ablakodat,
 Hagy mondjam el panaszomat.
 Nyisd ki, nyisd ki! mind a kettőt:
 Én voltam a te szeretőd.

Te voltál szeretőm nem más,
 Álljon beléd a nyilalás;
 Egyik felől tizenkettő,
 Másik felől száz meg kettő.

157.

Pej paripám patkószege de fényes,
 Madarasi csárdás lánya de kényes;
 Bodor haját illegeti vállára,
 Száz talléros kendőt tesz a nyakára.

Felülök a sárga lovam nyergébe,
 Beballagok a kovács műhelyébe,
 Mig a kovács pej lovamat patkolja,
 Kis angyalom két orcámat csókolja.

158.

Pesten jártam iskolába, kuk!
 Pesten jártam iskolába,
 Térdig jártam a rózsába, kuk!

Lehajoltam, szakasztottam, kuk!
 Lehajoltam, szakasztottam,
 Kedves galambomnak adtam, kuk!

159.

Repül a pillangó
 Virágról virágra, —
 Soha se válogass
 Annyit a leányba.

Szép leány a barna,
 Szép leány a szőke,
 Legszebb mindenkinek
 Az ő szeretője!

160.

Repülj fecském ablakára,
 Kérjed, nyissa meg szavadra ;
 Mondd ezüstös lapot vevék,
 Rá arannyal irom nevét.

Képét gyémánt lapra festem,
 Rubinkő-ládába rejtem,
 S azon leszek, hogy nevének
 Nagy ünnepet szenteljenek.

161.

Retteg pej paripám
 Az égcsattogástól,
 Az igaz szeretet
 Fél az árulástól.

Nincs tavasz, nincsen nyár
 Piros rózsza nélkül,
 Az igaz szeretet
 Nincs ölelés nélkül.

Nem volt tél, nem is lesz
 Havas idő nélkül,
 Az igaz szeretet
 Nem lehet csók nélkül.

162.

Rózsza vagy, rózsza vagy,
 Még annál is szebb vagy,
 Aranynál, ezüstről
 Sokkal ékeesebb vagy.

Aranyat, ezüstöt
 Mindenkor találok,
 De soha mig élek
 Drágábbat tenálad!

163.

Sajó kutyám, hej de mélyen aluszol!
 Nem láttad-e a rózsámat valahol?
 Máskor vakkantottál egyet vagy kettőt,
 Mikor jönni láttad a hű szeretőt.

Amottan egy nagy víznek a szélében,
 Ül egy kis lány hű kedvese ölében,
 Kis lány nézi folyó vizét, a habot,
 A legény meg a ragyogó csillagot.

Elszállott már a daru meg a gólya,
 Maga maradt a gulyás és a gulya;
 Magam vagyok künn a pusztán egyedül,
 Rajtam már a jó isten sem könyörül!

164.

Sárga csikó, sárga csikó, sárga,
 Az én rózsám nem lesz mindig árva,
 Az én rózsám nem lesz mindig árva,
 Szület után én leszek a párja!

Azért, hogy én szegény legény vagyok,
 Barna kis lány szeretője vagyok,
 Szeret az a barna kis lány engem,
 Meghalni is kész volna érettem.

165.

Sem eső nem esik, sem felhő nem látszik,
 Mégis az én bundám két oldalról ázik.

Sír az egyik szemem, a másik könnyezik,
 Sírjon mind a kettő, mint a sebes eső.

Lehajtom fejemet, rózsám, a válladra,
 Hullatom könnyemet hőszinű nyakadra.

Záporoső után eszterhaj megcsordul —
Talán még idővel szíved hozzám fordul.

166.

Sír az egyik szemem, a másik könyezik ;
Mert az én édesem rólam felejtkezik,
Sírjatok hát ti is, édes két szemeim,
Áztassátok sűrűn az én két orcáim.

Majd elveszi Isten a szép fényes napot,
Sötétségben hagyja a szegény parasztot,
Felderíti Isten a fényes csillagot,
Hogy rakhasson minden szegény jó asztagot.

Árva vagyok árva, én vagyok az árva,
Áldja meg az Isten! ki az árvát szánja,
Búval és bánattal élem világomat.
Búval terítették az én asztalomat.

167.

Siroki erdőben
Egy pár fiatal fa,
Ezüsttel bimbózik,
Zölddel leveledzik.

Az ágyok dereka
Majoránna fája,
Bár rózsafa volna,
Hogy ne csikorogna.

Alatta folyik el
Egy szép patakocska,
Oda jár friss vizre
Egy pár galambocska.

Hogy az én galambom
Csendesen nyugodna,
Csendesen, édesen,
Ketten, szerelmesen.

168.

Szabad a madárnak ágról-ágra szállni,
Csak nekem nem szabad szeretőmhöz járni.

Áldd meg Isten, áldd meg a szeretőm házát,
Verd meg Isten, verd meg a benne lakóját!

Azt se mindeniket, csak az édes anyját :
Mért nem adta nekem az ő kedves lányát?

Ha neki lánya volt, nekem szeretőm volt,
Ha neki kedves volt, nekem kedvesebb volt.

169.

Szabadhegyi dobogó hid alatt
Barna kis lány rozmaringot arat ;
Én vagyok a rozmaring szedője,
Barna kis lány igaz szeretője.

Mikor viszi a kis lány a vizet,
Akkor leli a szerelem-hideg,
Tedd le, kis lány, a hideg vizedet,
Elhagyatom veled a hideget.

170.

Száll a felhő napnyugatról keletre,
Gyöngé rózsám, jutok-e még eszedbe?
Nem jutok én soha többet eszedbe,
Más legényt zársz immár te a szivedbe.

Ha én téged el tudnálak feledni! . . .
Rajtad kívül mást is tudnék szeretni! . . .
De én téged nem tudlak elfeledni,
Rajtad kívül nem tudok mást szeretni!

171.

Széna, széna, széna terem
A réten, a réten ;
Megcsókollak, kedves rózsám,
A héten, a héten!
Piros alma, gömbö-, gömbö-,
Gömbölyü,
A te orcád, gyönyö-, gyönyö-,
Gyönyörü!

172.

Szeretnék szántani,
 Hat ökröt hajtani,
 Ha a rózsám jönne
 Az ekét tartani.

Az ekét tartani,
 Hat ökröt hajtani,
 Ha a rózsám jönne
 Az ekét tartani.

Hat ökröt hajtottam,
 Nagyot kurjantottam ;
 Csálé csákó, csálé,
 Barna rózsám felé.

Barna rózsám felé.
 Nagyot kurjantottam :
 Csálé csákó, csálé,
 Barna babám felé.

Az ökör a földet
 Nem magának szántja,
 Asszonyom a lányát
 Nem magának tartja.
 Nem magának tartja,
 Nem magának szántja,
 Asszonyom a lányát
 Nem magának tartja.

173.

Szerettelek, nem kellesz már,
 Szidott anyád, ne szidjon már,
 Nem fog engem meg az átka,
 Szálljon a maga nyakába!

Szerettelek rózsám, nagyon,
 De már annak vége nagyon,
 Vége nagyon szerelmemnek,
 Más parancsol a szivemnek.

174.

Szérül van a rózsám háza,
 Körülfutotta a zsálya ;
 Nem futja a szögfü körű,
 Mert nem voltál igazszívű.

Szeretőnek szeretnélek,
 De elvenni nem mernélek,
 Mert az a te kutya szived
 A hányat lát, annyit szeret.

175.

Szól a világ, mit hajtok rá?
 Úgy ég a tűz, ha raknak rá:
 Ha hajtanék irigyemre,
 Megölne a világ nyelve.

Ne hajts a mende-mondára,
 Ül a térdem kalácsára;
 Átölelek két kezemmel,
 Hadd nézze más irigy szemmel!

176.

Szomorú az idő,
 Meg akar változni,
 Talán a rózsámtól
 Kelletik elválni.

Csak azt mondd meg rózsám,
 Melyik uton még el,
 Felszántatom én azt
 Aranyos ekével.

Be is vetem én azt
 Szemen szedett gyönggyel,
 Be is boronálom
 Sűrű könnyeimmel.

177.

Szomszéd asszony szép leánya
 Reá kapott a rózsánkra,
 Ha én őtet megfoghatnám,
 A törvénynek majd beadnám.

A törvény is csak azt mondja,
 Leányt illet meg a rózsza,
 Menyecskéket levendula,
 Öregeket a korója.

178.

Szőke vize a zavaros Tiszának,
 Mondd meg annak a szép barna kis lánynak.
 Hogy az egész Tisza vize mentiben
 Hamisabb lány nincs nálánál senkisé.

Mi dolog az, hogy a Tisza befagyott?
 Mi dolog az, hogy a rózsám elhagyott?
 Szokása a Tiszának a befagyás,
 A leánynak a szerető-elhagyás.

179.

Szovátai híd alatt
 Meleg forrásvíz fakadt ;
 Én is ittam belőle,
 Mégse hótam meg tőle.

Szovátai híd alatt
 Rézsarkantyúm ott maradt.
 Eredj babám, keresd meg,
 Ha megkapod, pengesd meg.

Szovátai hegy alatt
 Árulom a lovamat.
 Árulom a lovamat,
 S a lovammal magamat.

180.

Tavaszi szél utat szárazst,
 Minden állat társat választ ;
 Hát én vajon kit válasszak,
 Szívet szívért kinek adjak?

Bolyog elmém mint a felhő,
 Hull a könnyem mint az eső,
 Ki ölembe, ki a földre,
 Ki kesergő kebelembe.

Árkot mosott két orcámra,
Mint a zápor az utcára;
Én istenem, rontsd meg, verd meg,
Aki miatt gyászt viselek!

181.

Tavasza lesz már, el fog a hó menni,
De szeretnék kék ibolya lenni!
Kivirítnék a rózsám kertjébe',
Hadd tüzne fel dobogó keblére.

Sem rózsza, sem ibolya nem vagyok,
Csak egy szegény szolga legény vagyok;
Nem messze van a rózsám tanyája,
Csak sohajtok s epedek utána!

182.

Téli, nyári piros alma,
Az én babám tuba rózsza,
A csókja meg édes színméz,
Tüzel a szeme, ha rám néz.

Ha ráhúzzák a nótáját,
Összeüti a bokáját,
Szépen peng a sarkantyúja,
Takaros a fordulója.

Ha megölel, engem ugyse! —
Nem cserélnék senkivel se',
Igaz, szegény ő kegyelme,
De esküdtnek beillene.

183.

Tilalom, tilalom
A szegedi halom,
Nekem is tilalom

A kedves galambom,
Nem akkor ölelem,
Amikor akarom.

Tilalom, tilalom
A makai halom,
Nekem is tilalom

A kedves galambom,
Nem akkor csókolom,
Amikor akarom.

184.

Tisza mellett van egy város, Beregszász,
Volt szeretőm, néha ötven, néha száz,
Volt szeretőm néha száz is,
Jó volna most csak egy pár is, ihaja!

Erdélyország fővárosa Kolozsvár —
Volt szeretőm, de elhagyott az is már.
Volt szeretőm, de elhagyott,
Irgalmatlan megtagadott, ihaja!

Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs,
Ritka legény, ritka leány takaros.
Ritka leány, ki megállja,
Hogy a legényt meg ne szánja, ihaja!

185.

Túl a Dunán zörög az ég,
Kedves rózsám szeretsz-e még?
Mutasd hozzám szerelmedet,
Ugy sem soká látsz engemet.

Egy két pár csók nem a világ!
Száradjon el, aki nem ád;
Adjál rózsám e világon,
Ugy sem kell a másvilágon.

186.

Tulsó soron a mi házunk,
Nem eladó még a lányunk,
Eszteendőre lesz eladó,
Akkor lesz legényhez való.

Tulsó soron a mi házunk,
Fehér rózsá nyílik nálunk,
Ha fehér kell, abból adok,
Ha piros kell: — magam vagyok!

187.

Uram, uram, bíró uram,
Adja ki a fakó lovam,
Sietős az utam nagyon,
Subám' zálogban itt hagyom.

Fakó lovam, rugd fel a port,
Ne nézz árkot, ne nézz bokrot,
Mire a nap nyugvóra száll,
Ott legyek a galambomnál.

188.

Vajjon mit irjak rózsámnak
Legkedvesebb violámnak?
Reszket kezem, nem irhatok,
Fáj a szívem, nem szólhatok.

Gyakran nézek házad felé,
Mind reggel, mind este felé;
Kikönyöklök az ablakon,
Mégsem láthatlak, galambom!

189.

Valamit sugok magának:
Vállaljon el babájának,
Szép is vagyok, jó is vagyok,
Csak egy kicsit hamis vagyok.

Barna legény elbujdosott,
Ráfogták, hogy lovat lopott.
A vármegye elfogatja,
Szeretője megsiratja.

Mondd meg, kis lány a nénédnek,
Vállaljon el kedvesének,
Szép is vagyok, jó is vagyok,
Csak egy kicsit korhely vagyok.

190.

Végig mentem az ormódi temetőn,
Elvesztettem piros bársony keszkenőm,
Piros bársony keszkenőmet nem bánom,
De a régi szeretőmet
Isten uccse sajnálom!

Barázdában szépen szól a pacsirta,
Levelemet régi galambom írta ;
Azt olvastam könyves szemmel belőle :
Csak a halál, csak a halál
Választhat el őtőle.

191.

Verje meg az isten
Szeretőmnek házát,
Nem is épen házát,
A benne lakóját.
Azt sem mindegyiket.
Csupán az egyiket :
Az ő édes apját.
Mért huzta el tőlem
A kisebbik fiát.
Ha neki fia volt,
Nekem szeretőm volt,
Ha neki kedves volt,
Nekem kedvesebb volt.

192.

Volt szeretőm, szép, de hamis,
Hamis még a zuzája is,
Engem mondott kedvesének,
Mást csókolt a hamis lélek.

Felfogadtam Isten előtt,
 Hogy nem tartok több szeretőt;
 Ha tartok is, olyat tartok,
 Kivel becsületet vallok.

193.

Vörös bársony süvegem —
 Most élem gyöngy életem!
 Bokréta van mellette,
 Barna babám kötötte.

Ha kötötte, jól tette:
 Csókot kapott érette.
 Kössél babám másszor is,
 Megcsókollak százszor is!

194.

Zavaros a Tisza vize, megáradt,
 Az én szívem körülfogta a bánat,
 Körülfogta mint a diannyét a szára,
 Kis angyalom, itt hagylak nemsokára.

Ez a kis lány kiáll a kapujába,
 Sirat engem fekete gyászruhába.
 Te kis leány, ne sirassál engemet,
 Másnak adtam cserébe a szívemet!

195.

Zöld a kökény, majd megkékül,
 Nem leszek szerető nélkül,
     Kedves rózsám, nálad nélkül,
 Nem leszek szerető nélkül.

Magas a torony teteje,
 Bárányomnak nincs mezeje,
     Bárányomnak zöld mező kell,
     Magamnak szép szerető kell.

Azt gondolod, mindig így lesz,
 Hogy szeretőm soha sem lesz,
     Dehogy nem lesz, de bizony lesz,
     Nálad rózsám különb is lesz.

Hideg szél fuj a hegyekről,
 Megbocsáss már mindenekről:
     Én galambom ablakába,
     De sokat álltam hiába.

Eltörött a kutam géme,
 Hol itatok holnap délbe,
     Én galambom nyolc szép ökre,
     Nem szokott a folyó vízre.

196.

Zöld erdőben, zöld mezőben
 Lakik egy madár,
 Kék a szárnya, zöld a lába,
 Jaj, be szépen jár!

Várj madár, te én galambom,
 Csak egy kissé várj.
 Míg az Isten úgy akarja —
 Tied leszek már!

197.

Zöldre van a, zöldre van a rácsos kapum festve,
 Oda vártam a rózsámat estve,
 Nem győztem én a babámat várni,
 Be kellett a, be kellett a rácsos kapum zárni.

Bezárhatod, bezárhatod rózsám a kapudat,
 Nem lépem át többé házatokat,
 Vethetsz belé szegfűt, majoránnát,
 Nem taposom, nem taposom többé le az ágját.

II.

KATONA-DALOK.

I.

Adjon isten, adjon isten, kapitány ur, jó napot!
— Adjon isten, adjon isten, barna kis lány, mi bajod?
Kapitány ur, kapitány ur, csak az az én kérésem:
A balámat, a babámat az egyesből kikérem.

— Nem lehet azt, nem lehet azt az egyesből kikérni,
Ha betyár volt, ha betyár volt, meg kell annak szenvedni.
— Szenvedett már, szenvedett már két kis évig eleget,
Fressze el, kapitány ur, szabadságra, ha lehet!

2.

Adjon isten jó szerencsét
Annak az anyának,
Aki fiát fölnevelte
Lovas katonának!

Ördög adjon rossz szerencsét
Annak a banyának,
Aki fattyát fölnevelte
Gyalogos bakának!

3.

A gőzösnek mind a hat ablaka
Fekete fátyollal van bevonva.
Gyászolja a magyar legényeket.
Katonának viszik szegényeket.

Lányok, lányok, szovátai lányok,
 Közületek csak egyet sajnálok,
 Ha az az egy piros rózsza volna,
 Éjjel, nappal kalapomba volna!

4.

Anyám, anyám, édes anyám,
 Édes felnevelő dajkám!
 Születésemnek örült kend,
 Jaj, de nagy búra nevelt kend.

Patrontás az oldalamon,
 Hozzá puska a vállamon,
 Csákó nyomja a fejemet, —
 Jaj, beh keserves egy élet!

Terméskőből van a szobám,
 Szomorú az én éjszakám,
 Csak egy gyertyavilág virit,
 Az is csak engem szomorít!

4.

A mindenit ennek a rongy világnak!
 Mért sorozott engem be katonának?
 Huszár vagyok, szeretem a lányokat,
 Megölelem, megcsókolom azokat.

Barna kis lány, eszem azt a szentedet
 Isten áldja meg a te szép lelkedet!
 Köszönöm az eddig való hűséged,
 Áldja meg az isten minden lépésed!

6.

Amott kerekedik
 Egy fekete felhő,
 Abban tollázkodik
 Egy fekete holló.

Várj meg, holló, várj meg,
 Hadd izenjek tőled
 Apámnak, anyámnak
 Jegybeli mátkámnak.

Könnyen megösmerhetd	Gyémánt az ablakja,
Ennek háza táját :	Úveg az ajtaja,
Piros rózsák lepik	Magának kék szeme,
Aranyalma-fáját.	Aranyszínü haja!

Ha kérdik, hol vagyok?
 Mondd meg, hogy rab vagyok,
 A török udvarban,
 Talpig vasban vagyok.

7.

Apci torony tetejébe,
 Ül egy holló feketébe,
 Kék a lába, zöld a szárnya,
 Katonának vagyok írva.

Megizenem a rózsámnak :
 Benn maradtam katonának,
 Ugy vettek be, én nem kértem,
 Ne fájjon a szived értem!

8.

A tüzérnek jó ágyu kell, jó fegyver,
 Ugy megyen ő a csatába jó kedvvel.
 Nem bánja, ha térgyig is megy a vérbe,
 Nem számítja, van-e Isten az égbe?

9.

Az aradi városháza de sárga —
 Holnap visznek babám, vizitálásra.
 Ráültetnek valamely zöld lócára,
 Levágják a göndör hajam simára.

Kiugrom a mérték alól begyesen,
 Összeütöm a sarkantyúm kényesen.
 Még a kapitány úr is azt kiáltja :
 Nincsen a pécskai legénynek párja!

10.

Az éjszaka jaj de furcsát álmodtam :
 Ferenc Jóskát tiszta fehérben láttam.
 Fényes kardot kötött az oldalára :
 Jertek fiuk, menjünk el a csatába!

11.

Az én lovam törökországi fakó,
 Azt sem tudom, rajta van-e a patkó?
 Azon kérem a kovácsot, nézze meg :
 Lovam lábát egy szeggel szegezze meg.

Az én lovam a kapuba enyeleg,
 Azt sem tudom, rajta van-e a nyereg?
 Azon kérem a kocsist, hogy nézze meg :
 Lovam hátán rajta van-e a nyereg?

Míg a kocsis a lovamat nyergeli,
 Addig rózsám a piros bort mézeli,
 Míg a kovács a lovamat vasalja,
 Addig rózsám a zsebkendőm kivarrja.

12.

Az én lovam világos pej,
 Komisz nyereg rajta,
 Ha felülök a hátára,
 Beugratok korcsmáros udvarába.
 Parancsolok korcsmárosné
 Lujza nevű lányának ;
 Kilenc itce jó bort hozzon
 Ennek a szép szabadságos huszárnak.

Az én lovam tiszta fehér,
 De komisz nyereg rajta.
 Ha felülök a hátára,
 De beugratok babám udvarába ;

Parancsolom a babámnak,
Ej, haj, szeretőmnnek, magának!
Gyujtsen gyertyát, vessen ágyat,
Ennek a szép szabadságos huszárnak.

13.

Az én rózsám sarkantyus csizmája
Nem csörög már többet a csárdába;
Majd csörög a debreceni várba,
Debreceni huszár-kaszárnyába.

Az én rózsám karjai, karjai,
Nem akarnak hajlani, hajlani;
Meg kell annak hajlani, hajlani,
Ha meg akar ölelni, csókolni.

Az én rózsám rózsaszín ruhája, —
Rászállott a harmat az aljára.
Gyere babám, verd le a harmatot,
Üzd el a szivemből a bánatot.

14.

(Székely népdal.)

Az Olt vize folydogál csendesen,
Az én rózsám zokog keservesen,
Zokoghatsz már, mert elszalasztottál
Egy oly hivet, kit rég ohajtottál.

Engem hínak Búslaki Mátyásnak,
Visznek engem holnap katonának,
Fényes kardot kötnek oldalamra,
Tarka övet karcsú derekamra.

Ha meghalok, ki sirat meg engem?
Vajjon kinek marad pergát-ingem?
Ha meglőnek, jó lesz a sebemre,
Ha meghalok, eltemetnek benne!

Ha meghalok, szépen temessetek,
 A rózsámnak levelet küldjete;
 Ha nem hallja gyöngé szavaimat,
 Ölelje bár gyászos koporsómat!

Tán magamnak sírt ások előre,
 S lefekszem a sírom fenekére,
 Szemeimet vetem az egekre,
 S a rózsámat bízom az egekre!

15.

Azt mondja a kapitány a főúrnek :
 Ezt a bakát szalutálni tanítsd meg!
 — Megtanítnám, százados úr,
 De nem megy a fejébe,
 Sírva mondja, hogy, aszongya :
 Szeretője van mindig az eszébe.

16.

Bakagyerők ha megünne életét,
 Megtölti a hátultöltő fegyverét,
 Nekiszögzi az ő elszánt szívének,
 Ugy lesz vége katonaleletének.

Édes anyám, mire nevelt engemet!
 A leányok nem tudják a nevemet.
 Az én nevem rozmaringszál, liliom,
 Ha meghalok, az nyillik a síromon.

17.

Becskereknel széles árok,
 Ott vannak a szerviánok,
 Viselik a veres sapkát,
 Mellette kardot, puskát —
 Magyar huszár!

Hallod-e te vad rác fattyú!
 Van-e a juhod közt tokjuh!
 Akiben van hat font faggyú,
 Hat ponyvára való gyapjú? —
 Juhász fattyú!

Hallod-e te magyar fattyú!
 Van-e patrontásban bankó? —
 Vagyon, vagyon hatszáz golyó,
 Hatszáz szerviánba való,
 Vad rác fattyú!

18.

Besorozott a német katonának,
 Lovat adott még, hogy gyalog ne járjak.
 Rózsafából csináltatom a nyerget,
 Kedves babám, rávágatom a neved.

De meguntam Ferenc Józsit szolgálni!
 Abba, a huncfut kaszárnyába sétálni.
 A prófontját a mellembe' hordani,
 Rugós lovát mindég tisztán tartani!

19.

Boszniába megfútták a trombitát,
 Aki huszár, nyergelje meg a lovát.
 Én is megnyergelem szürke lovamat,
 Karikára verem a sarkantyumat.

Ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek,
 Boszniai temetőbe letesznek.
 Diófaszin legyen az én koporsóm,
 Barna leány legyen az én siratóm.

20.

De szeretnék a császárral beszélni,
 De még inkább szobájába belépni.
 Megmondanám a császárnak magának :
 Lányokat is sorozzon be huszárnak.

De a király azt írta a levélbe :
 Nem illik a csákó a lány fejébe,
 Mert a lánynak, mert a lánynak szoknya kell,
 Az aljára harminchárom fodor kell.

21.

De szeretnék a Kossuthtal beszélni,
 De még jobban szobájában sétálni,
 Megmondanám én a Kossuth Lajosnak,
 Hány forint az adója a magyarnak.

De szeretnék a császárral beszélni,
 De még jobban szobájában sétálni,
 Megmondanám én a Ferenc Józsefnek,
 Ne hordja el a magyar legényeket.

22.

Édes anyám, édes anyám,
 Készítsd el a fehér ruhám!
 Most indulok olyan útra,
 Kiről többet ne várj vissza.

Amottan jön egy katona,
 Még azt mondják, atyámfia
 Hogy ne volna atyámfia,
 Mikor édes hazám fia!

23.

Édes anyám, ha feljön,
 Édes anyám, ha feljön Budára,
 Nézzen fel a kaszárnya,
 Nézzen fel a kaszárnya ablakára.
 Ott lát engem komisz baka ruhába,
 Göndör hajam rövidre,
 Göndör hajam rövidre van levágva.

Édes anyám, ha feljön,
 Édes anyám, ha feljön Budára,
 Nézzen fel az áristom,
 Nézzen fel az áristom ablakára.
 Ott lát engem a priccsen megvasalva!
 Nem csodálnám, ha szive,
 Nem csodálnám, ha szive meghasadna.

24.

Édes anyám, hol van az az édes téj,
 Amelyiken katonának neveltél?
 Adtad volna azt a kicsi macskának,
 S ne neveltél volna fel katonának.

25.

Édes anyám, ki a baka, ha én nem?
 Ki füzi be a bakancsot, ha én nem?
 Befüzőm a bakancsomat nyolc ágra,
 Összeütöm magyar huszár módjára.

26.

Édes anyám mi zörög a zsebébe?
 Ha dió van, adjon nekem belőle:
 Ugysem eszem sokáig a dióját,
 Pucolom a Ferenc Jóska pej lovát.

Édes anyám mi vagyon a zsebébe?
 Ha kenyér van adjon nekem belőle;
 Ugysem eszem sokáig a kenyerét,
 Pucolom a Ferenc Jóska fegyverét.

27.

Édes anyám most küldött egy levelet:
 Gyere haza, édes fiam, ha lehet.
 El is mennék, édes anyám, nem lehet,
 Holnap reggel masérozunk, úgy lehet.

Ha kiállok a kaszárnya elébe,
 Feltekintek a csillagos nagy égre.
 Jaj, istenem, merre van az én hazám?
 Merre felé van az én édes anyám? ...

28.

El akarnám a bakancsom cserélni,
 De már látom el kell aztat viselni;
 Jaj de rövid az én bakancsom szára,
 Esik a hó, fázik a lábam szára.

Hej a bunda, az a bunda, a bunda —
 Mikor ketten melegedtünk alatta;
 Hej istenem! minek is jut eszembe, —
 Tán azóta menyecske lett belőle!

29.

Elindulék a hazámból Gyöngyös város felé,
 Fél utamból visszanézék hazám felé.
 Látom a nagy hegyeket,
 Hogy siratnak engemet:
 Arccal vagyok leborulva,
 Hazám felé fordulva!

Könnyes szemmél feltekinték a nagy magas egekre,
 Ott láték egy barna hollót, hazám felé repülve;

Állj meg, holló, ha lehet,
 Vidd el ezt a levelet,
 Mondd meg az én édesemnek :
 Ne sirasson engemet!

30.

Elmennék én katonának,
 Csak kötéllel ne fognának,
 Ugyan kinek volna kedve
 Gyöngyéletre erőtetve.

Szenvedés a napi dolga,
 Sok az ura, maga szolga,
 Egyik lába a békóba,
 Másik van a koporsóba.

Komisz kenyérében nincs só,
 Huslevese csak néha jó,
 Az jár mindennap számára :
 Csillagot néz vacsorára.

31.

Én istenem, jaj de jó a huszárnak,
 A csizmáját kipuccolja magának,
 Ballábát teszi a kengyelbe,
 Maga pedig büszkén ül a nyeregbe.

Én Istenem, jaj de rossz a bakának,
 A bakkancsát kipuccolja magának,
 Bornyuját teszi a hátára,
 Maga pedig térdig úszik a sárba.

32.

Esik a fergeteg,
 Ázik a köpönyeg, —
 Eressz be hát, csárdás kis angyalom,
 Mert megvesz a hideg.

Vagy a hideg megvesz,
 Vagy a fene megesz,
 Kettő közül, csárdás kis angyalom,
 Valamelyik meglesz.

Könnyü neked, rózsám,
 A paplanos ágyba,
 Hej de nehéz a szegény bakának
 Tér dig érő sárba!

33.

Ez a templom-utca
 Végig piros rózsá,
 Arra jár az én galambom,
 Mind leszakasztotta.

Szakítsd babám, szakítsd!
 Nekem bokrétába.
 Jól illik az a bakának
 Gyászos csákójába.

34.

Felkötöm a rézsarkantyúm,
 Már én innét elmegyek,
 Édes-kedves kis angyalom
 A jó Isten áldjon meg!
 Adjon az ég oly szeretőt,
 Aki téged el is vesz,
 Mert mikor én házasodom,
 Isten tudja, mikor lesz!

35.

Ferenc Jóska édesapám,
 Felesége édesanyám,
 Akkor fogadott fiának,
 Mikor bevett katonának.

36.

Ferenc Jóska ha fölül a lovára,
Visszagondol a rekruta korára,
Elkezdenek a könnyei hullani, —
De sokat kell a bakának szenvedni!

Ferenc Jóska aranyos ládája,
Benne van a kis könyvem bezárva.
Majd kiadja aztat nemsokára.
Szeptembernek huszadik napjára.

Ferenc Jóska új zászlót csináltatott,
Közepébe arany betűt rakatott,
Rózsafából csináltatta a nyelét,
Rávágatta öreg baka idejét.

Ferenc Jóska téli, nyári pokróca,
Három évig húzogattam magamra,
De már mostan kijutottam alóla,
Huzogassa az a bundás regruta.

Én az éjjel azt az álmodt, álmodtam,
Ferenc Jóskát komisz ruhába láttam.
Fényes kardját balfelére kötötte,
A fiait a csatába vezette.

Ferenc Jóska azt adta ki parancsba :
Ágyúszóval ébresszenek hajnalba.
Szól az ágyú, ropognak a fegyverek,
Most válik el, mit ér a magyar gyerek?

37.

Ferenc Jóska mezitláb ment sétálni,
Mert nem tudtak néki csizmát vasalni :
Kilenc kovács nem merte elvállalni,
Mert nem tudtak gyémánt patkót csinálni.

Ferenc József kiállott a kapuba,
 Ugy nézi, hogy masiroz a regruta,
 Ki is adta mindjárt a parancsot :
 Minden baka faszoljon uj bakancsot!

38.

Fiumei kikötőben van egy hadi hajó,
 Libeg rajta, lobog rajta nemzeti szín zászló.
 Fujja szél, fujja, haza felé fujja,
 A kiszolgált öreg bakák
 Haza mennek újra.

Pörge kalap lesz fejemen, mire a nap feljő,
 Hull a könnye a bundásnak, mint a zápor eső.
 Ne sírj, bundás, ne sírj! kitelik az idő,
 Nekem is volt, de már letelt
 A három esztendő!

39.

Fujdogál az októberi hideg szél,
 De sok legényt fú be Udvarhely felé.
 De sok szőke, barna kis lány sirassa,
 Három évig a babáját nem lássa.

Ha még egyszer halvány csillag lehetnék,
 A világon jobban szertenézhetnék.
 Választanék olyan igaz szeretőt,
 Ki elvárja ezt a három esztendőt.

40.

Galicia közepibe'
 Hét kaszárnya egy végtibe,
 Egybe huszár, másba zsandár,
 A többibe bakancsos jár.

Odavitték a rózsámat,
 Legdrágábbik violámat,

Nyolc keserves esztendeig
Talán haza sem eresztik.

Csak legalább levelemet
Küldhetném el, rózsám, neked!
Galicia hetven posta,
A levelem nem ér oda!

41.

Gyászba borul az egész Balaton,
Jön az anglus a híres vasuton ;
Százezer ágyu van a harc mezején,
Igy hát rózsám katoná leszek én.

Nem hitted, hogy katoná leszek én,
Majd elhiszed, ha masirozok én ;
Rezes csákó nyomja a fejemet,
Barna kis lány siratgat engemet.

42.

„Gyere, pajtás, katonának!”
«Nem még biz én, mert levágnak.»
„Ha levágnak, feltámasztnak,
Téged tesznek kapitánynak.”

«Akkor még én katonának,
Mikor lányok verbuválnak ;
Akkor sem még én bocskorba’
Sárga sarkantyus csizmába’!»

43.

Gyöngé szeme van a kukoricának,
Gyöngé szíve van az édes anyámnak.
Gyöngé szíve fájdalmába meghasad,
Hogy a fia katonának benmarad.

Édes anyám, én is katona vagyok,
Nyiregyházi kaszárnyába hervadok.
Úgy hervadok, mint a fügefalevél.
Édes anyám, katonának neveltél.

44.

Ha bemegyek a sorozó szobába,
Ingem, gatyám levetem az asztalra.
Ingem, gatyám, ej, haj! leteszem az asztalra,
Könyes szemmel úgy nézek az urakra.

Ha kijövök a sorozó szobából,
Könyeimet letörülöm orcámról.
Könyeimet, ej, haj! letörülöm orcámról.
Úgy búcsuzom el a gyöngé rózsámtól.

45.

Ha én aztat tudtam volna előre,
Hogy keserű Ferenc József kenyere :
Elbujdostam volna
Még tíz éves koromba,
Hogy ne talált volna
A behívó cédula.

Kilenc napra letettek az egyesbe,
Vasat vertek a lábamra, kezemre,
Szorítja kezemet
Még jobban a szívemet,
Más öleli sej, haj!
A kedves szeretőmet!

46.

Ha felülök szürke paripámra,
Bevágatok Lengyelországba,
Visszanézek szép magyar hazámra,
Könyem csordul piros két orcámra.

Ha majd Lengyelországba kell mennem :
 Hogy' kell ott majd lengyel lányt ölelnem?
 Ha ölelem : fájnak a karjaim,
 Ha csókolom : hullnak a könnyeim . . .

47.

Ha még egyszer husz esztendő's lehetnék
 S a lányokban válogatást tehetnék :
 Választanék olyan igaz szeretőt,
 Ki elvárná azt a három esztendőt.

48.

Harangoznak a toronyba,
 Mégse megyek a templomba
 Vasárnap,
 Ne tarts engem pogánynak,
 Nincsen a bakának vasárnap,
 Sohasem volt, sohasem lesz
 A bakának vasárnap.

Kis kertemben van egy rózsa,
 Annak neve bazsarózsa,
 Ihajla!
 Le is szakasztanám én,
 Le is szakasztanám én,
 Hervadj rózsa, bazsarózsa,
 Már az enyém úgy sem lehetsz, te, soha!

49.

Hazám, hazám, édes hazám,
 Bár csak határid láthatnám!
 Látok füstöt, de csak alig
 Hogy az égen sötétedik.

Felmegyek én egy nagy hegyre,
 Annak is a tetejére,
 Onnan nézek hazám felé,
 Édes anyám háza felé!

50.

Házunk előtt mennek el a huszárok,
Édes anyám, én is közéjük állok.
Én leszek az első század szakaszvezető,
Nem a világ ez a három esztendő!

51.

Hármat rikkantott már,
Hármat rikkantott már,
A rigó, a rigó, a rigó,
Nem parancsol nékem,
Nem parancsol nékem
A biró, a biró, a biró,
Majd parancsol Ferenc József, a császár,
Kinek egzecéroz,
Kinek szalutéroz
A baka, a tűzér, a huszár,

Magas a kaszárnya,
Magas a kaszárnya
Teteje, teteje, teteje, —
Német baka sétál,
Előtte, előtte, előtte.
Bárcsak egy kis magyar szót is hallanék,
Kitől a rózsámnak,
Kitől a babámnak
Izennék, izennék, izennék!

52.

Háromablakos ház
Minden ablakába
Fehér rózsza kitéve.
Lábamon a bakkancs,
Lábamon a bakkancs
Fényes feketére keféelve.

Fejemet a csákó,
 Vállamat a puska,
 Oldalamat az Überschwung szorítja,
 Napbarnított arcom
 Az én kis galambom
 Minden este forró csókkal borítja.

53.

Hulldogál a rózsalevél
 Szegény huszár sok búval él,
 Sokat busul, gondolkodik,
 Sokat éhezik, szomjazik.

Édes anyám, ha elgyün kend,
 Königgräcnél keressen kend,
 Ott leszek egy nagy fa alatt,
 Idegen föld hantja alatt.

54.

Huszár vagyok, édesanyám, nem baka,
 Mert a bornyú nem illik a hátamra,
 Nem hordom én senki Riska
 Tehenének a súlyát,
 Huszár vagyok, kis angyalom,
 Lovon járok tehozzád.

55.

Jaj de magas a kaszárnya teteje,
 Bús gerlice fészket rakott fölötte.
 Bús gerlice szomorkodik párjáért,
 De sok magyar szenved a hazájáért.

Kimentem a burkus gránic szélire,
 Föltekintek a csillagos egekre.
 Jaj, istenem, merre van az én hazám?
 Sirat-e még engem az édes anyám?

Burkus földjén a temető kapuja,
A zászló is szomorún lobog rajta.
Szomoru szél hajtogatja levelit:
Édes anya mire szülte gyerekit!

56.

Jaj be magas hegyet látok,
Katonának tett az átok.
Várj még bíró, mert megbánod,
Pártában marad a lányod.

Ne vigadjon senki azon,
Hogy hazámból masirozom,
Hull a zápor a nyomáson...
Ha ma rajtam, holnap másón!

57.

Jaj de nehéz a kis lánytól
Egy-két csókot kapni!
Nagyon soká kell a lánynál
Egy-két csókra várni.

Annál könnyebb, annál könnyebb
A szép menyecskének,
Ad az csókot egy-két szóra
A huszárlegénynek!

58.

Jaj de szennyes a kend inge, gatyája.
Elszennyezte az aradi stokházba;
Mosd ki, rózsám, ingem gatyám fehérre,
Holnap visznek az agyitor elébe —

Ha bevisznek az agyitor házába,
Leborulok törvényszék asztalára,
Rabláncomat siralmasan zörgetem —
Jaj be bánom, hogy én katona lettem!

Még azt mondja az agyitor énnekem,
Hogy a hóhér veszi el az életem —
Trombitások három rufot fujjanak,
Jaj istenem! — holnap felakasztanak.

Édes anyám pénz van a kend zsebébe ;
Tartsa kend' hát, hadd markoljak beléje,
Csináltatok abból egy szép koporsót,
Sárga szeggel, hat sorjával ráveretem a jaj-szót.

59.

Jertek fiuk, kik egyszerre rukkoltunk,
Komisz mondurt, mindent beabfirolunk ;
Abfirolunk csákót, sapkát, egyebet,
Felejsük el ezt a komisz életet.

Kapitány úr kiadta a parancsot,
Egybeliek vehetnek már kalapot.
Kalap mellé szabadságos virágot,
Hadd sirjanak Debrecenben a lányok.

60.

Kapitány úr, az Istenért, mit csinál,
Éjjel-napal mindig mündért vizitál.
Vizitálja kapitány úr — nem bánom,
Csak engemet szabadságra bocsásson.

Ezredes úr kiadta a parancsot :
Minden honvéd baka kapjon bakkancsot,
A talpára negyven szöget veressen,
Minden kislány honvéd bakát szeressen.

61.

Kapitány úr azt mondja a bakának :
Ejnye de szép babája van magának!
— Bizony vitéz kapitány úr, van nékem,
Nem is adnám oda semmi kincsér' sem!

— Add nekem a babád, nem lesz károdra,
Három csillagot kapsz a gallérodra.

— Köszönöm én, kapitány úr, ne adjon :
Rózsám szemében ragyog a csillagom!

62.

Kapitány úr csak az a kérésem :
Engedje el évi büntetésem.
Olyan édes volt a babám csókja :
Nem hallgattam a takarodóra.

63.

Katonának vagyok írva,
Föl is vagyok mundérozva,
Puska vagyom a vállamon.
Patrontás az oldalamon.

Ez az élet, igaz élet,
Vicispánnal nem cserélek,
Ha azt mondják : jobbra nézzek,
Csak azért is balra nézek.

64.

Katonának vagyok írva,
Ki van a két szemem sirva,
Katonaságom se' bánom,
Csak édes anyám sajnálom.

Ki van a két szemem sirva,
Mert a rózsámat más birja,
A csalfa rózsám se' bánom,
Csak szabadságom sajnálom.

65.

Katonaság az életem,
Jobb vállamon a fegyverem.

Mikor én azt megzörgetem,
Egész világ sirat engem.

Katonaság az életem,
Komisz kenyér az ételem.
Én mikor azt megkóstolom,
Könnyeimmal meg is szódom.

66.

Kedves rózsám virágos kis kertje
Rozmarinttal körül van ültetve,
Rozmarintszál, bazsa rózsá-levél,
Látom én már, hogy a másé levél.

Megérik a szőlő nem sokára,
Árván marad a töve utána,
Te is árván maradsz szép angyalom,
Most már nekem el kell masiroznom.

Magasan jár a csillag az égen,
Ki könyörül a szegény legényen
Elpanaszlom búmat egy madárnak,
Kiéneqli az egész világnak.

67.

Kék asztalom, zöld abroszom,
Katona az én galambom,
Ugy megballag Szeged felé,
Szint' úgy fáj a szívem belé.

Kisütött a nap a síkra,
Járnak én utánam sirva,
Ne járj én utánam sirva,
Katonának vagyok írva.

68.

Kértem a kapitányt :	Közibe vezetett
Adjon pej paripát,	Száz remonda lónak,
Ugy viselem gondját,	Megálltam faránál
Soh'se látja kárát.	Egy kurta csikónak.

Ez lesz jó, ez lesz jó,
 Ez a kurta csikó,
 Ez a kurta csikó
 Huszár alá való!

69.

Kinyílott már a pünkösdi rózsa,
 Katonának be vagyok sorozva.
 Ha kitöltöm azt a nyolc esztendőt,
 Különb legény leszek mint azelőtt!

70.

Kis kalapom darutollas, virágos,
 Ha felteszem, jaj de nagyon betyáros!
 Most vettem az elmúlt vásár elején,
 Reng a virág, reng a virág
 Kis kalapom tetején.

Kis kalapom felakasztom a szegre,
 Három évig nem teszem a fejembe,
 Viselem a Ferenc József csákóját,
 Három évig, kis angyalom,
 Nem öleljük meg egymást.

Kis pej lovam nem szereti a zabot,
 Kis korában az árpára rá szokott,
 A galambom szoktatta az árpára,
 Engem pedig, engem pedig
 Az ő édes csókjára.

71.

Kis pejlovam megérdemli a zabot,
 Kétszer körülfutta Magyarországot,
 Háromszor is körülfutotta volna,
 Ha a császár több zabot adott volna.
 Megizenem a császárnak magyarul,
 Hogy ne bánjon a magyarral cudarul,
 Tartsa meg a fogadását, mert ha nem —
 Valamennyi szentje van, mind leverem!

72.

Ki van az én rózsám képe
 A templomba rajzolva,
 Érted vagyok, kedves rózsám
 Katonának kiírva.
 Érted élek, halok is,
 Ha felakasztanak is,
 Érted rózsám, amíg élek,
 Fekete gyászt viselek.

Kiindultam a hazámból
 Nagy Olaszország felé,
 Fél utamból visszanéztem
 A kedves hazám felé.
 Látom a nagy hegyeket,
 Kik siratnak engemet,
 Arccal vagyok leborulva,
 Hazám felé fordulva!

Könnyes szemmel feltekintek
 A nagy magas egckre,
 Ott látok egy kis madárcát
 Hazám felé repülve.
 Szállj le madár, ha lehet,
 Vidd el ezt a levelet!
 Mondd meg az én angyalomnak.
 Ne sirasson engemet!

73.

Korond között nevelkedtem,
 Ne, te, ne!
 Jaj de fene legény lettem,
 Ne, te, ne!
 A parajdi bányász lányok,
 Nem is nézek én reájok,
 Ne, te, ne, te, ne, te, ne!

Visznek engem katonának,
 Ne, te, ne!
 A németek kutyájának,
 Ne, te, ne!
 Borju nyomja a vállamat,
 Más öleli a rózsámat,
 Ne, te, ne, te, ne, te, ne!

74.

Kossuth Lajos azt izente,
 Hibázik a regimentje,
 Ha hibázik kettő, három,
 Lesz helyette tizenhárom.
 Éljen a magyar.

Kossuth Lajos azt izente,
 Nincsen elég regimentje,
 Ha még egyszer azt izeni,
 Mindnyájunknak el kell menni.
 Éljen a magyar.

Kossuth Lajos íródeák,
 Nem kell neki gyertyavilág.
 Megirja ő a levelet
 A ragyogó csillag mellett.
 Éljen a magyar.

75.

Kossuth Lajos udvarába
 Muzsikálnak éjfél tájba.
 Talán azért muzsikálnak :
 Engem visznek katonának.

Becskereki nagy köves út,
 Csöng azon az én sarkantyum,
 Csörög-börög az én kardom,
 Sirathatsz már, kis angyalom!

76.

Kossuth lova megérdemli a zabot,
 Kétszer körüljárta Magyarországot.
 Ha még egyszer körüljárhatta volna,
 Magyar fiú osztrák baka nem volna.

77.

Könnyű neked rózsám	Gyöngye lábam fázik,
Meleg ágyba hálni,	Köpönyegem ázik,
De nehéz én neked	Piros pejjaripám
Künn az esőn állni.	Kert alatt bánkódik.

78.

Látod, rózsám, hogy nyergelek, jaj!
 Látod, rózsám, hogy nyergelek, jaj!
 Mégsem hiszed, hogy elmegyek, jaj, jaj, jaj!

Lovam lába indulóban, jaj!
 Lovam lába indulóban, jaj!
 Magam szája bucsuzóban, jaj, jaj, jaj!

Nézz utánam keservesen, jaj!
 Nézz utánam keservesen, jaj!
 Látsz-e többé, vagy sohasem jaj, jaj, jaj!

Ha meg nem látsz az életben, jaj!
 Ha meg nem látsz az életben, jaj!
 Meglátsz a magas egekben, jaj, jaj, jaj

79.

Le van az én rózsám képe
 A szívembe rajzolva,
 Érted vagyok gyenge rózsám
 Katonának kiírva.

Érted élek, halok is,
 Most is érted szenvedek . . .
 Érted rózsám amíg élek,
 Fekete gyászt viselek.

80.

Magas a kaszárnya,
 Előtte a strázsa.
 «Strázsa uram, az egekre kérem,
 Honvédbaka a szeretőm nékem,
 Eresszen hozzája.»

«Nem illik a lánynak
 Kaszárnnyákba járni.»
 «Tudom én is, de mikor a rózsám,
 Honvédbaka ritkán jön el hozzám,
 Nehéz azt bevárni.»

«Strázsa uram, kérem,
 Egy csókkal beérem.
 Nem lesz abba' senkinek se kára,
 Eresszen be csak egy minutára, —
 Szentül megigérem.»

81.

Már én többet, már én többet
 Polgárlegény nem leszek,

A vállamra, a vállamra
 Kaszát, kapát nem teszek.
 Kardot kötök, puskát teszek —
 A vállamra, nem kaszát,
 Azzal védem, azzal védem
 Ezt a szép magyar hazát!

82.

Már látom, hogy katonának kell lennem.
 Komisz német mondurba kell öltöznöm,
 Édes rózsám, tőled is el kell válnom,
 Muszájképen kell a császárt szolgálnom.

Háromféle szőre van a lovamnak,
 El kell menni katonának magamnak,
 Nem félek én a szerető-tartástól,
 Jaj, de félek az egrecirozástól!

83.

Már minálunk verbuválnak kötéllel,
 Elfogják a szegény legényt erővel;
 Hátra kötik a két kezét kötéllel,
 Ugy kísérik be Kassára fegyverrel.

A gazdagnak öt-hat fia: nem bántják;
 A szegénynek ha egy van is, elfogják,
 Utána megy apja, anyja: siratják.
 Kérik pénzért az uraktól: nem adják.

Fredj haza szegény ember, azt mondják,
 Neveld apró árváidat, hadd hordják;
 De megveri az uristen idővel,
 Ki a szegényt elfogatja erővel.

84.

Marsadjusztirungban állok egész nap,
 Gyenge vállam feltöri a cakumpakk;

De a szivem nem töri fel semmi sem,
Mundérban is érted dobog kedvesem.

Rapporton voltam a kapitányomnál,
Mért késtem oly sokáig a lányoknál?
Jelentettem: nem hallék capistrángot,
Mert a babám a fülembe suttogot.

85.

Már Szebenbe megfújták a trombitát,
Aki huszár, nyergelje fel a lovát!
Két napi zab, széna föl van pakolva,
Kis pej lovam mégis játszik alatta.

Ha felülök kis pej lovam hátára,
Letekintek, kesely mind a négy lába,
Kesely lába, csillagos a homloka,
Októberben lettem, babám, katona.

Ha elindult ez a gőzös, hadd menjen,
Én utánam senki ne keseregjen;
Aki pedig én utánam kesereg,
Azt kívánom: a jó isten áldja meg!

86.

Masiroznak a kék inges huszárok,
Megsiratják az abonyi leányok.
Édes anyám, varrasson kend kék inget,
Mert én bizony kék inges huszár leszek!

Kék az ingem, rojtos gatya van rajtam,
Szilaj csikó rugja a port alattam, —
Édes szülém, ne búsuljon érettem,
Örüljön, hogy magyar huszár lehettem.

87.

Megérett a búzakalász,
 Le lehet aratni,
 Elbúcsuzott a szeretőm,
 Meg lehet siratni.
 Sárga kalász, búzakalász,
 Te is velem sirnál,
 Ha obsitos katonának
 Szeretője volnál!

Sírhattok már, sírhattok már
 Ti trencséni lányok,
 Nem lesz többet, nem lesz többet
 Ilyen jó világtok!
 Nyitva van a csárda-ajtó
 Muzsika szól benne,
 Bucsuznak a nyolcas bakák,
 Mink mulatunk benne!

88.

Megjöttek a szabadságos huszárok,
 Örülnek is a menyecskék, a lányok,
 Mert a huszár a menyecskék virága
 Mindegyiket édes csókkal kínálja.

89.

Megkérdeztem egy kis lánytól az este :
 Huszársapka miért van a kezébe?
 Az a kis lány énnekem azt felelte :
 Jaj istenem, teremtőm,
 Huszár az én szeretőm,
 A sapkáját tegnap nálam feledte!

90.

Megy a gőzös fölfelé,
 Száll a füstje lefelé, de lefelé.

Benne ül egy regruta,
 Ki van a szeme sírva,
 Ki van a szeme sírva.
 Hull a könnye, mint a zápor, a vasutra :
 Isten veled, kis angyalom, utoljára!
 Hogyha szeretsz engemet,
 Ne feledd a nevemet,
 Ne feledd a nevemet!

91.

Megy honvédnek, megy huszárnak
 Aki arra való ;
 Ez a nyalka magyar verbung
 De kedvemre való!

Félre innen, zsidó fattyú,
 Nem vagy ide való,
 Csak a szegény magyar legény
 Katonának való.

92.

Mennem kell már énnekem is,
 Besoroztak engemet is.

Édes anyám, ne sirj értem,
 Gondot visel rám az isten.

Kisebb, nagyobb jó leányok,
 Visszajövök még hozzátok.

Tégedet is lelkem, Kató,
 Áldjon meg a mindenható!

Hagyj föl azzal a sirással,
 Találkozunk még egymással!

93.

Mikor a huszárnak el kell masírozni,
Elkezdi a lovát szépen fölnyergelni,
Szépen fölnyergeli, föl is kantározza,
Ballábát teszi a láncos kengyelvasba.

Mikor a bakának el kell masírozni,
Kiáll a kapuba, elkezd káromkodni,
Szidja a suszternek minden jó angyalát,
Mért csinált a bakának rövid szárú csizmát?

94.

Mikor masírozunk, kapitány uram?
Mikor masírozunk, kapitány uram?
Holnap, holnap, holnap után,
Csütörtökön ebéd után,
Kedves katonáim!

Mi lesz az ebédünk, kapitány uram?
Mi lesz az ebédünk, kapitány uram?
Lencse, borsó, káposztával,
Jó borocska szalonnával,
Kedves katonáim!

Elszakadt a nadrág, kapitány uram!
Elszakadt a bakancs, kapitány uram!
Vagyon szabó, csizmadia,
Ki megvarrja, ki megfoldja,
Kedves katonáim!

Vetetlen az ágyunk, kapitány uram!
Vetetlen az ágyunk, kapitány uram!
Itt van Sári, majd megveti,
Még magát is belé veti,
Kedves katonáim!

95.

Mikor nyolc esztendőös voltam,
Katonának nem jó voltam,
Most járok a huszadikba,
Kisérnek a háboruba.

Mikor göndör hajam vágták,
Babám kötőjébe rakták.
Nem volt annyi hajam szála,
Amennyi könny hullott rája.

96.

Mikor visznek Olmüc felé,
Nyiljon az ég ezer felé,
Nyiljon az ég ezer felé,
Boruljon be minden felé,
Boruljon be minden felé!

Ez az utca jaj de röges,
Akin Olmüc felé visznek,
Jaj de röges, jaj de köves,
Ez az utca jaj de röges,
Akin Olmüc felé visznek!

97.

Mindenfelől harci nótát fú a szél,
Verje meg az Ur Isten azt, aki fél!
A török is, a tatár is mit tehet?
Egy életnél egytől többet nem vehet!

98.

Mi piroslik ott a sikon távolban?
Magyar tüzér piros vére a hóban,
Sok halált szórt az ellenség sorára,
Hej! de végre egy golyó őt találta.

Ágyu helyett koporsót visz a szekér,
 Abban nyugszik egy magyar honvéd-tüzér,
 Rajta diszlik csákója és fegyvere,
 Szemfedélül honvédi köpönyege.

Bajtársai kivont karddal kísérik,
 Komoly arccal néha meg is könyezik,
 Nincs harangszó, csak pár ágyudörrenés:
 Ennyiből áll a tüzeri temetés.

99.

Mosd ki rózsám ingem, gatyám fehérre
 Holnap visznek a tiszturak elibe,
 Beállok a mérték alá rendesen,
 Összeütöm a bokámat helyesen.

Azt gondolám, hogy nem leszek katona,
 Gondot viselek az édes anyámra,
 De már látom, nem viselek szegényre...
 Reá bizom a jóságos Istenre.

100.

Most akadtam, babám,	Ezer egészséget
Sulyos oskolára,	Küldenék, drága kincs,
Akibe tanitnak	Jaj, de honnan küldjek,
Siralmas nótára.	Mikor magamnak sincs.

Oskolám ajtaja	Irnék, jaj, de nehéz
Van három lakatra,	A könnyű penna is,
Négy strázsát állitnak	Feketének látszik
Éjjel a gangjára.	A hattyu tolla is.

Minden nap a káplár	Elbágyadt kezemből
Háromszor vizitál,	Író toll kiesik,
A gangon föl-alá	Két szememből a köny
Ajtóm előtt sétál.	Mint patak, úgy folyik.

101.

Most kapott a bíró	Sok magyar leánynak
Egy kis ujságot,	Szeme könnyezik,
Szedi össze mind az	Mikor a rózsáját
Ifjuságot.	Bakkancsba fűzik.

102.

Nagy-Abonyban csak két torony látszik,
 De Majlandban harminckettő látszik.
 Inkább nézném az abonyi kettőt,
 Mint Majlandban ezt a harminckettőt!

103.

Nagyszebeni brigáda,
 Oda vagyok bezárva,
 Gyere babám váltsál ki,
 Ne hagyj el a nagyszebeni brigadeba hervadni.

Kiváltlak én, ki, ki, ki,
 Nem hagylak elhervadni.
 Eladom a zsebkendőmet,
 Kiváltom a nagyszebeni brigádból a szeretőmet.

104.

Napkeletre Brassó felől jön egy üveghintó,
 S abba ül a, abba ül a zsidó szolgabíró.
 Zsidó szolgabíró, tedd le a pennádat,
 Ne irass be, ne sorozz be engem katonának.

Arra kérem, arra kérem, legyen olyan szives!
 Hadd mondjam meg, vagyok-e husz éves!
 Most járok én ép hej! tizennyolcadikba
 Ne sirj rózsám, kedves rózsám, nem leszek katona.

S mikor engem, mikor engem visznek katonának,
 A patakok, a patakok akkor megáradnak.

Mert a lányok mert a lányok akkor mind zokognak,
Sűrűn hulló könyeikkel engemet siratnak.

105.

Négy csücske van a strózsáknak,
Négy csillaga a káplárnak,
Százablakos a kaszárnya,
De sok legény kerül oda árvaságra.

Elvennének a strózsákból,
El a káplár csillagjából,
Feleznék az ablakszámot,
De meghagyják egészben az árvaságot.

106.

Nem volt párja a faluban
Kerekes Andrásnak,
Sírtak is a lányok, mikor
Elvitték katonának.
Hajh de legjobban siratta
Szeretője, piros Panna,
Szeretője, piros Panna.

Kitünt az ő vitézsége
Sok véres csatában,
Minden csapás tiz halál volt
Ellenség sorában.
Hej, de mig ő küzdött, vérzett,
Panna szíve másért érzett,
Panna szíve másért érzett.

Tele volt az egész teste
Fájdalmas sebekkel,
Mikor haza megérkezett
Dobogó kebellet.
Hajh de hűtlen szeretője
Mással ment az esküvőre,
Mással ment az esküvőre.

107.

Nénémasszony, mit izen a fiának,
 Mert én mostan berukkolok bakának.
 — Jaj istenem, nem t'ok szólni a jajtól,
 Mondd meg neki: őrizkedjék a bajtól.

108.

Nincsen a császárnak
 Olyan katonája,
 Mint ez a szép honvéd baka,
 Ha kiáll a sikra.

Ha kiáll a sikra,
 Fegyver a vállára,
 De sok szőke, barna kis lány
 Sirva néz utána.

109.

Nincs énnekem édes anyám,
 Aki gondot viselne rám,
 Az uristen az én dajkám,
 Csak ő visel gondot én rám.

Magyarország, kedves hazám,
 De idegen lettél hozzám!
 Sem ebédem, sem vacsorám,
 Bánat nélkül nincs egy óráim.

Lóger-karó árnyékában
 Fekszem a szomorú ágyban,
 Köpönyegem a sátorom,
 Magam árnyékában nyugszom.

110.

Nyárád vize lefelé kanyarodik,
Magyar huszár a mellett maséródzik.
Maséródzék, úgy vigyázzon magára,
A szerelem ne álljon az utjába.

111.

Októbernek első napján
Hej, be kell rukkolni,
Akkor fogsz te, kedves rózsám,
Keservesen sírni.
Semmi, babám, semmi,
Igy szokott az lenni,
Mindenféle szerelemnek
Vége szokott lenni!

112.

Perczel Móric magyarok vezére —
Áldja meg az egek teremője!
Hej, bevette a római sáncot,
Kihajtotta belőle a rácot.

Kis-Oroszi, magyarok hodálya,
Elmegyek belüled a csatára;
Jó magyar nem rakja szegre kardját,
Hia veszélyben látja a hazáját!

113.

Prága alatt van egy szép uj temető,
Engem temessenek abba legelőbb,
Sirhalmomra ültessenek violát,
Kedves rózsám hadd sirhassa ki magát.

Édes anya felneveli a fiát,
Drága pénzért kiváltaná, — nem adják.
— Éredj haza, édes anyám, nem adnak,
Neveld föl a többi árvát magadnak!

114.

Rászállott a vadgalamb a tiszta búzakalászra,
 Még ezelőtt két kis évvel rá se néztem a lányra.
 De mióta a vadgalamb rászállott,
 Elszeretném én az egész világot.

Ez a kis lány, barna kis lány ha bemegy a templomba,
 Fehér szoknya, vasalt szoknya vágódik ki alóla.
 Az asszonyok azt beszélik felőle:
 Honvédbaka ennek a szeretője.

115.

Recece! nem vagyok én kapitány,
 Recece! nem járok én paripán.
 Hármás honvédbaka vagyok én,
 Recece! gyalog masirozok én!

Recece! nincs a lánynak kötője,
 Recece! mert elhagyta az este,
 Mert elhagyta, csuhaj, az este,
 Recece! mikor a bakát leste.

Recece! ez a kis lány jó fajta,
 Recece! fog is ám a csók rajta,
 Vigyázz kis lány, bizony megjáród,
 Recece! Szűk lesz majd a kabátod.

116.

Ritka a katona, kinek párja nincsen,
 Ritka a szerelem, kiben hiba nincsen.
 Mi haszna szeretem, ha el nem vehetem,
 Olyat nem szeretek, kit el nem vehetek.

Akkor lesz, akkor lesz a keserves óra,
 Ha az én galambom felül a fakóra,
 Bevágja csákóját fekete szemébe,
 Ne lássa senki se, hogy hull az ő könnye.

Fujjad szellő, fujjad, zöld erdő harmatját,
 Hogy ne lássa senki piros csizmám nyomát,
 Piros csizmám nyomát, selyem kendőm habját.
 Selyem kendőm habját, bús szívem bánatját.

117.

Ritkán szól a rigómadár hajnalba,
 Bakagyerök az ágyából hallgatja.
 Kelj föl baka, a csizmádat bickóni:
 Holnap röggel korán ki köll rukkóni.

Édös anyám, mér szült kend a világra,
 Kilenc fontos ágyugolyó számára!
 Kilenc fontos ágyugolyó eltalál,
 Az se mondom, hogy kend volt édös anyám.

118.

Rózsám, rózsám, rózsám, a szivedet
 Minek adtad oda a cugsfűhrernek?
 — Azért adtam én neki:
 Gondját tudja viselni.
 Mert a fűhrer igaz szívű,
 Tud igazán egy kis leányt szeretni!

119.

Rózsa virít, rózsá nyílik,
 A babám udvarán,
 Magyar huszár karírozik
 Sötét pej paripán.

Ne karírozz, magyar huszár,
 Még le találsz esni,
 Nincsen itten édes anyád,
 Ki fog megsíratni?

Ne sirasson engem senki,
 Jól vagyok tanítva,

Se galopba', se karélyba'
Le nem esem róla.

Magyar huszár, magyar huszár
A nyeregbe termett,
Mint a jó földbe a búza
Belegyökeredzett!

120.

«Sárga ló, sárga ló, réz a patkó rajta,
Most akartam, rózsám, hozzád menni rajta,
Most akartam, rózsám, veled ismerkedni,
Fújják a trombitát, el kell masírozni.»

«Katona vagy, rózsám, de nem jó kedvedből,
Szolgálod a császárt nagy kénytelenségből,
Megegett már rajtam, mi meg akart esni,
Elment a galambom, ki el akart venni.»

121.

Sírhat az az édes anya,
Kinek katona a fia.
Mindig van annak halottja,
Éjjel-nappal sirathatja,
Sirathatja.

Nincsen annak semmi baja,
Kinek katona a fia,
Bár az enyim is az volna,
Többé nem az apja gondja,
Anyja gondja.

122.

Sohasem vétettem	Lovasnak állottam,
Székes-Fehérvárnak,	Bakancsosnak tettek.
Mégis besoroztak	Verje meg az isten,
Engem katonának.	De nagyon rászédtek!

A lovas katona
Mikor masirozik,
Felül a lovára
Csak úgy dohányozik.

Átkozott csizmája,
De rövid a szára!
Hej minden órában
Elmerül a sárba!

A szegény bakancsos
Mikor masirozik,
Kerüli a nagy sárt,
Csak úgy káromkodik.

Verje meg az isten
A mészáros bárdját,
Hej mért vagdosta el
A kis borju lábát!

Mostan a kis borju
Nem járhat a lábán
Szegény bakancsosnak
Kell vinni a hátán!

123.

Söprik a pápai utcát,
Masiroznak a katonák.
Tizenhat esztendő's barna kis lány
Megyen a regiment után.

Kérdi tőle a kapitány :
Hová, hová, barna kis lány?
Mit kérdi azt tőlem a kapitány?
Megyek a szeretőm után!

124.

Sötét pej a paripa,
Selyem nyereg rajta,
Most akartam, rózsám,
Hozzád menni rajta.

Most akartam, rózsám,
Veled mulatozni, —
Fujják az indulót,
El kell masirozni!

125.

Szárnya, szárnya, szárnya a madárnak,
Fáj a szive sok édes anyának,
Fáj a szive sok édes anyának,
Mikor fiát viszik katonának.

Szárnya, szárnya, szárnya a verébnek,
Fáj a szive sok szegény legénynek,
Fáj a szive sok szegény legénynek,
Mikor fűzik bakancsát szegénynek.

Mikor visznek Lengyelország felé,
Visszanézek magyar hazám felé,
De sajnálom apámat, anyámat,
De még jobban a kedves babámat.

126.

Szárnya, szárnya, kaszárnya teteje,
Ott lakik a legények eleje!
Ott lakik az én kedves galambom,
Kiért fáj a szívem olyan nagyon.

Szárnya, szárnya van a madárnak,
Nincsen párja a Frigyes-huszárnak.
Ha bemegy a brassói csárdába,
Kilenc kis lány borula a nyakába.

127.

Százados ur kiadta a parancsot :
Öreg bakák tegyék föl a kalapot,
Kalap mellé szabadságos virágot, —
Hadd sirjanak a városi leányok.

Kitöltöttem három évet, hat napot,
Már én többet szalutálni nem fogok.
Szalutáljon az a bundás regruta,
Akinék van harminchat kis hónapja.

128.

Szegény legény feltekint az égre,
Szeretójét bizza az istenre,
Arra bizza, az viseli gondját,
Nem öleli már karcsú derekát.

Jaj de szépen kékellik az erdő,
De még szebben zöldellik a mező,
Kis kertemben csillámlik a harmat —
Kedves babám, örökre elhagylak!

Gyenge lábom, gyenge masérozni,
Gyenge karom a fegyvert forgatni,
Ád az isten nekem annyi erőt,
Kiszolgálom azt a nyolc esztendőt.

129.

Szép a baka, ha kiáll a glédába,
Három megy egy sorjába,
A káplárja utána,
Marsot ver a dobosa
A városba'.

Szép a huszár, ha felül a lovára,
Kardot köt oldalára,
Megcsókolja babája,
Ugy megyen a csatába,
A csatába!

130.

Szép a huszár, ha felül a lovára,
Fényes kardot köt az oldalára.
Fényes karddal védelmezi hazáját,
Két karjával ölelgeti babáját.

131.

Szépen szól a harminckettős banda,
Eszti baka masirozik rajta,
Masirozik idegen országba,
Bosnyák ország szép nagy határába.

Bosnyák ország körül van kerítve,
Eszti baka annak kerítése,

Eszti baka a kapufélfája,
Bosnyák kis lány mindig azt strázsálja.

132.

Tenta, penna, kalamáris, papiros, —
Az én rózsám más országba masíroz.
Irok neki oly szomorú levelet:
Jőjjön haza minél előbb, ha lehet.

133.

Tisza partján van egy hajó kikötve,
Abba' van egy Miklós-huszár megölve.
Kék átila mellére van gombolva,
Édes anyja felette áll, siratja.

Menj el haza édes anya, ne sirasd,
Van még otthon három árvád, neveld azt.
Nem megyek én, nem nevelek több árvát,
Nem adok én a császárnak több huszárt.

134.

Tizenkét évekre	Búra termett idő,
Be vagyok sorolva,	Ködnevelő szellő,
Telnek bús napjaim	Gondolok egy órát,
Idegen országba.	Lesz — ezer esztendő!...

135.

Vásárhelyen meszelik a templomot,
Vásárhelyen állítják a verbungot.
Hallod pajtás, de szépen muzsikálnak,
Itt a verbung, álljunk be katonának.

Vásárhelyen megütik a rézdobot,
Kiadják a kemény parancsolatot.
Keljetek fel hű magyarok e szóra:
Itt a muszka, daraboljuk apróra!

136.

Vége van az aratásnak,
 El kell menni katonának,
 El kell menni, ha esik is,
 Ha csak nehezen esik is.
 És is.

Nehezen esik a járás,
 Tőled rózsám a megválás.
 Váljunk meg rózsám egymástól,
 Mint a levél az ágától,
 Elválik.

137.

Verje meg az Isten	Husz évig neveli
Azt az édes anyát,	Világ pompájába',
Aki katonának	Azután temeti
Neveli a fiát.	Holtig tartó gyászba!

138.

Voltam csikós, voltam gulyás, hej, huj, haj!
 Voltam az alföldön juhász, ej, huj, haj!
 Nem őrzöm már senki juhát;
 Nem ad nekem senki ruhát, hej, huj, haj!

A császár ad nekem ruhát, hej, huj, haj!
 Minden esztendőre egy párt, ej, huj, haj!
 Komisz inget, komisz gatyát,
 És egy pár sarkantyus csizmát, hej, huj, haj!

139.

Zörög a kocsi a fagyon, nagyon,
 Nem tudom, hol lakik a galambom;
 Itt, itt lakik ebb' a nagy utcába,
 Piros rózsá nyílik ablakába.

Lehullott a rózsafa levele,
 Árván maradt ennek a vesszeje!
 Lehullott az arcám pirossága,
 Ha visszatérsz, nem ismersz reája.

140.

Zsindelyezik a kaszárnya tetejét,
 Mind elvitték a legénység elejét!
 Maradt itthon kettő-három nyomorult,
 Rátok lányok még az ég is beborult.

Adjon Isten, kapitány ur, jó napot!
 Hozott Isten, kedves hugom, mi bajod?
 Elvitték a szeretőm' katonának,
 Még pediglen Mollináry-bakának.

Verd meg Isten a gőzkocsi kerekét,
 Mert elvitte a legénység elejét,
 Hagyta volna itthon csak az enyimet,
 Nem ölt volna a nagy bánat engemet.

Boszniában hull a magyar rakásra,
 Idehaza foly a sirás javába,
 Sír az anya, sír a testvér, szerető,
 Mikor telik már be ez a temető!?

141.

Zsindelyezik, zsindelyezik a kaszárnyát,
 Kaszárnyát,
 Válogatják, válogatják a legények
 Legjavát.
 Gyolcs ingbe, gatyába,
 Sarkantyus csizmába,
 Most is selyemkendő, most is selyemkendő
 Van a pruszlijába.

Édes anyám, édes anyám, csak az az egy
 Kérésem :

Extra ruhát, extra ruhát csináltasson
 Én nékem.
 Extra ruhát, sej, haj!
 Piros zsinórt rája —
 Az illik, illik, illik, — az illik, illik, illik
 A magyar bakára!

142.

Zsindelyezik a szegedi tornyot,
 Meghuzatom a hármas harangot,
 Meghuzatom háromszor napjába,
 Kedves babám szíve fájdalmára.

Ferenc Jóska kerek udvarába,
 Huszonnégyszáz ló eszik karikába,
 Szénát eszik, nem árpa abrakot,
 Tőled, babám, jaj de elmaradok.

Jaj istenem, jaj de árva vagyok,
 Volt szeretőm, az is megtagadott.
 Bár a világ sarokvason állna,
 Fordítanám a jobb oldalára!

143.

Zúg az erdő, zúg a mező, —
 Vajjon mi zúgatja?
 Talán bizony Perczel Móric
 A lovát ugratja.

Szép ő maga, szép mindene,
 Szép a paripája,
 Vigan vágat a honvédek
 Nyalka táborába.

III.

PÁSZTORDALOK, BETYÁRNÓTÁK.

I.

A Dömötör, a Dömötör közeledik,
A juhásztól a birkákat számon kérik ;
Nincsen neki egyebe :
Csak egy vezér ürüje,
Rajta van a csengetyüje.

Legelteti, legelteti alá s elé,
Kondorosi, kondorosi csárda felé.
Szolgálója olvassa,
A gazdája számolja,
Az asszony meg siratgatja.

2.

A juhásznak jól megy dolga,
Egyik dombról a másikra
Térelgeti nyáját.
Fujja furulyáját,
Bú nélkül éli világát.

Ha megunta furulyáját,
Előveszi bőrdudáját,
Belefujja búját,
A birka bőrébe,
Szélnek ereszti belőle.

3.

Aladáron azért nem jó szolgálni :
 Korán reggel ki kell menni szántani,
 Olyan korán ki kell menni szántani —
 Még az ökrömet sem látom befogni.

Befogom a négy ökröm a járomba,
 Kihajtom a kis-békási határba,
 Addig biz én, öreg kopasz, nem szántok,
 Mig valahogy kis világot nem látok.

4.

Álj meg, Jancsi, itt előttünk a csárda,
 Ihatnék a rudas lovam, a sárga.
 Fogj ki, Jancsi, hadd érjen itt az estve,
 Jó szállást ad ez a barna menyecske.

Korcsmárosné, egy itce bort, galambom,
 De csak hamar a jobbikból, ha mondom.
 Korcsmárosné, eszemadta! be barna,
 Bora mellé egyebet is adhatna.

5.

Arra alá az alföldi határon
 Mén a juhász, mén a juhász, mén a juhász
 Száz esztendő, egérszörű, keréktalpu, hosszufülű,
 Pöttögetött, mönyéthasú, picike kis számaron.

Elvetöttem a vijolát, nem kelt ki —
 Beizentem, beizentem, beizentem
 Simontornyú csaplárosné szép lányának,
 Ha kedve van, az erdőre gyűjön ki.

De ő azon izente : nem gyün ki.
 Majd kigyün a, majd kigyün a, majd kigyün a
 Kuliszarvu, csákószarvu, csörgős körmű, sáros hátú,
 Lopott tehén az erdőbe valaha.

6.

Arra alá az alföldi csárdába,
Három betyárgyerök iszik bujába ;
Kit bujába, bánatjába mögiszik,
Mögkeresi, még más embör aluszik.

Betyárgyerök alatt zörög a haraszt —
Nyár derekán takarodik a paraszt,
Ugy elhányja-veti szögény erejét :
Elaluszik, elhajtják a hat ökrét.

Szolgagyerök szalad haza ijedve :
Bátyám uram, elveszött a hat ökre!
Van imádság szögbe', likba', sarokba',
Lótás-futás högyön-völgyön, ódalba'.

Isten terömtötte a betyárokat,
Azok által veri a gazdagokat ;
Hogyha betyárgyerök nem találkozna,
Gazdag embör soha nem imádkozna.

7.

A subámnak nincs melege,
Megvesz az isten hidege.
Korcsmárosné, ha van szived,
Gyujts világot, rakjál tüzet!

Hadd kóstoljam meg borodat,
Öleljem a derekadat.
Láng a szemed, arany a szád,
Bolond, aki haragszik rád!

8.

A szögedi határon	Ki egy pipa dohányt ád,
Csősz leszek én a nyáron ;	Nem hajtom be a lovát,
Leteritem a subámat,	Sem a lovát, sem magát,
Veregetem a pipámat,	Sem a kedves galambját,
A pipámat.	A galambját.

9.

Az alföldön betyár gyerek vagyok én,
 Tizenhárom szél gatyába járok én,
 Tizenhárom szél gatyába járok én,
 Jaj de nagyon betyár gyerek vagyok én!

Kis pej lovam csárda előtt feszeleg,
 Azt se tudom, rajta van-e a nyereg?
 Kérem szépen, korcsmárosné, nézze meg:
 Lovam hátán rajta van-e a nyereg?

Ha felülök kis pej lovam hátára,
 Beugratok az aradi gulyába,
 Kiválasztok hatvanhárom darabot:
 Nesztek lányok, tik is boldoguljatok!

10.

Az én lovam pejkó,	Csak egy maradt rajta,
Magam vagyok Patkó.	Az is lotyog rajta,
Hej, lovam négy lábáról	Hej, kovács jó barátom
Leesett a patkó!	Igazijjon rajta!

11.

Bárcsak hamar május lenne,
 Sej, haj, bárcsak hamar május lenne,
 Hogy a réten sok ló lenne,
 Sej, haj, a nyáron!

Kötőfékem harminchárom,
 Sej, haj, kötőfékem harminchárom,
 Tele lopom még a nyáron.
 Sej, haj, ha lehet.

Békókulcsom csak egyféle,
 Sej, haj, békókulcsom csak egyféle,
 Mégis békót nyitok véle,
 Sej, haj, ha lehet.

Viszik a lovam Gyulára,
Sej, haj, viszik a lovam Gyulára,
Magamat vasba utána,
Sej, haj, utána!

12.

Becsaliba járnak híres lányok,
Réz itcéből isznak a betyárok;
Hej, huj, nem bánom,
Magam is beállok
Becsali bandába
Becsali betyárnak.

13.

Befujta az utat a hó,
Céltalanul fut a fakó.
Eleresztve a kantárja,
Bubánatos a gazdája.

Betyár gyerek ül a lovon,
Nagyot sóhajt olykor-olykor:
Hogy így megcsal, sohse hittem,
Büntesse meg az Ur Isten!

14.

Béres legény voltam én, Kocsis legény voltam én,
Annak se jó voltam én, Annak se jó voltam én,
Eltörettem a jármat, Eltörettem a rudat,
Szidták a vén apámat. Szidták a rossz voltomat.

Juhász legény voltam én,
Annak se jó voltam én,
Nem jól tudtam terelni,
Csak a szép lányt ölelni.

15.

Be sok falut, be sok várost bejártam,
 Be sok rongyos istállóra találtam.
 Nem találtam magam alá paripát,
 Elloptam a komiszáros pej lovát.

Arra kérem komiszáros uramat,
 Ne lője ki alólam pej lovamat.
 «Ejnye, ejnye, azt a betyár mindenit!
 Lovát félti, nem a maga életit.»

16.

Betyár vagyok, szabad gyerek,
 Holmi félszet nem ismerek ;
 Ha kergetnek a hadnagyok :
 A pusztába bevágtatok.

Cifra csárda az én tanyám,
 Ott szoptatott engem anyám,
 Nevelőm volt a jó Isten,
 Nyalka szegény legény lettem.

Szép élet a betyár élet,
 Szabad, amilyen csak lehet,
 Ahoa szive vezeti, —
 Paripája odaviszi.

Enyim egész világ lánya,
 Ráadásul az asszonya ;
 Belém akad egy-egy utas :
 Hoz az nekem elég huszast!

17.

Be van az én szűröm ujja kötve,
 De nem tudod, pajtás, mi van benne.
 Az egyikben acél, kova, tapló,
 A másikban százforintos bankó.

Ha megunom magam a pusztába',
 Kapom, fogom, megyek a csárdába ;
 Parancsolom a korcsmárosnénak :
 Hozzon kend bort jó borivójának!

Még azt mondják rólam az irígyek :
 Ihatik az, mert lopott eleget.
 Ha loptam is, megszenvedtem érte, —
 A vármegye se' hányja szememre!

18.

Bogár Pista szép legény volt,
 Az dolmányán hét pityke volt,
 Nadrágszija hét lyukra volt,
 Hej, beh gyönyörű legény volt!

Által is ment a Körösön,
 Bele is hót örökösön,
 Nyárfalevél, fűzfalevél,
 Mindet összesodri a szél . . .

19.

Csendes éjjel, messze tájon
 Pásztortűz van a határon,
 Libeg-lobog piros lángja,
 Kedvesét a juhász várja.

A tűz lángja nem lobog már,
 A juhász is hiába vár,
 Kialszik a tűznek fénye,
 Késérőség kél szívébe!

20.

Csikós vagyok az Alföldbe, nem gulás,
 Ostor illik a nyakamba, karikás ;
 Ostoromat lovam szügyére vágom :
 Szaladj velem köröszül a világon!

Mos' gyöttem én félegyházi tanyáru,
 Hirt mondanék Gulyás Bandi bajáru :
 Gulyás Bandi kifeküdt a mezőre —
 El is lopták legszebb lovát mellőle.

21.

Csütörtökön virradóra,
 Találtam egy pej csikóra,
 Még jól föl se kantároztam,
 Zsandár állott az ajtóban.

Zsandár urak mit akarnak,
 Talán bizony vasat adnak?
 — Nem jöttünk mink vasat adni,
 Szilaj csikót jöttünk vönni.

Szilaj csikó nem eladó,
 Nem is zsandár alá való,
 Mert ha erre zsandár ülne :
 Szabad madár is rab lönne.

22.

Cifra szűröm Veszprémbe vettem,
 Érte harminc forintot fizettem,
 Ha vállamra nyalkán felteritem,
 Még az angyalát is elkeritem.

Igy sétálok végig a korcsmában,
 Csuka-orru ficsúros csizmában.
 Odaszólok : hallja korcsomáros,
 Vagyon-e még olyan nyolckrajcáros?

Hej korcsmáros, ne féljen kigyelmed,
 Itt hagyom a boráért szűrömet,
 S ha ki nem váltom a jövő hétre :
 Akasztasson a cégér helyére!

23.

Co fel! édes deresem,
A rózsámat keresem.
Ha elhagyott, majd megvár,
A golopi határnál.

Vékony deszkakerítés,
Jaj be karcsu teremtés!
Mihelyt őtet megláttam,
Mindjárt magamnak szántam.

24.

Disznó a mezőben annyit nem turkál,
Hányszor az én rózsám engem megdorgál,
Annyit nem turkál, annyit nem turkál,
Hányszor az én rózsám engem megdorgál.

Csikó a ménesen annyit nem nyerit,
Hányszor az én rózsám engem beterit,
Annyit nem nyerit, annyit nem nyerit,
Hányszor az én rózsám engem beterit.

25.

Egy ut mellett lefeküdtem ;
Alig hogy elszöndöröttem,
Kökény szömöm fölvetöttem :
Kilenc zsandár állt mellettem.

Zsandár urak, mit akarnak,
Talán engöm mögvasalnak?
Hogyha engöm mögvasalnak,
Még az madarak is sirnak.

A gyutaji hidon átul
Hajtottam hat csikót átul —
Kutya zsandár ugy mögkötött :
Kezem-lábom elsenvedött ;

Hogy a kezem elsenvedött,
Szolgabíró kinevetött :
«Ugye, betyár, jobb lőtt volna,
Másnak kárt sem töttél volna!»

26.

Egy se betyár, ki gyalog jár,
Ki bodor-szőrű paripán nem jár,
Lásd az enyém bodor-deres,
Egész világ engem keres.

Az erdőben, nagy erdőbe,
Rajtam ütött a vármegye,
Ki fokossal, ki baltával,
Hej ki-ki maga szerszámával.,

Én sem vettem azt tréfára,
Felugrottam paripámra.
Beugrottam Torn'áljára,
Kedves Julcsám kapujára.

Nyisd ki Julcsám kis kapudat,
Hadd kössem be a lovamat,
Egy kis szénát, nem abrakot,
Nem tölt az itt harmadnapot.

27.

Éjszakai holdvilágon jó idő,
Betyár fattyu futkározik a mezőn,
Ökröt, barmot, birkát, ménest keresi,
Szépit, javát válogatva elviszi.

Ha elszakajt harminc ökröt, vörösset,
Elhajti a váci kereskedőnek,
Betyár fattyu elszakajti a tinót,
Kupec ember adja érte a bankót.

28.

Elszegődtem Tarnócára bojtárnak,
 Jó legelője lesz ottan a nyájnak ;
 Fizetésem husz forint tiz karajcár :
 Megél abból egy bojtár.

Husz pár birkatartást is ajánlottak,
 Foglalóba ötven karajcárt adtak ;
 Beittam a pipagyujtó csárdába',
 Görgetegi határba'.

A gazdámmal leszek majd egy kenyéren,
 Jönnek értem szentgyör'napkor szekéren ;
 Fölteszik a tulipányos ládámát,
 Furuglyámat, dudámát.

Igy masérozok majd el a pusztára,
 Goróf Szécsényinek a jószágára.
 S ha a nyáját átolvassák kezemre,
 Kihajtom a mezőre.

Aztán addig furuglyálok dudálok,
 Míg egy hű szeretőre nem talállok ;
 Van a pusztán elég szőke, barna lány,
 Belém szeret egy talán.

Ha megszeret, jól teszi, majd elveszem,
 Édes kis feleségemnek nevezem . . .
 Hetedhét országon nem lesz több ily pár,
 Mint Tarnócán a bojtár.

29.

Én vagyok a petri gulyás,
 Én őrzöm a petri gulyát,
 A bojtárom vizen, sáron,
 Magam a paplanos ágyon.

A csikósnak jól van dolga,
Egyik lórul a másikra,
De a juhász mint a kutya,
Egyik dombrul a másikra.

30.

Én vagyok az árva gyerek,
Napszám után éldegélek,
Kézi munka a jószágom,
Két tenyerem a jobbágyom
S széles e föld a honom.

Nincsen marhám, sem cselédem,
Száraz kenyér az ebédem,
Napsütött víz az italom,
Kopasz föld a derekalom
S a szállásom zöld halom.

Nem irigylem a kincseket,
A gazdag még koldus lehet,
De szárazon és tengeren
Bizonyos az én kenyerem :
Eltart a két tenyerem!

31.

Erdő, erdő, be szép kerek erdő!
Közepébe' két szál arany vessző.
Gulya, ménes legel benne,
Kedves rózsám az ölembe.
Erdő, erdő, erdő,
Be szép kerek erdő:

Búza, búza, be szép tábla búza!
Közepében két szál piros rózsa.
Azt a rózsát leszakítom,
Kedves rózsám, neked adom.
Búza, búza, búza,
Be szép tábla búza!

32.

Erdő is van, makk is van,
 Maj' möghizik a kis kan ;
 Ha möghizik, levágjuk,
 Maj' tarisznyára raktyuk.
 Hű ne! Koca ne!
 Nem a te házatok e!

33.

Erdő mélyén kakuk madár búsan szól,
 Elbucsuzik a nefekejtsbolortól.
 Én is, én is elbujdosom,
 Elmögyök a világnak,
 Vagy elmögyök az alföldre,
 Ott beállok betyárnak.

A betyárnak jól mögy dolga, hiába,
 Zöld erdőbe nefelejts a tanyája,
 Kakukmadár ébresztgeti
 A betyárt az álmából:
 Ébredj, ébredj betyárgyerök,
 Éjfélűt ütött az óra!

34.

Esik eső, a haraszton,
 Nem kapok én a paraszton,
 Hej, jó az isten, jót ád nékem,
 Hej, csikós bojtár vesz el engem!

Esik eső, zúg a malom,
 Bort iszik az én galambom,
 Hej, hadd igyék, hadd mulasson,
 Hej, csakhogj hozzám hű maradjon!

35.

Esik eső, nagy sár van a kapuba,
 Meglátszik a lopott lónak a nyoma ;
 Eregy rózsám, söpörd le a ló nyomát,
 Ugyis te rád rakosgatom az árát.

36.

Esküvőre kéne menni Szegedre, Szegedre,
 Jaj, de békót vertek a két kezemre, kezemre.
 Eskü helyett akasztófára visznek, —ra visznek,
 Husz csikóért,
 Hat tinóért engem felkötnek.

Mondd meg, rózsám, a vármegye uraknak, uraknak,
 Hogyha hozzám az egekbe eljutnak, feljutnak :
 Ottan harminc helyett hatvant lopok el, hajtok el —
 Husz csikóért,
 Hat tinóért mért kötnek engem fel?

Eregy rózsám, végy fekete pántlikát, pántlikát,
 Kösd be vele a kedvesed kalapját, kalapját ;
 Holnap reggel már ilyenkor angyalom, galambom,
 Mily jó lélek
 Lakik bennök — az istennek megmondom.

37.

Esteledik, alkonyodik,
 Gulya, ménes takarodik ;
 Három bojtár jó bort iszik,
 A szániadó káromkodik.

Egyik iszik Levelesben,
 Második a Cserepesben,
 A harmadik a Bügesbe, —
 Ejnye, disznó teremtetete!

Igyál, betyár, múlik a nyár,
 Úgy sem soká duhajkodsز már,
 Lehullik a tölgyfalevél,
 Hová leszel, szegény legény!

Az angyalát az apádnak,
 Mért mondtál engem betyárnak?
 Viselem a betyár nevet,
 Szenvedek érte eleget.

38.

Ha felülök Fogarasi János bátyám
 lopott, fakó csikájának a tetejibe,
 Beugratok a gulya közepibe,
 Kiszakajtok tizenhárom darabot:
 Netek, lányok! tik is boldoguljatok!

Fogarasi János bátyám lopott fakó
 csikájának patkószege de fényes!
 Kondorosi csárdás lánya de kényes.
 Göndörhaja, huncutkája a vállán,
 Száz talléros selyemkendő a nyakán.

Hogyha megforgatom ezt a rézcsillagokkal
 kikutyateremtettézt, tölgyfanyelű baltámat,
 Elkiáltom az ivóba magamat:
 Takarodjon mindenki az utcára!
 Így mulat a herceg Eszterházinak a bojtárja!

39.

Ha látom a fergeteg elejét,
 Begyűröm a süvegem tetejét,
 Csak úgy nézem az időt alóla.
 Még a jég is visszapattog róla,
 Megérem én a magam sorsával,
 Nem cserélek semmi potentáttal,
 Ha szegény is, de magamé vagyok,
 Szolgálatba szabadságért állok.

40.

Hej, gazd' uram, adja ki a béröml
 Már többet a jószágát nem őrzöm;
 Elszegődtem a szomszéd megyébe,
 A csikósok, gulyások közébe.

Peti fiam, ne hagyj te itt engem,
 Hisz' te voltál a legjobb cselédem;
 Uj szűrt veszek majd vásárfiának,
 Csak jó gondját viseld a jószágnak.

Hej, gazd' uram, nincsen semmi kedvem,
 Meguntam már itten az életem,
 Odaadta Juliskámat másnak,
 Viselje más gondját a jószágnak!

41.

Hej, huj! Sobri pajtás!
 De régen nem láttuk egymást.
 Hej, huj! ha nem láttuk,
 Csakhogy jó hírét hallottuk!

Hej, huj! Sobri pajtás!
 Hogyan tetszik a vándorlás?
 Hej, huj! nem jól tetszik,
 Mert kedvesem halva fekszik!

Hej, huj! Sobri pajtás!
 Endöréden mi a szokás?
 Hej, huj az a szokás,
 Diszlik a szeretőtartás!

Hej, huj! Sobri pajtás!
 Micsoda ott az a nagy ház?
 Hej, huj! Sümeg város:
 Ott lakik a komiszáros...

42.

Hej, lóra, csikós, lóra!
 Be van a ló hajtva,
 A biró udvarán,
 Ihajja!
 Szól a csengő rajta.

Hej, hadd szólják, hadd szólják,
 Zsebemben a tallér,
 Én voltam Gencsen
 Ihajja!
 A híres gavallér.

Hej, ismerem a hangját,
 Volt is a kezemben,
 Tugári vásáron
 Ihajja!
 Arannyal fizettem!

43.

Juhász legény bundája, hm!
 Szőrivel kifordítva, hm!
 Azért van kifordítva,
 Hogy az eső ne vágja, hm!

Juhászbojtár süvegje, hm!
 Legyűrve a szemébe, hm!
 Azért van az legyűrve,
 Hogy a nap meg ne süsse, hm!

Juhászgyerek kendője, hm!
 Selyemmel van beszegve, hm!
 Azért van az beszegve,
 Mert az anyja beszegte, hm!

Juhászfiu táskája, hm!
 Pirossal van kivarrva, hm!
 Azért van az kivarrva,
 Mert valaki kivarrta, hm!

44.

Juhász vagyok, búsan őrzöm a nyáját,
 Esketőre most viszik a babámat,
 Vig muzsika kihallik a cserényig,
 Fáj a szívem, fáj a megrepedésig.

Felpattanok a számárra nagy búsan,
 Végig ütök füle közt a kampóval;
 Isten hozzád, szép selymes nyáj, elmegyek,
 Vagy meghalok, vagy a rózsámé leszek!

45.

Kanász voltam, kanász leszek,
 Három siska disznót veszek;
 Ha ellopják, megint veszek,
 Azért mégis kanász leszek!

46.

Kaposváron nincs több legény mint három,
 Az is elmegy szénát vágni a nyáron.
 Lagos csizma, csipkés kötő előtte,
 Nem illik a kaszanyél a kezébe.

A faluba nincs több legény mint Pista,
 Még a biró lányát is megszólítsa,
 Van is neki egy pár ezer forintja,
 Piros bőrből van a bugyellárisa.

47.

Kaszás csillag jár az égen,
 Kaszál a rózsám a réten.
 Ha ő kaszál, én meg gyűjtök,
 Ugyis rajta könyörülök.

Ezen a hosszú éjszakán
 Ragyog a csillag igazán!
 Ahol az a csillag ragyog,
 Én is oda való vagyok.

48.

Kedves rózsám, ha igazán szeretnél,
Magad mellé a nyeregbe ültetnél.
Gyenge vagy még kis angyalom a lóra,
Játszik a ló s könnyen leesel róla.

Az én lovam arra vagyon kaptatva,
Többet megyen horpacon, mint jóllakva.
Én magam is arra vagyok kaptatva,
Szeretem a más babáját titokba!

49.

Kihajtom a ludam a rétre,
Elvágom a nyakát estére,
Igy rózsám, ugy rózsám, ugy lesz jó,
Minden legénynek a másé jó.

A ludam a réten legelész,
A rózsám mellette heverész.
Igy rózsám, ugy rózsám, ugy lesz jó,
Minden legénynek a másé jó.

Rászállott a madár a fára,
Elhagyott a babám bújába.
Igy rózsám, ugy rózsám, ugy lesz jó,
Minden legénynek a másé jó.

50.

Kiverem a lovam a rétre,
Magam is kimegyek melléje,
Vágok neki rendet kaszával,
Jól tartom a lovam szénával.

Kihajtom a lovam a rétre,
Magam is lefekszem melléje,
Szedek neki fűvet sarlóval,
Jól tartom a lovam sarjával.

Kiverem a disznóm a nyájra,
 Magam is kimegyek utána ;
 Vágok neki dudvát kapával,
 Jól tartom a disznóm dudvával.

Kihajtom az ökröm a gyepre,
 Magam is kimegyek melléje,
 Vágok neki szárat vágóval,
 Jól tartom az ökrömet szárral.

Kihajtom a ludam a gyepre,
 Magam is kimegyek melléje ;
 A ludam a gyepen heverész,
 Galambom mellette heverész.

51.

Korcsmárosné gyujts világot,
 Hej! van-e kökényszemű lányod?
 Hej! van-e kökényszemű lányod?

Serem is van, borom is van,
 Hej! kökényszemű lányom is van,
 Hej! kökényszemű lányom is van!

Pista bácsi, Jancsi bácsi,
 Hej! csak a ládám vigye kend ki,
 Hej! csak a ládám vigye kend ki.

Jól eldugja kend a gazba,
 Hej! meg ne találja a gazda,
 Hej! meg ne találja a gazda.

Mert ha rátalál a gazda ;
 Hej! lángot vet a selyem szoknya,
 Hej! lángot vet a selyem szoknya.

Selyem kötő, selyem kendő,
 Hej! lángot vet az mind a kettő,
 Hej! lángot vet az mind a kettő.

52.

Korcsmárosné, nekünk halat süssék kend,
 Azután meg citronyos bort adjék kend!
 Szolgálóját estrázsára állítsa kend,
 Ha zsandár jön, nekünk hirül adja kend!

Egyszer csak gyün a szolgáló ijedve:
 Kilenc zsandár közeledik fegyverbe!
 — De a betyár felkap a pej lovára,
 Bevágtat a délibábos pusztába...

53.

Lám megmondtam Angyal Bandi, ne menj az
 Alföldre,
 Csikósoknak, gulyásoknak közibe,
 Közibe.
 Mert megtanulsz lovat lopni izibe,
 Izibe,
 Majd úgy kerülsz a vármegye kezibe,
 Kezibe.

54.

Leégett a csiribiri csárda,
 Benne égett három hires dáma;
 Benne égett három hires dáma,
 Számadónak kivarrott subája.

Számadónak nincsen semmi kára,
 Másikat vesz szegedi vásárba,
 De a szegény Jancsi juhászlegény —
 Hej, maga is benne égett szegény!

55.

Lóra csikós, lóra!
 Elszaladt a ménes.
 Csak egyedül maradt
 A pályván a nyerges.

Nem tehetek róla,
 Mert meg vagyok fogva,
 Ott az öreg bojtár.
 Adjon számot róla.

A tömlöc feneki
 Az én vetett ágyam.
 Annak két oldala
 Az én háló társam.

A tömlöc teteje
 Takarózó párnám,
 Kigyók, békák szeme
 Világító gyertyám.

Nyujtsd be rózsám, nyujtsd be
 Fehér keszkenődet,
 Hadd törülgessem le
 Sűrű könyeimet!

56.

Megfogom az eke szarvát,
 De harmatos!
 Fölszántom az öreg utcát,
 Nem lesz hantos.
 Vetek bele dupla szekfüt
 Virágnak,
 Hadd szakasszon minden kis lány,
 Hej, huj, magának!

57.

Meghalt a juhász,
 Oda a juhász,
 Nem mondja már a kutyának,
 Nem mondja már a kutyának:
 Tatár ne, fity!

Meghalt a kocsis,
 Oda a kocsis,
 Nem mondja már a lovának,
 Nem mondja már a lovának:
 Sárga te, csity!

58.

Megismered a kanászt
 Ékes járásáról,
 Angyal-füzött bocskoráról,
 Tarisznyájáról.

Megismered a kanászt
 Hegyes hocskoráról,
 Disznózsirral jól kipedrett
 Pörge bajuszáról.

59.

Meg vagyok én búval rakva,
 Mint a borizü almafa,
 Kettő-három terem rajta,
 Mégis terítve az alja.

Csütörtökön virradóra
 Bementem egy kis kunyhóba,
 Még jól el sem szenderedtem,
 Kilenc zsandár áll mellettem.

Zsandár urak, mit akarnak?
 Talán bizony megvasalnak?
 — Megvasalunk, megkötözünk,
 Aradra is bekisérünk.

Az aradi nagy törvényben
 Tizenkét ur ül a székben,
 Kacsingatnak a szemembe:
 Hány pár tinó jut eszembe?

Nem jut nekem több eszembe,
 Csak hat tinó Debrecenbe;
 Mégis rám verték a vasat,
 Babám szive majd meghasad

60.

Micsoda láрма az
 Abb' a zöld erdőbe?
 Talán a galambom
 Lovát hajtják ott be?

Hadd hajtsák, hadd hajtsák,
 Hadd fizessen érte,
 Mert a piros hajnal
 Tilalomban érte.

Tilalom, tilalom,
 Karancskeszi malom,
 Nekem is tilalom
 A kedves galambom!

61.

Mikor Isten a világot rendelte,
 Betyár fattyut még akkor teremtetten.
 Biz' Isten, ha betyár fattyu nem volna,
 Pénzes zsidó imádkozni se tudna.

Ha bemegyek a csárdába bort inni,
 Én utánam soha se járjon senki.
 Ha beverik ezt a betyár fejemet,
 Senki se szánjon, sirasson engemet.

Betyár fattyu, nyergeld fel a lovamat,
 Még a Tiszán átusztatom magamat.
 Hajtok rajta tiz-husz lovat, lopottat,
 Holnap éjjel mind eladom igaznak.

62.

Most jöttem a tetétleni pusztáról,
 Leesett a vas a lovam lábáról,
 Míg a kovács vasalja a lovamat,
 Nálad, rózsám, kimulatom magamat.

Verjed kovács, verjed soká a patkót,
 Ugy kapsz tőlem gavallér borraivalót;
 Amennyit ütsz kis pej lovam lábára,
 Annyi csók jár addig rózsám szájára.

63.

Nem ér az a béres
 Három sárga bögrét,
 Ki minden hajnalban
 Ihajnárl!
 Keresi az ökrét,
 Igaz a'!

Nem ér az a kocsis
 Három vereshagymát,
 Ki minden hajnalban
 Ihajnárl!
 Keresi a lovát,
 Igaz a'!

Nem ér az a leány
 Három piros almát
 Ki a legény mellett
 Ihajnárl!
 Összehuzza magát,
 Igaz a'!

64.

Nem vagyok én kapitány,	Nem vagyok én kapitány,
Nem járok én paripán,	Nem járok én paripán,
Juhász legény vagyok én,	Kanász bojtár vagyok én,
Csacsin masirozok én.	Gyalog masirozok én,

65.

Nem vagyok én kósza betyár,
 Ki csárdákon szerencsét vár;
 Csak úgy járok a tanyára,
 Házasodom nem sokára.

Kecskeméti határ felül,
 Csillag ragyog éjjél körül.
 Ahol az a csillag ragyog,
 Én is oda való vagyok.

Oda megyek, ott maradok,
 Szerelem madara vagyok.
 Még ma szólok az anyámnak,
 S neki váltok Csongorádnak.

66.

Nem voltam én addig beteg
 Mig téged nem ösmertelek,
 Csak azóta lel a hideg,
 Mióta téged ismerlek.

Mindig kértelek a jóra,
 Ne menj a korcsmaajtóra,

Mert behivnak a jó borra,
 Vasat tesznek a lábodra.

Fáj a szivem, majd meghasad,
 Mikor zörgeted a vasat,
 Hasad, hasad, majd meghasad,
 Mikor zörgeted a vasat.

67.

Nincsen erdő, nincsen mező,
 Hol a lovam legeljen.
 Nincsen nekem szép szeretőm,
 Ki igazán szeressen.

Lesz még erdő, lesz még mező,
 Hol a lovam legeljen,
 Lesz még nekem szép szeretőm,
 Ki igazán szeressen.

68.

Nincsen széna, nincsen abrak,
 Édes lovam, agyon csaplak.
 Bőröd a zsidónak adom,
 Nem lesz reád semmi gondom.

Mi hasznod van a bőr árán,
 Ha nem ülhetsz lovad hátán?
 Ne üss agyon, édes gazdám,
 Kitelelek árpaszalmán.

Édes lovam, ne buslakodj,
 Lesz még neked jó abrakod.
 Ha a rózsámhoz elviszel,
 Selyem kötőjéből eszel.

69.

„Nincs széna, nincs szalma	Van széna, van szalma
A szénatartóba’,	A szénatartóba’,
Megszidtak, megverték	Megcsókollak, galambom,
Érted az éjszaka.’	A pitarajtóba.»

«Lesz széna, lesz szalma	„Hadd hajtsák, hadd hajtsák
A szénatartóba’,	Az irígyek a szót,
Megölellek, galambom,	Máskor is kinyitom
A pitarajtóba’! —	Rózsámnak az ajtót.’

70.

Oda fenn a felső réten	Aranytüsző a derekán,
Ott kaszál az én édesem,	Nem hajlik a kasza után,
Ha ő kaszál, én takarok,	Selyem kalap a fejibe,
Ott is neki jót akarok.	Nem süt a nap a szemibe.

Ugyan édes párnám csúcsa,
Mit álmodtál az éjszaka?
Nem álmodtam én egyebet,
Csak a te barna szemedet!

71.

Orosházáról fuj a szél,
Zörög az akácfa-level,
«Bali Gyurka hova lettél,
Hogy Makóra el nem jöttél?»

«Mentem volna, nem lehetett,
A vármegye nem eresztett;
Megkötözték a lábamat,
Elzárták szabadságomat.

Még a járásom szabad volt,
Jó barátom mindenütt volt;
De most már, hogy rabbá estem,
Jó barátom sehol sincsen!»

72.

Patkó Pista sétált a sik mezőben,
 Dupla pisztol a derekán gyüszüben,
 Gyüszü-szíja a derekát szorítja,
 Meg nem fogja negyven jáger katona.

Patkó Pista uri nemzethől való,
 Nem köll néki selyem paplany, takaró,
 Nem köll néki a babája dunyhája,
 Beéri a tizennyolc szél gatyája.

Kivirágzott, kizöldelt már az a fa,
 Kire vagyon Patkó Pista akasztva,
 Fujja a szél duhaj üngét, gatyáját,
 A föld szijja vékony-karcsu derekát.

73.

Rongyos csárda két oldalán ajtó,
 Oda rugtat pej paripán Patkó,
 Csaplárosné, így kezdi meg a szót;
 Látott-e már egy lovon hét patkót?

Ha nem látott, jőjjön ki, most láthat,
 Négyet visel e gyönyörű állat,
 Az ötödik magam vagyok nemde?
 Kettő meg a csizmámra van verve.

74.

Subri Jóska az erdőbe,
 Kalamáris a kezébe,
 Tenta, penna a markába,
 Aranylánc van a nyakába.

Subri Jóskát agyonlőtték,
 Egy gödörbe beletöltték,
 Fekete föld hullott rája,
 Szeretője borult rája.

75.

Sötét felhők vándorolnak az égen,
 És az eső a parajdi nagy héten.
 És az eső, ó de szépen csepereg,
 Kis angyalom de hiába kesereg.

Sűrű csillag ritkán ragyog a réten ;
 Az én rózsám sarjút kaszál a héten ;
 Olyan szépen csengeti a, pengeti a kaszáját,
 Oda várja szeretőjét, babáját.

76.

Szegény legény vagyok én,
 Ha lopok, úgy élek én,
 Ha nem lopok, cserélek,
 Azért mégis megélek.

Akár lopok, akár nem,
 Mindig tolvaj a nevem.
 Inkább lopok hát, mint nem,
 Legyen igaz a nevem.

Akár iszom, akár nem,
 Mindig korhely a nevem.
 Inkább iszom hát, mint nem,
 Legyen igaz a nevem.

77.

Szegény legény vagyok én,
 Vásárokra járok én,
 Csikót, tinót lopok én,
 Csak úgy éldegélek én.
 Szegény legény vagyok én.

Nincs nekem több jószágom,
 Csak egy barna galambom,
 Ha ő vele lehetek,

Véle enyeleghetek,
Minden bút elfelejtek.

Nem bánt engem más baja,
Legyen kenyere, vaja ;
Van nekem egy kis tanyám,
Oda várom a babám,
Oda várom a rózsám.

Nincsen nekem sok kincsem,
Sohase volt, most sincsen.
Nem irigylik éltemet,
Sem a szegénységemet,
Nem óhajtják vesztemet.

Eltemetnek engemet,
Eltemetnek engemet,
Elfelejtik nevemet,
Piros rózsza, viola,
Kiviritja valaha.

78.

Széles az ökröm szarva,   Hat ökröm a járomba,
Nem fér az istállómba ;   Magam az áristomba,
A babámnak két karja   Gyere babám, váltsál ki,
Nem ölel meg hajnalba.   Ne hagyjál elhervadni!

Kiváltalak, ki, ki, ki,
Nem hagylak elhervadni,
Adok olyan pár csókot :
Mégér ezer forintot!

79.

Teli a zsebem bankóval,
Az istálóm lopott lóval.
Három szürke, hat fekete,
Most is keres, most is keres a vármegye.

Lyukas a tömlőc oldala,
 Hideg szellő dúdol rajta,
 Nem bánom én, ha dúdol is,
 Megélek én, megélek én, ha lopok is.

80.

Tizenhat esztendő's voltam,
 Mikor lopni elindultam.
 Loptam harminchárom lovat,
 Még sem pöngetem a vasat.

Mikor a bíró háborgat,
 Lopok neki egy pár lovat.
 Beállitom udvarára,
 Még meg is hí vacsorára.

Teli a zsebem bankóval,
 Az istállóm lopott lóval.
 Eladom a lopott lovat,
 Veszek rajta igaz lovat.

Van is nekem egy szijhátu
 Fakó lovam, kese lábu,
 Hej, huszonnégy óra alatt
 Debrecentől Pestig szalad.

81.

Ugy ég a tűz, ha lobog ;
 Ugy élek én, ha lopok.
 Ha nem lopok: cserélek,
 Még sem igazán élek.

Ugy ég a tűz, ha lobog ;
 Ugy élek én, ha lopok.
 Nem vagyok én szent lélek,
 Hogy én igazán éljek.

82.

Úgy nőttem fel mint az erdőn a gomba,
Szeretőm volt tiz esztendő koromba,
Ez a világ megmondhatja szemembe :
Hány szeretőm volt egész életembe.

De meguntam ezt az urat szolgálni,
Éjjel, nappal a marháját kurálni ;
Inkább ülnék barna babám ölébe,
Kacscintgatnék két fekete szemébe.

83.

Uj-városi juhász vagyok én,
Ezt a kerek pusztát lakom én,
Ennek közepében lakásom,
Ide várom kedves galambom.

Házam előtt egy fa, nem látszik,
Minden karácsonba' virágzik,
Terem rajta alma jó szagú,
Ugyan, babám, mért vagy szomorú?

84.

Vagyok olyan legény, mint te,
Vágok olyan rendet, mint te,
Ha nem hiszed, gyere velem,
Fogd meg az én kaszanyelem.

Vagyok olyan béres, mint te,
Rakok olyan kazalt, mint te,
Ha nem hiszed, gyere velem,
Fogd meg az én villanyelem!

85.

Verőcei kukorica de sárga —
Ott lütték mög Máté Jóskát bokába.

Piros vére úgy folyik mind a patak,
Bodó Böske siratná, de nem szabad.

86.

Voltál-e már Félegyházán, Berénybe?
Voltál-e már komiszáros kezébe? --
Nem félek én komiszáros kezétől,
Letagadom a csillagot az égről.

Ha felülök kis pej lovam hátára,
Benyargalok vásárhelyi pusztába,
Megpróbálom kis pej lovam odáig,
Ha kergetik, tud-e futni sokáig?

Magas a szegedi torony teteje,
Mégis kihallik a harang belőle,
Húzd el nekem azt a szomorú hangot :
Hogy engemet az én rózsám elhagyott.

87.

Zavaros a Tisza vize, nem tiszta,
Rávezetem kis pej lovam, nem issza,
Hogy is inná, mikor olyan zavaros,
Nem vagyok én a rózsámmal szabados.

Kizöldül az erdő fája, leveles,
Akinek nincs, biztos szállást ott keres.
Akit otthon vetett ágyra nem várnak,
Minden bokor szállást ad a betyárnak.

Hortobágyon nekünk nő fel a csikó,
Csaplárosné nekünk tartja, ami jó ;
Elszeretjük a menyecskét urátul,
Jól ismernek Tiszán innen, Tiszán túl.

IV.

BORDALOK.

I.

Adjon isten bort, buzát, barackot,
Tarka farku malacot,
Szekerünknek kereket,
Poharunknak feneket,
Hogy ihassunk eleget!

2.

Adjon isten minden jót,
Bort, pecsenyét, olcsó sót,
A lengyelnek sok borsót,
Ellenségnek koporsót.

Adjon isten egészséget,
Magyarok közt békességet,
Bő szüretet, eleséget,
Szép asszonyt, jó feleséget!

Adjon isten minden jót,
Diófából koporsót,
Énnekem hű szeretőt,
Vén asszonynak meszelőt.

Boszorkánynak lapátot,
Vak koldusnak kabátot,
Flevennek tüzes bort,
A holtaknak csendes tort.

3.

Az alispán, az alispán kalapomhoz rózsát tett,
Most is ott van, most is ott van, hogy ha még el nem ve-
Rózsa mellett, rózsza mellett szép a piros tulipán, [szett;
Piros borral, veres borral itatott az alispán.

Húzd ki cigány, húzd ki cigány, azt a nótát vidoran,
Hadd táncoljak, hadd táncoljak egyet, aki lelke van!
Tisztujítás, tisztujítás lesz ma itt a vármegyén,
Öt-hat kupa, öt-hat kupa veres bort megittam én.

Jó bort ivott, jó bort ivott ősapám is hajdanán,
Mikor királyt, mikor királyt választottak ős Budán,
Szegény öreg, szegény öreg! ő már többet nem iszik, —
Bort ide hát, bort ide hát, hadd iszom én reggelig!

4.

Bajusz kell a magyarnak, Magyarország azért jó,
Miről sokat tartanak. Ritkán üres a hordó.
Félre, bajusztalan száj! Ha kiürül megtöltik,
Orrom alatt ne piszkálj. S vele kedvöket töltik.

Jaj de messze elviszik,
Hogy a magyar bort iszik
Pedig, a teringettét!
Nem issza meg az eszt.

5.

Bárcsak ez az éjszaka
Három napig tartana,
Három éjjel, három nap,
Kimulatom magamat.

Megütötték a birót
Egy nagy bottal, hogy meghó't,
Szegény biró, de kár volt,
Az én kedves komám volt.

6.

Bíró fia vagyok,	A kantárom : Julis,
Senkitől se tartok.	A terhellóm : Maris,
Paripám : a papné,	Hevederem : Sára,
Nyergem : a kántorné.	Farmatringom : Klára.
Hozz bort, kocsmárosné!	Húzd rá utoljára!

7.

Bort ittam én, boros vagyok,
 Haza mennék, de nem tudok.
 Aki tudja, mért nem mondja?
 Merre van az ország utja.

Leányt láttam, megszerettem,
 De a nyomát elvesztettem.
 Aki látta, mért nem sugja,
 Hol lakik a sziveim bubja.

8.

Eggyik szőlőtüke fehér,
 Másik fekete —
 Dicsértessék az ur Jézus
 Drága szent neve ;
 Boldogságos szüzanyánk
 Légy mindig pátronánk ;
 Uram Jézus segél' mög, —
 Ezt a kis bort igyuk mög!

9.

Egyszer egy barát azt mondta,
 Egyszer egy barát azt mondta,
 Hogy Mohamet,
 Hogy Mohamet
 Rossz próféta.

Egykor egy bolond gondolat jött az eszébe
S a boritalt megtiltotta hevenyébe.

De mikor megokosodott,
Maga is meg,
Maga is meg,
Maga is megittasodott!

10.

Ejh, haj, magyar ember	Ejh, haj, magyar ember
Összeüti bokáját,	Megüriti kupáját,
Által karolja	Busan siratja
Kedves babáját,	Kedves hazáját,
S büszkén kiáltja :	Busan kiáltja :
Három a tánc halálíg!	Most a tánc is halálos,
Ejh, haj, világos	Ejh, haj, világos,
Ejh, haj, virradtig!	Ejh, haj, Világos!

11.

Életemnek végnapjait
Töltöm az korcsmába,
Onnan visznek az angyalok
Fel a mennyországba,
Az angyalok is azt mondják
Odafenn a mennybe :
Uram, ezt a jó öorivót
Vedd a kegyelmedbe!

12.

Elindúla egy kalmár
A szürke lovával,
Megrakta a talyigát
Számos portékával ;
Úti, veri a lovát
Csomós ostorával,
Hát egyszer csak nem birja,
Mondja nagy lármával!
Gyihi! . . . gyihi! . . . gyihi! . . . hó!*

* Míg ezt mondják, az alatt kell az ivónak poharát
kiüríteni.

13.

Éljen, aki most issza ki
 Borát a pohárból!
 Éljen, aki nem vonja ki
 Magát a barátságból;
 Éljen minden jóban járó,
 Akár szegény, akár báró;
 Éljen minden vig mulatság,
 Éljen a barátság!

14.

Elmegyünk, elmegyünk,
 Mindnyájan elmegyünk.
 No de nem, nem, nem,
 No de nem, nem, nem,
 Nem megyünk mi innen el,
 Mig a házi gazda minket
 Furkósbottal ki nem ver!

15.

Ennek az embernek
 Jó kocsija van,
 Jó kocsija előtt
 Jó két lova van.
 Homok hegynek hogyha tartja:
 Csipke-bokor megállítja,
 Akkor mondja: gyi!...
 Gyihi!... hi!... hi!...*
 Hó!

16.

Én vagyok a, én vagyok a kunsági fi,
 Nem parancsol nékem senki,
 Sem a jázság, sem a kunság,
 Sem a szegedi bíróság.

* Míg ezt mondják, az alatt kell az ivónak poharát kiüríteni.

Én vagyok az, én vagyok az, aki nem jó,
 Korcsmaajtó nyitogató,
 Pintes palack hajtogató,
 Édes-anya szomorító.

17.

Én vagyok az, aki nem jó,
 Kocsma-ajtó nyitogató,
 Kocsma-ajtó nyitogató,
 Édes anya szomorító.

Iszom, iszom a csárdában,
 Míg hat lovam lesz a hámban ;
 Kettőt kifogok lógóra,
 Elég lesz borraivalóra.

Iszom, iszom, addig iszom,
 Míg a rózsám be nem iszom ;
 Ha a rózsámat beiszom,
 Arra sem lesz semmi gondom.

18.

Ha bort iszom, jó kedvem van tőle,
 Tőle,
 Szid az asszony — nem gondolok véle,
 Véle.
 Ha haragszik, elfordulok tőle,
 Tőle,
 Ott a hátam, beszélgessen véle,
 Véle.

19.

Hadd muljon ez a világ,
 Csak szőlő teremjen,
 Amely minden munka nélkül
 Bőven termő legyen ;
 A torkunkat édesítse,
 A gégenket nedvesítse.
 Hajdi, hajdi, hajdi, hajdi,
 Nosza, pajtás, te is hajtsd ki!

20.

Haragszik a gazda,	A ház a gazdáé,
Hogy mi itt mulatunk,	A föld az istené,
Vigye el a házát,	Vigye el a házát,
De mi itt maradunk!	De mi itt maradunk!

21.

Ide ki az évegsüárnél jó bort mérnek.
 Jöjön édes komámasszony, igyunk egyet!
 Egy-két, három kupa bor
 Leszivároq mindenkor.

Komámasszony!

Az a ménkö vén ember nincs ide haza.
 Ott vagyon már harmadnapja fogadóba'.
 Még oda ül egy hétig,
 Meggyógyulok én addig.

Komámasszony!

Majd haza jó hónap este nagy borosan,
 Hol a buza? azt kérdezi haragosan.
 Azt hazudom én neki,
 Hogy a patkány hordta ki.

Komámasszony!

22.

Iszom, iszom, addig iszom,
 Mig a subám be nem iszom.
 Ha a subámat beiszom,
 Arra sem lesz semmi gandom.

Iszom, iszom, addig iszom,
 Mig a babám be nem iszom,
 Ha a babámat beiszom,
 Arra sem lesz semmi gandom!

23.

Kedves jó barátom,	Szól bátyám dudája,
Vagyon kedved, látom ;	Hip, hop a nótája,
Ugorjunk a táncba	Ugorjunk utána,
A komám házába	Kutya, aki bánja,
Sarkantyus csizmába.	Lábát aki szánja!

Fordulj egyet, pajtás,	Dinom, dánom, sógor!
Ugrik utánad más ;	Előtted a jó bor,
Peng a sarkantyúja,	Köszöntsük egymásra.
Lóg a mente ujja,	Bátorság-adásra
Haja, heje, húja!	És vigasztalásra!

24.

Két petrence három kalangya
 Ne légy, pajtás, a pap bolondja.
 Így szól aki mindig bort iszik,
 Míg a temetőbe nem viszik.

Három tallérom volt, elástam,
 Megszáradt a torkom, felástam.
 Így szól aki mindig bort iszik,
 Míg a temetőbe nem viszik.

25.

Kis szekeres, nagy szekeres,
 Mind megissza, amit keres :
 Míg a vásárra oda jár,
 Száz forintnak végire jár.

Kis szekeres, nagy szekeres,
 Mindig a szép lányra keres ;
 Míg a szekere oda jár,
 A pénzének végire jár.

Azt izente a szekeres,
 Kell-e rózsám kendő veres?

Nem kell nekem kendő veres,
Maga sem kell a szekeres.

26.

Korcsmárosné bort ide a
Kupába, kupába,
Hadd igyék a szegény legény
Hej! huj! bújába.

Korcsmárosné, már én többet
Nem iszom, nem iszom,
Mert én kendnek nagyon sokkal
Hej! huj! tartozom.

Rójjá fel a rézfokosom
Nyelére, nyelére,
Hány itce bort ittam én meg
Hej! huj! hitelbe.

27.

Korcsmárosné, gyűjts világot!
Van-e kökényszemű lányod?
Ha nincs kökényszemű lányod :
Alugyék el —
Alugyék el a világod!

Beh szépen szól a klarinét!
Beh szép asszony a csaplárné ;
Megöl az ő nézésével ;
Kicsal a — haj! —
Becsál a — haj! beszédével.

Zöld asztalon ég a gyertya,
Barna kis lány koppintgatja ;
Hol eloltja, hol meggyújtja :
Csak a szívem —
Csak a szívem szomorítja.

28.

Ma van Jakab-nap,
Hordóban a csap.
Iszunk három nap,
De a szegény mesterlegény
Csak harmadfél nap, nap, nap.
Akkor is úgy iszik szegény,
Csak úgy, hogy ha kap!

29.

Megállják kend, hó!
Itt a stáció!
Itt ázik az őszi kender,
Ki nem iszik, nem is ember!

Megállják kend, hó!
Enyim kocsi, ló,
Eladjuk a gyeplőt, hámot,
Élünk egy kis jó világot!

30.

Még azt mondják : ingadozom,
Ha egy pohár bort megiszom.
Hej, a nád is ingadozik,
Pedig mindig vizet iszik.

Még azt mondják : az orromon
Piros bor virága vagyon.
Hej, piros a liba orra,
Pedig soh'se mártja borba!

31.

Meghalt az én apám,
Nagy gazdagság maradt rám,
Hat ökörnek kötele
Három vasvilla nyele.

Ha neki szomorodom,
Öt kötelet beiszom,
Hatodikat megfogom
S a nyakamba akasztom.

32.

Megiszok én ilyennel
Vagy tizenkettővel,
Megiszok én ilyennel
Vagy huszonkettővel ;
Megnyugszok, megnyugszok
Ha én ilyen huszonnégyel
Megiszok !

33.

Meg ne mondja komámasszony az uramnak,
Hogy eladtam a zabomat a zsidónak,
Ha kérdi, azt mondja kend,
Egy szemet sem látott kend,
Komámasszony !

Van énnekem egy kakasom, majd eladom,
Ha kérdi az én emberem, majd azt mondom :
Hogy a róka megette,
Vagy valaki elvitte,
Komámasszony !

Ördög bujjék komámasszony ködmönébe,
Kilenc itce pálinka fér a zsebébe ;
Tizediket úgy vitte,
Attól ment el az esze,
Komámasszony !

Ördög bujjék komámasszony bocskorába,
Mit csatangol éjjel-nappal a korcsmába,
Hogy a fránya egye meg,
Mitől hizik kend úgy meg,
Komámasszony !

Az én uram ilyen-olyan, komámasszony,
 Az enyém is ilyen-olyan, komámasszony,
 Ha hazajön, jól megver,
 Az lesz nekem «jó reggel»,
 Komámasszony!

34.

Megvirrad még valaha,
 Nem lesz mindig éjszaka,
     Eszemadta!
 Nem lesz mindig éjszaka,
 Megvirrad még valaha,
     Eszemadta!
 Eszemadta, teremtetten, barna fattya,
 De sok csókot raktam rája, de hiába!

Iszom én is veletek,
 Ha veletek lehetek,
     Egy pohár bort.
 Ha veletek lehetek,
 Iszom én is veletek
     Egy pohár bort.
 Ha veletek nem lehetek, jaj be bánom,
 Mert unalmas a magános dinom-dánom.

35.

Mikor én még legény voltam,
 A kapuba kiállottam;
 Egyet-kettőt kurjantottam,
 Mindjárt tudták, hogy én voltam.

De mióta házas vagyok,
 A kapuba kiállhatok,
 Akárhányat kurjanthatok,
 Még sem tudják, hogy én vagyok.

36.

Mikor én nőtelen voltam, oda!
 A sarkantyú az peregte, oda!
 Sörre, borra, pálinkára, oda!
 Lányoknak pántlikára, oda!

De mikor megházasodtam, oda!
 Az én patkóm azt kopogta, oda!
 Sóra, borsra, egy font husra, oda!
 Feleségemnek papucsra, oda!

Hát most, hogy megöregedtem, oda!
 A bocskorom azt csoszogja: oda!
 Csisz el, csosz el a templomba, oda!
 Onnét meg a koporsóba, oda!

37.

Nem vagyok én senkinek sem
 Adósa, adósa,
 Él még az én feleségem
 Édes apja, édes anyja,
 Meg annak az apósa, anyósa;
     Eb fél, kutya fél,
     Mig az ipam, napam él,
     Eb fél, kutya fél,
     Mig az ipam, napam él!

38.

Nyolcan vannak a mi ludaink,
 Három fejér, három fekete.
     Gunár a ketteje,
     Szabad a mezeje,
 Gunár, gunár, gunár, gunár,
 Gunár, gunár, gunár, gunár,
     Gunár a ketteje,
     Szabad a mezeje.

Ember, ember, ember iszik most,
 Ember, ember, ember iszik most.
 Mondjuk tehát nékie,
 Váljon egészségére.
 Gére, gére, gére, gére,
 Gére, gére, gére, gére,
 Váljon egészségére,
 Váljon egészségére.

39.

Piros, piros, piros,	Tilos, tilos, tilos,
Piros, piros, piros,	Tilos, tilos, tilos,
Piros bort az üvegbe,	Nagypénteken mulatni,
Piros, piros, piros,	Tilos, tilos, tilos,
Piros, piros, piros,	Tilos, tilos, tilos
Piros lányt az ölembe,	A menyecskét szeretni.
Gömbölyü kis karja	Pici piros ajka
Vállamat takarja,	Szivem csalogatja,
Megölelném, de ő	Megcsókolnám, de ő
Nem akarja.	Nem akarja.

40.

Sárga rigó, darázsfészek,
 Nem is legény, ha nem részeg,
 Dráva, Száva, Duna, Tisza,
 Duna, Tisza,
 Huncut, aki ki nem issza!

41.

Száraz kender, szösz fonál,
 Ne motolálj, csak igyál!
 Szentkut, Verebély,
 Hadd ballagjon lefelé!

42.

Száz szónak is egy a vége,
Bort ihatnék ez a gége,
Igyunk, igyunk egy keveset,
Hadd oszoljon a kereset.

Búsulok is, bánkodok is,
Rám fér énrám, ha sírok is ;
Mind a világ rólam beszél,
De azt mind elfujja a szél.

43.

Széles az én kedvem ma,	Kicsi nékem ez a ház,
Nem fér ebbe a házba,	Kirugom az oldalát,
Ej, haj, csuhajna!	Ej, haj, csuhajna!
Nem fér ebbe a házba.	Kirugom az oldalát.

Ha akarod galambom,
Veled az égbe ugrom,
Ej, haj, csuhajna!
Veled az égbe ugrom!

44.

Tartozok én a csárdába
Kilenc itce bor ára'va',
Ragyogóm, csillagom!
Kilenc itce bor ára'va',
Kilenc itce sör ára'va',
Ragyogóm, csillagom!

Hajnallik, a csillag ragyog,
Mégis a csárdába vagyok,
Ragyogóm, csillagom!
Félre kell a szégyent tenni,
Végig kell az utcán menni,
Ragyogóm, csillagom!

45.

Vasárnap bort iszom,
Hétfőn nem dolgozom.
Jó, kedden lefeküdni,
Szeredán felkelni.

Csütörtök gyógyulni,
Pénteken számolni,
Hej! szombaton kérdezni:
Mit fogunk dolgozni?!

46.

Vásárhelyi Fekete Sas
A házak közt legmagasabb,
Azért lett híres a neve:
Czeglédi Jóska jár bele.

A Kan Jancsi muzsikája
Háromezer forint ára,
Azért szól oly keservesen,
Hogy Jóska többet fizessen.

Huzd rá, Jancsi, — azt a szentjét!
Annyi a pénz, mint a szemét,
Ha a pénzem fogyatkozik:
Ángyom asszony még tartozik.

Huzd rá, Jancsi, három húron,
Hogy a negyedik is szóljon,
Síkasd, ríkasd a húrokat,
Hadd mulassam ki magamat! —

A Kan Jancsi hegedüje
Vesztett volna az erdőbe',
Ha oly szépen nem szólt volna:
Pankrót, soh'se lettem volna!

47.

Viz, viz, viz,
Nincsen olyan viz,
Mint a tiszta viz:
Harcsa, potyka lakik benne,
Szép menyecske fürdik benne.

Nincsen olyan viz,
Mint a tiszta viz.

Bor, bor, bor,
Nincsen olyan bor ;
Mint a mádi bor ;
Hű barátság poharában
Szürcsölgessük vig óránkban.
Nincsen olyan bor,
Mint a mádi bor.

48.

Vörös bort ittam az este,
Ragyogó csillagom, galambom!
Most is részeg vagyok tőle,
Ragyogó csillagom, galambom!
A lábamon alig állok,
Mégis szeretnek a lányok,
Ragyogó csillagom, galambom!

Azt mondják, hogy beteg vagyok,
Ragyogó csillagom, galambom!
Mint az égő gyertya fogyok,
Ragyogó csillagom, galambom!
Beteg az én szívem tája,
Te vagy annak patikája,
Ragyogó csillagom, galambom!

V.

TRÉFÁS DALOK.

I.

Adj egy csókot kis violám!
Csak azért se!
Borulj reám édes rózsám!
Csak azért se!
Ülj hát ide az ölembe,
Nézz már egyszer a szemembe!
Csak azért se, csak azért se!

Mosolyogj rám édes szőkém!
Csak azért se!
Dalolj egyet kis pinyőkém!
Csak azért se!
Ne légy durcás, gyöngyvirágom,
Hisz te leszel az én párom!
Csak azért se, csak azért se!

Más szeretőm lesz hát akkor,
Csak azért se!
El is veszem majd tavaszkor,
Csak azért se!
Veszek neki piros csizmát,
Bokorugró selyem szoknyát,
Csak azért se, csak azért se!

2.

A hernádi kovács lánya,
Tudom, mi a kívánsága,
De a fránya birja ki,
Birja, birja, birja ki,
Minden héten új ruhát
Csináltatni neki.

A kereki biró lánya,
Tudom, mi a kívánsága,
De a fránya birja ki,
Birja, birja, birja ki,
Három éjjel, három nap
Vele táncot járni.

A hahóti mester lánya,
Tudom, mi a kívánsága,
De a fránya birja ki,
Birja, birja, birja ki —
Egész éjjel, egész nap
Ölelni, csókolni!

3.

A kis leány sütni akar,
Kovászára vánkost takar,
Még hajnalba be is vetne,
Ha, ha, ha, ha, ha lehetne!

A kunsági leányoknak,
Nincsen szoknyájuk azoknak,
Ugyan hogyan a mennykőbe
Járnak azok egy pendőbe?

A kunsági legényeknek
Nincs nadrágjuk, szegényeknek.
Ugyan hogyan a gutába,
Járnak azok egy gatyába?

4.

Aluszol-e te, juhász?
Aluszol-e te, juhász?
— Jaj, jaj, dehogy alszom,
Csakis szunnyadozom.

Öttél-e ma, te juhász?
 Öttél-e ma, te juhász?
 — Jaj, jaj, *öt télnék* a nyarát,
 Öt télnék a nyarát.

Ittál-e ma, te juhász?
 Ittál-e ma, te juhász?
 Jaj, jaj, *itt állok*, uram,
 Itt állok, uram!

Jártak-e ma farkasok?
 Jártak-e ma farkasok?
 — Jaj, jaj, nem is angyalok,
 Nem is angyalok.

Vittek-e el báránykát?
 Vittek-e el báránykát?
 — Jaj, jaj, nem is hoztak,
 Nem is hoztak.

Futottál-e utána?
 Furottál-e utána?
 — Jaj, jaj, nem is előtte,
 Nem is előtte!

5.

Ángyom, ángyom, édes ángyom!
 Kell-e bunda más világon?
 Kell-e bunda más világon?

Ángyom, ángyom, édes ángyom!
 Nem kell bunda, sem köpönyeg,
 Mert a pokol úgy is meleg!

6.

A nyáron, a nyáron,
 Jőjj el hozzám galambom, galambom!
 Te lész' az én kis párom, nem bánom,

Légy jó hozzám, kívánom —
Máskép én ki nem állom.

Magába, magába,
Ördög bujjék magába, magába!
Mért válogat a lányba, a lányba;
Egyik olyan, mint másik,
A csókért nem haragszik.

Beléje, beléje,
Ördög bujjék, beléje, beléje!
Válogat a legénybe, legénybe;
Egyik olyan, mint másik,
Ha lefekszik, elalszik.

7.

A panyiti halas-taóba
Fürgyik a fekete csaóka,
Hijába fürgyik a csaóka,
Mert nem lesz fejr a tolyva.

Már Pannyiton csuda esett,
Mert a pap is korcsmáros lett,
Deélig az istent decseéri,
Deélután a jó bort meéri.

8.

A pécskai legények
Ludat loptak szegények,
Nem jól fogták a nyakát,
Elgágintotta magát,
Rete, rete, sárilom!

A pécskai legények
Hej, de nagyon szegények!
Bankóért nyul zsebibe:
Bagó akad kezibe,
Rete, rete, sárilom!

9.

Asszonyok,
Asszonyok!
Gatya-madzag,
Pöndöl madzag,
Vékony madzag,
Vastag madzag,
Széles madzag,

Keskeny madzag,
Fehér madzag,
Sárga madzag,
Nem dicsérem,
Jól megmérem,
Tessék, kérem!

10.

A tárnoki hires urak,
Sárirom!
Mindig a korcsmába vannak,
Sárga liliom!

Cifra bot van a kezükben,
Sárirom!
Egy krajcár sincs a zsebükben,
Sárga liliom!

11.

A Vargáék kertje alatt
Bodri kutya szörnyen ugat.
Mig a gazda álmodozik,
A menyecske kilopódzik,
Dinom, dánom, sum, sum, sum.

De a Bodri csak nem hallgat,
Mindig erősebben ugat,
Ébresztgeti a gazdáját,
Mert rángatják a szénáját,
Dinom, dánom, sum, sum, sum.

Nagy álmosan észre baktat,
Hallja, hogy a Bodri ugat.
Mi az ördög baja lehet
Tolvajt lát vagy kísértetet?
Dinom, dánom, sum, sum, sum.

Csak tapogat maga körül,
 Jobbra-balra, köröskörül,
 Nem veszi észre álmosan,
 Hogy a kertben két kutya van!
 Dinom, dánom, sun, sun, sun.

Egyszer amint egyet fordul,
 A Bódri is nagyot mordul,
 Akkor látja, hogy nagy baj van,
 Az asszonynak hült helye van!
 Dinom, dánom, sun, sun, sun.

12.

Az alapi tó szélében,
 Erre gyere, galambom!
 Leányvásár lesz a héten,
 Erre gyere, nem menj arra, galambom!

Két krajcárért adnak egyet,
 Erre gyere, galambom!
 Talán én is veszek egyet,
 Erre gyere, ne menj arra, galambom!

Szőkét ne végy, mert beteges,
 Erre gyere, galambom!
 Vöröset se, mert részeges,
 Erre gyere, ne menj arra, galambom!

Barnát végy el, az lesz a jó,
 Erre gyere, galambom!
 Az a dolog alá való,
 Erre gyere, nem menj arra, galambom!

13.

Az én csizmám csikorgós,
 Csikorgós, csikorgós,
 Tegnap vette a csikós,
 Hej! a babám a csikós.

Hogyha nekem még egy
 Ilyen-olyan csizmát vesz,
 Két csikorgós csizmám
 Lesz — ha vesz.

Az én szoknyám kanavász,
 Kanavász, kanavász,
 Tegnap vette a kanász,
 Hej! a babám a kanász.
 Hogyha nekem még egy
 Ilyen-olyan szoknyát vesz,
 Két kanavász szoknyám
 Lesz — ha vesz.

14.

Az én juhóm elveszett,
 Én azt keresni megyek ;
 Nincsen annak más jele :
 Far-, far-, far-, farka töve fekete.

Igriciből Kapiba
 Strimpfliben jár a liba,
 Ugyan édes gunárom,
 Lesz, lesz, lesz, lesz-e liba a nyáron?

Hej papiros, papiros,
 Ugy szép a lány, ha piros,
 A szoknyája ha fodros,
 Hej, hej, hej! pántlikája ha bokros.

15.

Az én uram jó volt, amire kellett,
 Kasza, kapa, neki soha se kellett,
 Ahol cégért látott, oda sietett,
 Aki neki bort mért, annak fizetett,
 Annak, annak, annak fizetett,
 Aki neki bort mért, annak fizetett.

Feleségem jó volt, amire kellett,
 Szita, rosta neki soha se kellett,
 Ahol bált tartottak, oda sietett,
 A ruhaszabónak sokat fizetett,
 Sokat, sokat, sokat fizetett,
 A ruhaszabónak sokat fizetett.

16.

Az én uram szitakéreg,
 Majd szeretem, ha ráérek.
     Három a pulyka,
     Bodor a nyaka.

Az én uram Ködmen Jakab,
 Már én rajtam senki se' kap.
     Három a pulyka,
     Bodor a nyaka.

17.

Azt üzenték a malomból.
 Kell-e leány vagy nem?
 Uram, Jézus, mit csináljak :
 Elvegyem-e vagy nem?

Olyan rongyos a szoknyája,
 Megijedtem tőle.
 Sziűz Mária, Szent József,
 Ments meg engem tőle!

Ördög vigye, ha elveszem,
 Bajom meggyül véle ;
 Ha a menykő meg nem üti,
 Megüt engem véle!

18.

Berki, Berki, szegény Berki,
 Mért haltál meg, szegény Berki?

Azért halt meg szegény Berki,
Mert nem adtak jó bort neki.

Adtak volna jó bort neki,
Jó bort adtak volna neki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki.

De nem adtak jó bort neki,
Azért halt meg szegény Berki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki.

Hát ne mondja nekem senki,
Hogy meghalt a szegény Berki,
Azt se mondja nekem senki,
Mért halt meg a szegény Berki.

Azért halt meg szegény Berki,
Mert nem adtak jó bort neki,
Adtak volna jó bort neki,
Most is élne szegény Berki!

19.

Boldog az ember nyilván,	Pincéje tele borral,
Ki a disznát lábán	Hoz egy-egy csuporral,
Eladhatja jó drágán,	Körülülük nagy sorral,
S nincs folt a nadrágján.	S elmennek nagy orral.

20.

Bőrrel kereskedik a vén Áron,
El is indult ő egy vén számaron,
De a szamár elakadt a sáron,
Igy hát Áron nem volt a vásáron.

Ne kunérozz, ne diplomázz, Sára,
Nem iszom én senki rovására.
Ha iszom is, magam rovására,
Neked arra semmi gondod, Sára!

21.

Csípi nyelvem a paprika,
Nem hallgatok az urfira,
Mert az urfi szeles állat,
Hazud, míg a szája járhat.

Nem érzi azt, amit beszél,
Szava mint a tavaszi szél,
Feneke sincs a szívének,
Ablaka van a szemének!

22.

Cigány asszony sátora,	Én a vajdát nem bánom
Megégett a hátulja ;	Csak a lányát sajnálom ;
Beleégett a vajda,	A vajdának szép lányát,
A vajdának szép lánya,	Piros bársony topányát,
Piros bársony topánya,	Topányának a sarkát,
Tyuhajja!	Tyuhajja!

23.

Debrecenbe kéne menni,
Pulykakakast kéne venni ;
Megállj kocsis, lyukas a kas,
Kiesik a pulykakakas.

Makláronba csuda esett,
Két kis kakas összeveszett ;
Én a kakasom nem hagyom
Mert a kendé vágta agyon.

Az enyim csak esztendő volt,
De a kendé vén kakas volt,
Én a kakasom nem hagyom,
Mert a kendé vágta agyon.

Felmegyek én ős Budára,
Mátyás király udvarába,

Palatinusnak feladom,
A kakasom még sem hagyom.

24.

Debrecenben kidobolták,
Hogy a dongót ne danolják.
Csak azért is : dongó,
Ihajja!
Diri dongó!

Debrecen a híres város,
Professzor ott a csapláros.
Diri, diri, dongó,
Ihajja!
Diri dongó!

Délig az istent dicséri,
Délután meg a bort méri.
Diri, diri, dongó,
Ihajja!
Diri dongó!

25.

Dula, jula, heje, huja,	Dula, jula, heje, huja,
Gyere a karomba.	Eredj a pitvarba,
Se a mécses, se a gyertya	Nézz ki lelkem hamarjába,
Nem ég a szobámba . . .	Mit ugat a kutya?
Tili, tuli, tuli, tuli.	Tili, tuli, tuli, tuli.

Dula, jula, heje, huja,
Add ki a ruhámat,
Kutya ugat, jön a gazda . . .
Viszem az irhámat.
Tili, tuli, tuli, tuli.

26.

Egybegyültek, egybegyültek a miskolci lányok,
 Ej, huj, ej, huj! a miskolci lányok.
 Lisztet kértek, lisztet kértek, egy kis markocskával
 Ej, huj, ej huj! egy kis markocskával.
 Összegyurták, összegyurták turós gombicának,
 Ej, huj, ej, huj! turós gombicának.
 Kitálalák, kitálalák egy nagy lapitóra,
 Ej, huj, ej, huj! egy nagy lapitóra.
 S mind megette, s mind megette a papné kutyája,
 Ej, huj, ej, huj! a papné kutyája.
 D' úgy megütték, d' úgy megütték a laskanyujtóval,
 Ej, huj, ej, huj! a laskanyujtóval,
 Hogy megdőglött, hogy megdőglött a papné kutyája,
 Ej, huj, ej, huj! a papné kutyája.
 Így lett vége, így lett vége a miskolci bálnak,
 Ej, huj, ej, huj! a miskolci bálnak.

27.

Egy szem kökény, két szem kökény —
 Tátotszáju juhászlegény!

Sejhaj! cinögemadár,
 Mondd meg, hogy a rózsám kihő' jár.

Mér ötted mög a vakarcsot,
 Azér nem nőtt ki a bajszod.

Sejhaj! cinögemadár,
 Mondd meg, hogy a rózsám kihő' jár.

28.

Egyszer volt három zsidó,
 Az egyik volt Ábrahám,
 Ábra, ábra, ábra, Ábrahám,
 Az egyik volt Ábrahám.

A második volt Izsák,
 I—i—i—i—i—i—Izsák,

A második volt Izsák,
A második volt Izsák.

A harmadik volt Jákop,
A harmadik volt Jákop,
Já—kop, kop, kop, kop, Jákop.
A harmadik volt Jákop.

Mentek Jeruzsálembe,
Mentek Jeruzsálembe,
Zsálem, zsálem, zsálem, zsálembe,
Mentek Jeruzsálembe.

Bár mind úgy elmennének,
Hogy vissza se néznének,
Nek, nek, nek, nek, nek,
Hogy vissza se néznének.

29.

Elhajtottam száz libát	Komáromi kis leány
Komáromig meztláb ;	Vigyel által a Dunán ;
Lidláb, ludláb,	Lidláb, ludláb,
Komáromig meztláb.	Vigyél által a Dunán.

Ha galambom láthatnám	Ha átviszel a Dunán,
Tovább is elhajtanám ;	Megcsókollak a partján ;
Lidláb, ludláb,	Lidláb, ludláb,
Komáromig meztláb.	Megcsókollak a partján.

30.

Elveszett a tarka ludam,
Keresni ment az én uram.

Este, este, már este van,
Még sincs itthon az én uram.

Jobban bánom a ludamat,
Mint a tulajdon uramat.

Mert a ludam tarka, búbos,
De az uram jól megbúboz.

31.

Este vagyon, szürkül be,
A tüzhelyet seperd el!
Mert nem tudod ki jó be,
Egy szép legény döndül be.

Az este is nálunk volt,
Kilenc almát hozott volt,
Mind a kilenc piros volt,
Ő maga is csinos volt.

32.

Eszkendőbe egyszer esik karácson,
Férjhez megyen a nagyságos kisasszony,
Cse'bogár, cse'bogár,
Kutya nem agár!

Eszkendőbe egyszer esik hushagyó,
Akkor sütik minden háznál a pánkót.
Cse'bogár, cse'bogár,
Kutya nem agár!

Eszkendőbe egyszer esik nagy péntek,
A kisasszonyt megcsókolni nem vétek.
Cse'bogár, cse'bogár,
Kutya nem agár!

33.

Férjhez ment a reszelő,	Borbély Bábi beteges,
Elvette a meszelő,	Nem eheti a levest,
Három a pille.	Három a pille.
Megállott az ajtóba,	Vizet inna, vize nincs,
Az is mindjárt egy nóta	Kutra menne, kutja sincs,
Három a pille.	Három a pille.

34.

Fogtam egy szunyogot	Elvettem egy szép leányt,
Nagyobb volt egy lónál,	Gonosz lett belőle,
Kisütöttem a zsirját,	Istenem, teremtőm,
Több volt egy akónál,	Mit csináljak véle?
Aki ezt elhiszi	Istenem, teremtőm,
Sajadom, dajadom,	Szabadíts meg tőle,
Nagyobb ló a lónál —	Ha meg nem cselekszed:
Sajadom, dajadom.	Elszököm mellőle!

35.

Galambom, hallja-c,	Galambom, hallja-e,
Nem to'm, maga tudja-e,	Hát azt maga tudja-e:
De engem az anyám	Hogy nekem az apám
Igy tanított hajdanán:	Csak ezt mondta hajdanán
Fiatal rózsához	Fiatal dereka
Vén karó sohse jó,	Hajlik jobbra-balra,
Fiatal asszonyhoz	Öreg fa árnyéka
Öreg ember nem való.	Nyugodalmas jó párna.

Nem lehet, nem lehet
 Elhíttetni senkivel,
 Hogy a nap télen is
 Mint tavaszkor úgy tüzel.
 Mutassa bár magát,
 Szép fehér sugarát,
 Jaj dehát, jaj dehát
 Egy csepp meleget se ád.

36.

Ha még egyszer legény lennék:
 Megnézném akit elvennék,
 Megválogatnám a leányt,
 Mint a piacon a dohányt.
 A dohánynak a pirosát,
 A leánynak a csinosát.

Ha még egyszer leány lennék:
 Megnézném, hogy kihez mennék;
 Megválogatnám a legényt,
 Mint a piacon az edényt.
 Az edénynek a mázosát,
 A legénynek a szalosát.

37.

Hála legyen az istennek,
 Hogy nincs szarva az egérnek,
 Mert ha neki szarva volna,
 Sok asztagot széjjelturna.

Hála neked nagy uristen,
 Hogy a balhán patkó nincsen,
 Mert ha rajta patkó volna,
 Sok szép asszonyt agyon rugna.

38.

Három bokor saláta,
 Kántor Teri kapálta,
 Egyél dzsidás belőle,
 Isten ugyse megveszekedel tőle.

Kántor Teri azt hiszi,
 A kapitány elveszi;
 Ne félj, Teri, előre,
 Isten ugyse! semmi sem lesz belőle.

Elment már a regiment,
 A házasság füstbe ment,
 Kántor Teri itt maradt —
 Isten ugyse! — két szék közt a pad alatt,

39.

Három itce keménymag,
 Daru Julis ki-é vagy?

— Nem vagyok én senkié,
Csak a Balog Sándoré,
Csak a Balog Sándoré.

Gyere, Sándor, vidd el már,
Mert a tyúk is tudja már;
Ha a kakas megtudja,
Majd kikukurikulja,
Majd kikukurikulja!

40.

Házasodjék meg az úr, trillárom happ!
Mert már az úr vén kandur, trillárom happ!
Vegye el a Katicát,
Nem Katicát, Pannikát, trillárom happ!

Uj-városon mi történt, trillárom happ!
Lány kérte meg a legényt, trillárom happ!
De a legény azt mondta:
Ő férjhez nem mén soha, trillárom happ!

Nincsen neki dunnája, trillárom happ!
Sem három-négy párnája, trillárom happ!
Mert a tollát a ruca
Még a réten hordozza, trillárom happ!

41.

Hej, a pesti kis leányok,
Helyre tyú, tyú, tyú!
Mind puderes az orcájok,
Helyre tyú, tyú, tyú!
Mind puderos az orcájuk,
Helyre tyú!
Még sincsen semmi formájuk,
Helyre tyú, tyú, tyú!

Hej, a pesti kis leányok,
Helyre tyú, tyú, tyú!

Mind a templom mellé járnak,
 Helyre tyú, tyú, tyú!
 Szidják, átkozzák a papot,
 Helyre tyú!
 Mért adott rövid farsangot,
 Helyre tyú, tyú, tyú!

42.

Hozott bátyó feleséget,
 S csinált egy nagy vendégséget,
 Sok vagyont is kapott vele,
 Szuszék, láda, mind megtele.
 Még tehént is hármát hoztak,
 De mind visszabogároztak!

43.

Huzzák a harangot
 Sirnak az asszonyok,
 Harmad napja vagyon,
 Elek oda vagyon.

Mondják vala nagyon,
 Gegő ütte agyon;
 Gegő mondja nagyon:
 Én nem üttem agyon.

Az Egres tetején
 Egy fa alatt vagyon,
 Ott sem Isten nyila,
 A bor ütte agyon.

44.

Ká-kántor uram ká-káposztája,
 Tü-tüvig édes a torzsája,
 A-avval vagyok na-nagy vitába,
 Ne-nem kaphatok a magvára.

Fe-fehér szőlő ne-nem bakator,
 A-az ágy alá bútt a kántor.
 Jó-jőjön ki már ká-kántor uram!
 Ni-nincs már itthon az én uram.

45.

Ki az urát nem szereti :
 Sárga répát főzön neki,
 Jól megsózza, paprikázza,
 Hogy a hideg is kirázza.

Elment az én uram Pestre,
 Majd haza jön szombat este,
 Főzők neki jó vacsorát :
 Keménymagos isten-nyilát.

46.

Kiforditom, beforditom,	Ha megázik is a bunda,
Mégis bunda a bunda.	Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,	Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,	Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!	Mégis bunda a bunda!

Leteritem a bundámat,	Ha rongyos is a bunda,
Mégis bunda a bunda,	Mégis bunda a bunda.
Hej, bunda a bunda,	Hej, bunda a bunda,
Juhászbunda a bunda,	Juhászbunda a bunda,
Mégis bunda a bunda!	Mégis bunda a bunda!

47.

Lányok fonják a lenszösz, Szoknyát veszek, szülöttem
Beszélgetik maguk közt : Csak ne sirj, ríj előttem.
Jaj anyám! a fonás, Jaj anyám, jó anyám,
Nehéz a várakozás! Nem az az én nyavalyám.

Cipőt veszek szülöttem, Legényt hozok, szülöttem,
Csak ne sirj, ríj előttem. Csak ne sirj, ríj előttem.
Jaj anyám, jó anyám, Úgy anyám, jó anyám,
Nem az az én nyavalyám. Ez ám az én nyavalyám!

48.

Lyukas a szűröm,
Kutya adta!
Lyukas a csizmám,
Kutya adta!
Lyuk hátul, elől,
Lyuk mindenfelől.
Fujdogál a szellő
Kivül, belől.

Otthon ül az asszony
Nagy mérgesen,
Haza megy az ember
Nagy kényesen ;
Kivül kirekeszt,
Belül be nem ereszt ;
Istenem, istenem,
Be nagy kereszt!

49.

Már minálunk megismerni úgy lehet,
Aki személy, sárga szoknyát viselget,
Sárga szoknyát, hármás, négyes fodorra,
Huncutkája fel van sütve bodorra.

Már minálunk megismerni úgy lehet,
Aki jó lyány, piros szoknyát viselget,
Piros szoknyát zöld vagy fehér fodorra,
Selyem haja pántlikába befonva.

Már minálunk megismerni úgy lehet,
Ki nem magyar, német plundrát viselget,
A fején nagy emeletes kalapot,
A lábán meg guminásztíng papucsot.

Már minálunk megismerni úgy lehet,
Aki magyar, magyar ruhát viselget,
Sarkantyút meg darutollas kalapot,
Avval kíván a mainál jobb napot.

50.

Még azt mondja az anyám, az anyám,
Ne vegyek nőt ily korán, ily korán,
Majd ha az eszem megnőtt,
Jobb lesz akkor venni nőt, venni nőt.

De nem várok, nem biz én, nem biz én,
 Házasodom az idén, az idén,
 Mert ha megjön az eszem —
 Tudom akkor nem teszem, nem teszem.

51.

Megdöglött a Jani lova,	Jó lesz a bőre dudának,
A fakó, a fakó.	Janinak, magának,
Utána megy maga Jani,	A lába meg kocsonyának,
A biró, a biró.	De neki magának.

Füle jó lesz derelyének,
 Janinak, magának,
 A farka meg legyezőnek,
 Az is csak magának.

52.

Messze jártam házasodni,	Bár az ördög oly jó volna,
Bár ne jártam volna!	Talyigára tenne,
Édes kedves feleségem	Mennél jobban sikoltanál,
Bár ott vesztél volna!	Annál jobban vinne.

53.

Mindennek van szeretője,
 Csak énnekem nincsen,
 Kinek kettő, kinek három,
 Nekem egy csepp sincsen.
 Ha az isten egyet adna,
 Jaj, beh megbecsülném;
 Kezét, lábát összekötném,
 A füstre feltenném.

A barátok, a barátok
 Facipőben járnak;
 Azok élék világukat,
 Akik együtt járnak.

Én mint szegény árva legény,
Csak egyedül járok,
Mindenfelé tapogatok,
De csak falat látok.

54.

Minek az a pörge kalap,
Ha a legény csak egy darab?

Minek az a pej paripa,
Ha más nyargalózik rajta?

Minek az a rojtos gatya?
Huszonötöt vágnak rajta.

Minek az a selyemkendő,
Ha a leány nem kelendő?

Minek a suvikszos stibli,
Ha a legény hibli, hubli?

Minek az a fényes csizma?
Ötven font vas csörög rajta!

55.

Nincsen dézsma, nincsen robot,
Mégis csak ütik a dobot,
Seje ridi radóra!
Hat ökrömet elviszik az adóba.

Zireg-zörög ablak, ajtó,
Gyün be rajt a végrehajtó,
Seje ridi radóra!
Dunyhát, vánkost fölírják az adóba.

A faluba lótnak-futnak,
Jaj a tyuknak, jaj a ludnak,
Seje ridi radóra!
A vak réce nem elég az adóba.

Lótnak-futnak idestova,
 Ez az élet de mostoha!
     Seje ridi radóra!
 Cifra dunyha nem elég az adóba.

Fölirnak ott minden szöget,
 Amit csak ott irni lehet,
     Seje ridi radóra!
 Tunikát is elviszik az adóba.

56.

Nincsen nálunk olyan asszony,
 Mint Csimáné, mint Csimáné
 Komámasszony.

Megsüti a turós lepényt,
 Arra várja, arra várja
 A sok legényt.

Ha a lepényt megettétek,
 Panni lányom, Panni lányom
 Elvegyétek.

Nem kell nekünk a kend lánya,
 Három rőfös, három rőfös
 A szoknyája.

Nem kell nekünk a kend lánya,
 Szőlőzsirral pirosított
 Az orcája.

57.

Nincsen nekem semmi bajom,
 Csak hogy szegény vagyok,
 Életemben korhely voltam,
 Mégis rongyos vagyok.

Vermem ugyan elég vagyon,
De kenyérem nincsen,
Ha pénzemet megszámlálom,
Egy fillérem sincsen.

Meg is házasodtam már én,
Feleségem nincsen.
A gyermek is megszületett,
Igaz apja sincsen.

Kereszteltetni kellene,
Jaj de itt pap nincsen.
Komát is kéne hívni,
Jó emberem sincsen.

Bort is kellene felhoznom,
De pincémbe nincsen,
Vagy a korcsmából hozatnom,
De hitelem sincsen.

Kölcsön kellene hát kérnem,
Emberségem nincsen.
Jaj istenem, mit csináljak!
Mikor semmim sincsen.

58.

Oh tulipiros lánykám,
Báránkám, angyalkám,
Nyujtsd ki karod, angyalkám!
Táncolhatnám.
Hipp, hopp, hopp,
Nosza, juhhé!

Jaj, de gyönyörű tánc
Ez a sógoré,
Ré — ré — ré —
Jaj, de gyönyörű tánc
A sógoré —
Hipp, hopp, juhhé!

59.

Rongyos a kend háza vége,
 Piros a kend lánya képe,
 Adja nekem kend a lyányát,
 Megcsinálom a kend házát.

Rongyos a kend háza vége,
 Ragyás a kend lánya képe,
 Adja nekem kend a házát,
 Megcsókolom a kend lyányát.

60.

Szintelen, szintelen
 A legény, mig nőtelen.
 Ázik is, fázik is
 Egyaránt nyáron, telen.
 De ha lészen párosa,
 Pirul arculatja,
 Rózsaszínűre mossa
 Szerelem harmatja.

Szintelen, szintelen
 A leány mig férjtelen.
 Ázik is, fázik is
 Egyaránt nyáron, telen,
 De a férje árnyékában
 Jobban felmelegszik,
 Mintha leánykorában
 Parázstűzbe fekszik!

61.

(Tánc-szók,)

Huzd rá cigány hamarjába!
 Ki a legény a csárdába?

Eb fujja nótáját,
 Kutya járja táncát!

Ez az élet diákoké,
 A másik a barátoké!

Utcu, rajta, vén fazék,
 Fel tudsz-e fortyanni még?

Utcu, bizony lakodalom,
 Magam is megházasodom!

Kitöröm a nyakamat,
Mégse hagyom magamat!

Három a tánc mindhalálíg,
Kivilágos kiviradtig!

Ez az élet minket illet,
Nem a régi öregeket!

Akinek ma kedve nincs,
Annak egy csepp esze sincs!

Hopp rongy! kapaszkodj!
Kályha mellé rugaszkodj!

Vess figurát olyan cifrát,
Hogy a patkód vessen szikrát.

Törő, tiló, szakadék,
Veled összeakadék!

Tíz az óra a toronyba,
Tizenkettő a gyomromba.

Ne ülj rózsám az ölembe,
Nem férek el a bőrömbe!

Jobb a bor a pálinkánál,
Égy menyecske száz leánynál.

Szűrő szita, tejes lábas,
Álljon félre, aki házas.

Még egy kicsit hörpölök,
Inkább holnap bőjtölök,

Haja, szüzek, mindketten,
Én az vagyok, nem t'om ken'?

Magamért csak felelek,
De már kendér' nem merek.

Aki engem nem szeret,
Egye meg az egeret!

Rossz katulya, gurgulya,
A vén asszony figura.

Öleljen meg az a rúzsza
Ki a száraz malmot huzza.

Félre gondok, félre bú!
Hejje, hujja, ujj, ju!

Hó, te Gyurka, hó, te, hó!
Ne szökjél úgy, mint a ló!

Csókoljon meg az a madár,
Ki a pocsolyában ugrál.

Gombház!
Ha leszakad, lesz más!

Kicsiny nekem ez a ház,
Kirugom az oldalát!

Összeütöm a bokám,
Ugy ugratom a babám!

Ha igazán nem járod,
Száradjon el a lábod!

Tejes fazék, fatányér,
Majd meghalok a lányér'!

Ugy szeretem az öreget,
Mint a bivaly a töreket.

Nagy kobakban kicsiny ész,
Ha megkottyan, oda vész.

Ugy meg vagyok keseredve,
Mint a nyír-gúzs tekeredve.

Kicsi csupor hamar forr,
A vén asszony puskaapor.

Fogjad meg, forgasd meg,
Teringesd meg, lógasd meg!

Hajtsad, hajtsad mindaddig,
Mig a szoknya langallik.

Édes kicsi karcsu bogom,
Derekadat öllel fogom!

Haj, de nagy a Mihók feje!
De kicsiny az agyveleje:
Mind hátul van az eleje!

Adj egy csókot, holdvilágon,
Ugy sem adsz a másvilágon!

Ángyom asszony szép asszony
Tedd a szegre, hadd asszon!

Igyenes vagy, mint a nád,
Hozzám szabott az apád.

Három éjjel, három nap,
Nem elég a lábomnak;
Bárcsak ez az éjtszaka
Szent György napig tartana.

Édes rózsám, alhatnám,
Árnyékodba nyughatnám!

Erre fordítsd az orcádat,
Hadd csókoljam meg a szádat.

Éget engem a szemed,
Rólam mégis le ne vedd!

Komámasszony koppantó,
Sógorasszony sótartó.

Nem kell nekem senki búja,
Bár még az enyim se volna!

Tizenhárom récetojás,
Enyim vagy te, kis rokolyás.

Ez a leány sokat ér,
Sem ösztövér, sem kövér,
Sem fekete, sem fehér.

Akármilyen szenes tőke,
Szebb a barna, mint a szőke!

Huzzad nekem: a, b, c, d, betyárosan,
Hadd táncoljak e, f, g, h, huszárosan

Egyik lábam kijárja,
A másik elhibázza.

Hopp! a Jézus csizmája,
Bokaig ér a szája!

Megforditlak karikára,
A szeretőm bosszujára!

Jaj, a szivem! jaj, hogy dobog,
Mikor olyan szép leányt fogok.

Sárga virág, veres virág,
Tőlem mehetsz mig a világ!

Ugy szeretem a menyecskét
Mint a rigó a cseresnyét.

Öreg asszony régi jó,
Kapufélnek volna jó.

Három marha nem nagy csorda,
Az asszony csak oldalborda.

Ide lábam, nem oda,
Ne vigy oláh faluba,
Mert az oláh faluba
Elől, hátul katrinca!

Fáj a szivem épen itt,
Akiért fáj, nincsen itt.

Citrom, kávé, kalarábé,
Nem vagyok én a magáé!

Ne ráncold a homlokodat,
Nem ettem meg a jussodat!

Addig iszom, míg jó bor lesz,
Azután a lug is jó lesz.

62.

Tónainé rongyos háza,
Mind ki van a horogfája.
De sok legény jár hozzája,
Mégse raknak nádat rája.

A legényt is úgy szereti :
Pogácsát süt útra neki,
De a legény nem kedveli,
Foga híjja, nem kell neki.

63.

Tudós legény Barna Peti,
 Magát nagyon hányja-veti ;
 Iskolába járt sokáig,
 Elment abécédéháig ;
 Ha több volna a fejibe,
 Pap lehetne egyszeribe!

64.

Uccu bizony, megérett a meggy,
 Uccu bizony, rajta maradt egy,
 Mennél jobban érik a meggy,
 Annál jobba meggy, meggy, meggy, meggy
 Mennél jobban kéri a lányt,
 Annál jobban megy!

65.

Uccu, kis lány, ugorj egyet!
 Ne sajnáld a cipellődet,
 Ha elszakad, megint veszek,
 Isten ugyse! legény leszek!

Uccu, kis lány, hol az anyád?
 Hordók közé vette magát.
 Ejnye futtom az irgalmát,
 De jó helyre vette magát!

66.

Utca, cuca, ég az utca, messze virít a lángja,
 De csak piros, de csak piros a két orcád leányka.
 Nem titok, ha kimondom,
 Összecsókolt, összecsókolt az én kedves galambom.

Az ölelés meg a csók, kicsi leány, még korán van,
 Kárt tehet ám, kárt tehet ám a sok cupp, cupp, a lány-
 Dehogy van, dehogy tesz, [ban.
 Ez a sora a világon valamig egy leány lesz!

67.

Vásárhelyi piacon
 Legényt árul egy asszony,
 Huszat ad egy garason, —
 Vegye meg a kisasszony!

A szegedi piacon
 Rózsát árul egy asszony;
 Jaj, de álnok vén asszony,
 Hármát ad egy garason!

68.

Völgyet keres a fojóviz,
 Nem a magas dombot —
 Fénye látott szürdolmányon
 Apró ezüst gombot!

Urat illet a kevéjség,
 Azt is a bolondot —
 Fénye látott szürdolmányon
 Apró ezüst gombot!

VI.

A NÉPÉLET DALAI.

I.

A hodosi bíró lánya,
Nyalka, csinos, mint a páva,
Szép termete magyar fajta,
Bokorugró szoknya rajta.

Zeng-peng, cseneg a sarkantyú,
Táncra indul minden fattyú,
Az a boldog, kinek párja
A hodosi bíró lánya.

2.

Aj de bajos egy párnára fekünni,
Aki egymást igazán nem szereti:
A párnának a két széjje elszakadt,
A közepe tiszta ujan megmaradt.

Jaj de nehéz egy párnára fekünni,
Aki egymást igazán nem szereti:
Mert én tudom, én azt tudom, próbáltam,
Még az ellenségemnek sem kívánam.

3.

A kis leány virágszál
Tizenhat esztendeig,
Liliomszál, rózsaszál

Tizennyolc esztendeig,
De ha idejét haladja,
Csak a legények bolondja!

A legény gyöngyvirág
Huszonnégy esztendeig,
Válogat a lányba

Huszonnyolc esztendeig,
De ha idejét haladja,
Csak a leányok bolondja!

4.

Akkor szép a kis lány, mikor kacsingat,
De százszor szebb, mikor csókot osztogat,
Eszem a szivedet,
Csókolj meg, ha lehet,
Az isten is a számomra teremtett!

Akkor szép az erdő, mikor leveles,
Akkor szép a kis lány, mikor szerelmes,
Eszem a szivedet,
Csókolj meg, ha lehet,
Az isten is a számomra teremtett!

Kis galambnak párja csupán csak egy van,
Kis galambom énnekem is csak egy van,
Eszem a szivedet,
Csókolj meg, ha lehet,
Az isten is a számomra teremtett!

5.

A mi cicánk férjhez akar menni,
A szomszédé el akarja venni.
Édes cicám! ne hagyj itt bennünket,
Ki fogja meg a mi egerünket?

A mi kutyánk férjhez akar menni,
A szomszédé el akarja venni.
Édes kutyám! ne hagyj itt bennünket,
Ki ugatja az idegeneket?

6.

A rákosi utca
Végig tubarózsa,
Megy a legény rajta,
Elhervad alatta...
Szegény jó legények!

A várfalvi utca
Végig basarózsa,
Megyen a lány rajta,
Kinyilik alatta...
Örvendjünk leányok!

7.

A szép asszony drága,
Száz forint az ára,
Ijuluh s ejuluh!
Száz forint az ára.

De a legény olcsó,
Három marék ocsú,
Ijuluh s ejuluh!
Három marék ocsú.

A' se' búza ocsú,
Hanem csak zab ocsú,
Ijuluh s ejuluh!
Hanem csak zab ocsú.

8.

Az ikrényi csárda ki van festve,
Oda jár a cimbalmos a
Cimbalmával cimbalmozni
Minden estve.
Korcsmárosné azt hiszi,
Hogy a lányát elveszi
Egy valaki.

Az ikrényi csárda ki van festve,
Oda jár a cimbalmos a
Cimbalmával cimbalmozni
Minden estve.
Korcsmárosné ne higgye,
Hogy a lányát elvegye
Egy valaki.

9.

Az ökör a földet	Szépen felneveli,
Nem magának szántja,	Szárnyára ereszti,
Az asszony a lyányát	Keservesen nézi,
Nem magának tartja.	Hogy más üti veri.

Mit ér a hat ökör
 Hangos istállóban,
 Ha szerelem nincsen
 Tornyos nyoszolyában!

10.

Búsulok is, nem is igen,
 Mert a falum mind idegen.
 Egész világ ellenségem,
 Csak az Isten reménységem.

Felsütött a nap sugára,
 Mindennek világosságra ;
 Mindennek világosságra,
 Csak nekem homályosságra.

11.

Buzát vittem a malomba,
 Azt gondoltam kukorica,
 Kukorica, édes málé,
 Nincs szebb élet, mint a lányé.

Mert a leány mint a páva
 Ugy fekszik a vetett ágyba,
 De a legény mint a kutya
 Ugy leskődik az ablakba.

Nézi, ki ül a kuckóba,
 Szürke szokmány a nyakába,
 Hányja veti haragjába,
 Hogy nem mehet be a házba.

12.

Csikból hoztam feleséget,
De nem hoztam nyereséget,
Hej, feleség, feleség,
De nincs benned nyereség!

Oh te vasfogu vén bába,
Ki szeretne valójába?
Mikor te előttem jársz
A hideg mindenkor kiráz.

Szegfű, rózsza, majorán-szál —
Az illatja szívemig száll;
Jaj, hogy nem szakadhatott,
Jaj, istenem, meghalok!

13.

Donaparti fecske,	Nem gyűttem én gyalog,
Bácskai menyecske,	Dona vize hozott,
Micsoda szél hozott ide?	Az én kedves kis angyalom
Ez idegen földre?	Szöme csalogatott.

14.

Édes anyám. édes anyám csak az az én kérésem :
Selyem szoknyát, selyem szoknyát varrasson kend én-
Varrass, lányom, téged illet, nem engem, [nékem!
Ez a legény téged szeret, nem engem.

Szeretnék én, szeretnék én rámás csizmát viselni,
Ha a kovács, ha a kovács szépen tudná vasalni.
Vasald, kovács, három pengő nem drága,
Majd beisszuk vasárnap a Hajdába'.

15.

Édes anyám is volt nékem,
Keservesen nevelt engem,

Éjszaka font, nappal varrott,
Jaj, beh keservesen tartott!

Erdők, mezők, vad ligetek,
Beh sokat jártam bennetek!
Beh sok napot, éjszakával,
Töltöttem a bujdosással!

Bujdosik az árva madár,
Minden erdőszélen leszáll;
Hát az olyan árva mint én,
Hogyne bujdokolna — szegény!

Amint mentem haza felé,
Kinyílt az ég három felé,
Ragyogtak rám a csillagok,
Mert tudták, hogy árva vagyok.

16.

Elmentem én a szőlőbe,	Elmentem én a tanyára,
Ráhágtam a venyigére;	Ráhágtam a tökindára;
Venyigéről venyigére, —	Tökindáról tökindára,
Fáj a szívem a szőkére.	Fáj a szívem a barnára.

Onnan mentem a csárdába
Barna babám látására;
S míg a barnát ölelgettem,
A szőkét elfelejtettem.

17.

Első házam vala	Mi haszna a házat
Rengő bölcsöm fája,	Hogy én építettem,
A második lészen	Más költözik belé
Koporsóm deszkája.	Ma holnap helyettem.

18.

Én Istenem, tégy jót velem :
 Vedd el a bánatot tőlem.
 Oly nagy bánat a szivemen,
 Kétrét hajlik az egeken.

Szovátai sósvíz tudja :
 Sokat jártam átal rajta.
 Bárcsak soh' se jártam volna,
 Akkor a bánat nem nyomna.

19.

Érik a som, piroslik,
 Sötét felleg eloszlik,
 Hej rikatom-rakatom!
 Mulik az én bánatom.

Se árok, se barázda,
 Menyecske jön a házba.
 Hej rikatom-rakatom!
 Az árát de megadom!

Az ősszel vagy a télen,
 Isten uccse megérem,
 Hej rikatom-rakatom!
 Meglesz a lakadalom.

Se barázda, se árok,
 Akármit is csinálok,
 Hej rikatom-rakatom!
 Nyelve nem lesz lakaton.

20.

Este felé jár az idő,
 Szállást kérnék, de nincs kitől,
 Apám, anyám mind elhaltak,
 Testvéreim megtagadtak.

Erdők, mezők, vad ligetek,
 Hadd bujdossam tibennetek,
 Hadd bujdossam a vadakkal,
 Sirjak a kis madarakkal.

21.

Este későn föltekintek az égre,
 Nincsen csillag, mind lehullott a földre.

Világosnál raktuk le fegyverünket,
A Görgei ott adott el bennünket.

Kossuth Lajos befogatta négy lovát,
Fölültette feleségét, kocsisát,
Kinyitotta üveghintó ablakát,
Ugy mondott a magyaroknak jójszakát!

22.

Falu végén egy kis ház,
Barna kis lány mit csinálsz?
Hej! csinosítom magamat,
Várom a galambomat.

Falu végén keskeny gát,
Barna kis lány ugord át,
Hej! de te szőke ne próbáld,
Elszakad a topánkád.

23.

Faluvéken sütnek, főznek,
Lakodalomra készülnek.
Babám gyúrja a tésztáját,
Csókolnám meg a szép száját.

Olyan a babámnak teste,
Mint a holdvilágos este.
Hogyha térdig sárba járnék,
Mégis reá kaccsintanék.

24.

Fene ember a hevesi vicispán,
Elfogatja szegény legényt az utcán.
Aztat kérdi: «Hol jártál te gazember?»
«Kedvesemnél voltam biz' én ez-egyszer.

Kérem azért fő vicipán uramat,
Engedje el most ez egyszer hibámat, —
Megszolgálok ám én zt még valaha,
Jár az úr is ilyen későn éjtszaka.»

25.

Hadnagy uram jó napot!
Már én megint rab vagyok;
Ha rab vagyok, se' bánom,
Ugy sincs engem ki szánjon.

Kérem hadnagy uramat,
Ne tegyen rám nagy vasat;
Ha rám teszi a vasat:
Gyenge szívem meghasad.

26.

Három kéve fekete nád,
Tagadd meg értem az anyád,
Olyan igaz leszek hozzád,
Mint tulajdon édes anyád.

Kicsiny a lány, nagy a gondja,
Az anyjának még sem mondja;
Ha nem mondja az anyjának,
Megmondja a babájának.

Eszemadta kis leánya,
Jaj de piros az orcája;
Azért piros az orcája,
Barna legény a babája.

27.

Hideg szél fuj Mátra felől
A lelkem is fázik belől.
Hol vegyek én melegítőt,
Őszi éjjel felhevitőt?

Csaplárosné, virágszálom!
 Ne hagyj soká kívül állnom,
 Egy jó ital borod van-e,
 Szőke lányod ébren van-e?

Szőke lányod kökény szeme,
 Olyan mint az isten ege,
 S ha mosolyog piros szája,
 Nyiló hajnal az orcája.

Álom ide, álom oda,
 Rám nézz hugom, nem amoda ;
 Töltsed teli a kupámat,
 Csókban vehetsz érte vámot.

28.

Hires város az Alföldön Kecskemét,
 Aki legény, onnan hozzon menyecskét ;
 Ne csak imigy-amugy szeresse,
 Tenyeréből édes mézzel etesse.

Legnagyobb ház a faluban a papé,
 Azután jön Török bíró uramé ;
 Kérdezzék meg levett kalappal :
 Cserélne-e tisztelendő urammal?

Azt kérdezé tőlem az édes anyám :
 Szeretem-e az uramat igazán?
 Ha első nap meg nem szöktem mellőle,
 Már azután hive leszek örökre.

29.

Hova lábad teszed,	Kit leginkább szeretsz,
Bánat-virág keljen,	Örökre veszeszd el,
Te fejér ágyadban	Te búbanatodat
Kigyófi heverjen.	Ne értse meg ember!

30.

Kakas a szemeten
 Annyit nem kapar,
 Hányszor az én rózsám
 Engem betakar.
 Pedig éjjel-nappal
 Mind egyre kapar,
 Annyit nem kapar,
 Hányszor betakar.

Bakter a toronyba
 Annyit nem kiált,
 Hányszor az én rózsám
 Csókkal megkinált . . .

Pedig éjjel-nappal
 Mind egyre kiált,
 Annyit nem kiált,
 Hányszor megkinált.

A malom kereke
 Annyit nem fordul,
 Hányszor az én rózsám
 Engem megcsókol . . .
 Pedig éjjel-nappal
 Mind egyre fordul,
 Annyit nem fordul,
 Hányszor megcsókol.

31.

Kalapom szememre vágom,
 Mellette hervad virágom,
 Sirva nézem.
 Így mulik el ifjuságom,
 Ma-holnap oda világom,
 Oh be érzem!
 Fogd meg, pajtás, a vasvesszőt,
 Verd meg véle a temetőt,
 Mert nem kedvez semmi szépnek,
 Semmi épnek.

Ah ne bántsod, pajtás, azokat
 A mohosult sirhantokat
 Vasvesszővel.
 Keress inkább az ut mellett
 Kettőnknek egy nyugvóhelyet
 S majd idővel
 Tűzz mellé egy száraz ágat,
 Hadd példázza e világot,
 Melyet ketten kinevettünk,
 Föl sem vettünk!

32.

Kedves rózsám ablakába',
Sej, haj, kedves rózsám ablakába'
Kinyílt a rózsza magába,
Sej, haj, magába.

Kétfelé hajlott az ága,
Sej, haj, kétfelé hajlott az ága,
Bort iszok az árnyékába',
Sej, haj, ha lehet!

33.

Kertem alatt a Berettyó folydogál —
Hársfák alatt szőke kis lány sirdogál.
Állj meg, szép viz, állj meg, rózsám fut tőled,
Hószin nyakát hadd mossa meg belőled.

Megállj, kis lány, csónakom eloldoztad,
A partról a zaj közé taszítottad ;
Meglakolsz még lányka, ezért, megállj csak,
Megcsókollak százszor, ha megtalállak.

— Hej, jó legény, eloldom én másszor is,
Ha megcsókolsz, visszaadom százszor is ;
Ugy is tied a szívem, míg csak élek,
Csókodtól én, barna legény, nem félek.

34.

Két fa között kisütött a holdvilág —
Ej istenöm, de nehéz az árvaság!
Én is azér' választottam szeretőt,
Mer' möguntam a magányos életöt.

Te kis leány, mögböcsüld az anyádat,
Tisztán tartsad udvarbóli szobádat,
Csináltossál aranylábu nyoszolyát,
Kibe babád belevághassa magát.

35.

Kétkerekű kordén járok,	Elveszett a kis kert-lakat,
Mégis szeretnek a lányok,	Jaj! de vén szeretőm akadt
Ragyogó csillagom!	Ragyogó csillagom!
Akár mint jár a kereke,	Váltig várom az ördögöt,
Csak a rúdja vigye helyre,	Hogy elvigye a vén dögöt,
Ragyogó csillagom!	Ragyogó csillagom!

Elveszett a konyha-lakat,
 Jaj! de szép szeretőm akadt :
 Ragyogó csillagom!
 Jobb szeretném száz aranynál,
 Ha az Isten nekem adná,
 Ragyogó csillagom!

36.

Kiszáradt a diófa,	Az ajtóig meg vissza,
Csillárum haj,	Csillárum haj,
Nem játszódunk alatta,	A gyűrűmet add vissza,
Csillárum haj,	Csillárum haj,
Majd kiujul tavaszra,	Mert ha vissza nem adod,
Játszódhatunk alatta,	Megcsipem az ajakod,
Csillárum, csillárum,	Csillárum,
Csillárum haj!	Csillárum haj! —

37.

Könnyebb a kősziklát	Mikor két egyes szív
Lágy izzappá tenni,	Egymástól megválnak,
Mint két egyes szívnek	Még az édes méz is
Egymástól elválni.	Keserűvé válik!

38.

Könnyű a németnek,	Nehéz a magyarnak,
A kutya németnek	A szegény magyarnak,
Adót egzekválni ;	Kossuth Lajost várni!

39.

Körül csillagos az ég,   Sűrű erdőt bejártam,
 Majd eszedbe jutok még!   Csillaghullást is láttam,
 De már akkor késő lesz,   Lehullott a csillagom,
 De már akkor késő lesz,   Lehullott a csillagom,
 Mert a szívem másé lesz.   Elhagyott a galambom.

Beh sok földet bejártam,
 Sok szép asszonyt találtam,
 De még ilyet egyet se,
 De még ilyet egyet se,
 Mint ez a kis menyecske!

40.

Mariskám, Mariskám, eszem a szemedet,
 Ne nézz rám, ne nézz rám, mert megölsz engemet.
 Már a szívem nyugalma oda vagyon,
 Mert utánad fáj a szívem igen nagyon.

Éjfél tájban, éjjel, a szép holdvilágnál
 Egyéb gondom nincsen te náladnál,
 Sem éjjelem, sem nappalom te miattad,
 Mert hallom, hogy hamis szived másnak adtak.

Kora reggel, délben, meg a késő estve,
 Szívemben egyedül csak te vagy lefestve ;
 Ámbár te vagy nyugalomam elrablója :
 Áldjon meg a mindeneknek alkotója!

41.

Megmondtam én bús gerlice,
 Ne rakj fészket az útszéltre!
 Mert az úton sokan járnak,
 A fészkekből kihajhásznak!
 Rakjál fészket az erdőbe,
 Ennek is a közepébe.
 Egy citrusfa tetejébe.

A citrusfa teteje,
Behajlott a tengerbe,
Az én rózsám szerelme
Rászállott a szívemre.

42.

Mi füstölög ott a síkon, távolba' ?
Talán biz az édes apám kunyhója.
Messze jártam, másutt is volt jó dolgom,
Hej! de szívem csak azt mondja : jobb otthon.

Késő ősszel jár a fecske messzire,
De tavaszra mégis megjő fészkeire ;
Bár sokat jár hegyen völgyön és síkon,
Hej! de mégis azt csevegi : jobb otthon.

43.

Nagy árnyéka van a diófának,
Csalfa színe van a szép lánynak.
A szép leány aranyos pillangó,
Sohase volt, nem is lesz állandó.

Már ezután nem szeretek szépet,
Keserűség ilyennel az élet.
A csunyát meg nem tudom szeretni,
Jaj istenem, hova is kell lenni?

44.

Ne higyj magyar a németnek,
Akármivel hitegetnek ;
Mert ha ád is nagy levelet
Mint a kerek köpönyeged
S pecsétet üt olyat rája,
Mint a holdnak karimája :
Nincsen abban semmi virtus —
Verje meg a Jézus Krisztus!

45.

Nekem olyan asszony kell,
 Ha beteg is keljen fel,
 Készítsen jó vacsorát,
 Ugy várja, várja,
 Ugy várja, várja,
 Ugy várja haza az urát.

Nekem olyan legény kell,
 Aki engem megölel.
 Félre csapja bajuszát,
 Ugy várja, várja,
 Ugy várja, várja,
 Ugy várja, várja galambját.

46.

Ne menj rózsám a tarlóra,
 Gyöngye vagy még a sarlóra;
 Ha elvágod kis kezedet,
 Ki süt nekem lágy kenyeret?

Ülj a térdem kalácsára,
 Ne hallgass mendemondára,
 Átölellek két kezemmel,
 Hadd nézzen más irigy szemmel.

Én ültettem a rózsafát,
 Más szedi le a rózsáját;
 Én szerettem meg a szép lányt,
 Más éli vele világát.

47.

Nem ettem én ma egyebet,
 Csak egy köcsög aludttejet.
 Azt is csak úgy kalán nélkül, —
 Megélek én a lán nélkül.

Házam előtt jár a posta,
 Levelemet mégse hozza.
 Másnak viszi az ujságot,
 Nékem a szomorúságot.

Édes anyám édes teje,
 De keserü más kenyere!
 Ki nem hiszi, kóstolja meg
 A jó Isten úgy áldja meg.,

48.

Pántlikás kalapom,
 Fujdogálja a szél;
 Köszönöm galambom,
 Hogy eddig szerettél.

Mig engem szerettél,
 Piros cipőt viseltél,
 De mióta nem szeretsz,
 Feketét sem viselhetsz.

49.

Pipi a kendője,
 Barna szeretője.
 ,Uccu édes rózsám,
 De illenél hozzám,
 Ha az enyém volnál!'

«Nem vagyok a kendé,
 Mert kend nyalka legény;
 Ha kendet megfogják,
 Katonának adják,
 Szivem szomorítják.»

50.

Rongyos a házam teteje,
 Gólya rászállni nem merne;
 A nagy adó sulya alatt
 A gerendám majd rám szakad.

Egzekválni gyün a biró,
 Nem nézi, hogy hány a siró;
 Elviszi minden ruhánkat,
 Utolsó véka buzánkat.

A szegénynek így van sorsa,
 Nincs, ki könnyebbitsen rajta;
 Bölcsőn kezdi szenvedésit,
 Csak a sirnál éri végét!

51.

Rózsabokorba' jöttem a világra,
 Nem dajkált az édes anyám hiába,
 Járt utánam három falu legénye —
 Én meg csak úgy csalogattam,
 Hitegettem, válogattam belőle.

Hej! ha végig sétálok az udvaron,
 Nincs aki meg ne állana a soron,
 Azt susogja fiatalja, öregje :
 Jaj de csinos, de takaros
 Ez a pici, barna, piros menyecske.

Már én többet nem hiszek a legénynek,
 Két színe van, mint a nyárfalevélnék ;
 Látom rózsám, másfelé visz az utad,
 Eredj erre vagy amarra —
 Akármerre, ha már nálam meguntad.

52.

Serkenj föl, szent István!	Vigadozó fűszál
Mosolyog a hajnal,	Szépen felöltözik,
Aranyszál-tollakkal	Liliom rózsával
Röpdös mint az angyal.	Mán megtörülközik.

Szent István viseli	Kivánom szívesen
Bárány két orcáját,	Hogy isten éltesen,
E nemes ház fölött	Sok jóval, áldással
Tartja vitorláját.	Megszerencséltesen!

53.

Sikolt, rikolt a sarkantyú,
 Csókot kér a barna fattyú,
 Adjon neki ifjuasszony!
 Ne kívánja olyan nagyon.

Erre, erre, most ment erre,
 Haragszik rám, nem néz erre,
 Ha haragszik, mért jár erre?
 Mért jár az én ellenemre?

54.

Simonyiba' van egy malom,
 Bánatot örölnék azon ;
 Nekem is van búbánatom —
 Oda viszem, lejáratom.

Odvas fába' terem a szú ;
 Vén leányhoz illik a bú ;
 De én ugyan nem busulok,
 Mint a tücsök, szökök, rugok.

Azt az Isten megátkozta,
 Ki a bűt módiba hozta ;
 Nekem istenadta bűja
 Nem kell, akárki módija.

55.

Tisza partján mandulafa virágzik,
 Mandulája a Tiszában elázik.
 Kiszedem a manduláját, szárazstom,
 Szeress babám mást helyettem, nem bánom.

Addig megyek a csillagos ég alatt,
 Míg megnyugszom a babám karja alatt.
 Gyere lelkem, csókoljam meg a szádat,
 Hogy a hideg ne vegye meg a lábad.

56.

Tizet ütött már az óra,
 Isten segíts minden jóra ;
 De nincs írva homlokodra,
 Mire virradsz fel holnapra.

Tizenegy az óra nálunk,
Éjfél többet nem kiáltunk,
Azért a városba járunk,
És ha rossz embert találunk,
Vele törvényesen bánunk.

Éjfél után három óra,
A várost többet nem járom,
Szemem álomra lezárom,
Ha nem alszom, az én károm :
Éjfél után óra három.

57.

Túl a Tiszán, Földeákon,
Alma terem a fűzfákon,
Minden ágon kettő három —
Van szeretőm tizenhárom :
Ha tíz elhagy, marad három,
Megérem vele a nyáron.

Túl a Tiszán, Kenderesen,
Alma terem a kenderen,
Minden szalon kettő három —
Van szeretőm tizenhárom ;
Ha tíz elhagy, marad három,
Megérem vele a nyáron.

58.

Ugy meg vagyok határozva,
Mint a csikó kantározva ;
Szabadságom el van zárva,
Mint kis madár kalickába.

Ha kimegyek az utcára,
Nézek a rózsám házára !
Látom fedeles kapuját,
Kétfelé nyíló ajtóját.

59.

Verd meg Isten ezt a cudar világot!
 Rosszabb életöm van mint a kutyanak ;
 Mert a kutya bebujik a szénába, szolmába
 De én csakugy csavargok a világba.

Verd meg Isten ezt a cudar világot!
 Rosszabb életem van mint a cicának,
 Mert a cica megfogja az egeret, verebet,
 De én rá se tehetem a kezemet.

60.

Vezekényben meg Átányban
 Jó természet van a lányban,
 Maga mondja a legénynek :
 Ajtót is nyitok én kendnek.

Vörös sapka, selyem sujtás,
 Jerünk a lányokhoz, pajtás!
 Este, este, még nincs este,
 Maga hitt meg a menyecske.

Járok hozzá minden este,
 Nem veti senki szememre.
 Csirke csipog a nád alatt,
 Megfogjuk a garád alatt!

61.

Virágzik a kökényfa,
 Apró virág van rajta,
 Apró virág, apró lány,
 Mégis jobb a nagyobb lány.

Virágzik az almafa,
 Fejér virág van rajta,
 Fejér virág, fejér lány,
 Szebb annál a barna lány.

Virágzik a barackfa,
Vörös virág van rajta,
Mégis szebb a piros lány,
Piros kendő a nyakán.

62.

Viszik a menyasszony selyem ágát,
Csengős lovon viszik a ládáját.
A ládája tele, tele, tele,
De a szive vágyik vissza fele.

Zöld koszorut tesznek homlokára,
Arany gyűrűt huznak az ujjára,
Esküvőre indul, indul, indul,
De szeméből a könnye kicsordul.

63.

Zöld erdő szállásom,	Fényesen tündöklök
Itt sincs maradásom ;	Este a holdvilág,
Most lesz kis angyalom,	Majd meghalok érted
Tőled elválásom.	Egyedül gyöngyvirág.

Csak azt szánom, bánom,	Elment a szeretőm
Sok éjjeli álmom ;	Szeretőt keresni,
Mint te rólad volt az,	Adjon a jó isten
Gyönyörű virágom.	Jó szerencsét neki.

Jó szerencsét neki,
Jó szeretőt neki,
Kivel az örökös
Poklokat elnyeri.

64.

Zsidó, zsidó, rongyos zsidó,
Van-e nálad pirosító?

Halvány a rózsám orcája,
Ráfér három forint ára.

A szentesi utca végén
Megégett a deszka bódé.
Benne égett Mócsi zsidó,
Mindenféle pirosító.

TARTALOM.

	Lap
I. Szerelmi dalok	3— 68
II. Katona-dalok	69—117
III. Pásztordalok, betyárnóták	118—150
IV. Bordalok	151—167
V. Tréfás dalok	168—199
VI. A népélet dalai	200—222

A népdalok betűrendes sorjegyzéke.

	Lap		Lap
Ablak alól a rózsafa nem látszik	3	A juhásznak jól megy dolga	118
A csap-utcán végig, vé- gig, végig	3	A kend édes anyja	4
Adj egy csókot kis vio- lám	168	Aki a rózsáját igazán szereti	4
Adjon isten, adjon is- ten kapitány úr ...	69	A kis leány sütni akar	169
Adjon isten bort, buzát	151	A kis leány virágszál..	200
Adjon isten jó szeren- csét	69	Akkor szép a kis lány, mikor kacsingat ...	201
Adjon isten minden jót	151	Akkor volna szép az erdő	5
A Dömötör, a Dömö- tör közeledik	118	Aladáron azért nem jó szolgálni	119
A fekete holló gyászt visel magáért	3	Áldd meg isten azt az utcát	5
A fényes csillag is	4	Álljelőmbé, rózsám ..	5
A gőzösnek mind a hat ablaka	69	Állj meg Jancsi, itt előttünk a csárda ..	119
A hernádi kovácslánya	169	Aluszol-e, te juhász ..	169
A hodosi biró lánya ...	200	A malomba mentem ..	6
Aj de bajos egy pár- nára fekünni	200	Amerre én járok	6
		A mi cicánk férjhez akar menni	201

	Lap		Lap
A mindenit ennek a rongy világnak	70	Az aradi városháza de sárga.....	71
Amott egy kis madár .	6	Az ég alatt, a föld szí- nén	9
Amott kerekedik egy fekete felhő	70	Az éjszaka jaj de fur- csát álmodtam	72
Ángyom, ángyom, édes ángyom I.	7	Az én ágyam lába	10
Ángyom, ángyom, édes ángyom II.	170	Az én csizmám csikor- gós	173
Anyám, anyám, édes anyám	70	Az én galambomnak .	10
A nyáron, a nyáron...	170	Az én juhom elveszett	174
A panyiti halas-taóba	171	Az én lovam pejkió ...	121
Apci torony tetejébe..	71	Az én lovam törökör- szági fakó	72
A pécskai legények ..	171	Az én lovam világos pej	72
A pünkösdi rózsza ki- hajlott az útra	7	Az én rózsám jókedvé- ből	10
A rákosi utca	202	Az én rózsám sarkan- tyús csizmája	73
Aranyos pillangó az ágon	7	Az én rózsám szemöl- dőke	11
Árokparti csalány ...	8	Az én rózsám takaros	11
Arra alá az alföldi ha- táron	119	Az én uram jó volt, amire kellett	174
Arra alá Baranyában .	8	Az én uram szitakéreg	175
Arra alá az alföldi csár- dába	120	Azért csillag, hogy ra- gyogjon	11
Arra kérem teremtmé- met	9	Azért, hogy kend kicsit ragyás	12
Árva vagyok, mint gerlice	9	Az ikrényi csárda ki van festve	202
A subámnak nincs me- lege	120	Az ökör a földet	203
Asszonyok, asszonyok	172	Az Olt vize folydogál csendesén	73
A szép asszony drága .	202	Azon a tenger éjszakán	12
A szögedi határon ...	120	Azt gondolom, eső esik	12
A tárnoki híres urak.	172	Azt mondja a kapitány a főúrnek	74
A tűzérnek jó ágyú kell	71	Azt mondják, nem ad- nak	13
A Vargáék kertje alatt	172	Azt üzenték a malom- ból	175
Az alapi tó szélében.	173		
Az alföldön betyár gye- rek vagyok én	121		
Az alispán kalapom- hoz rózsát tett	152		

L	Lap
Bajusz kell a magyar- nak 152	Buzát vittem a ma- lomba 203
Bakagyerek, ha meg- unja életét 74	Csak azért szeretek falu végén lakni.... 14
Bárcsak ez az éjszaka 152	Csak titokban akar- talakszeretni..... 15
Bárcsak hamar május lenne..... 121	Csendes éjjel, messze tájon..... 124
Barna kis lány megy az isten házába 13	Cserebogár, sárga cse- rebogár..... 15
Barna pej paripa 13	Csíkból hoztam fele- séget 204
Becsaliba járnak híres lányok 122	Csikós vagyok az al- földbe, nem gulás .. 124
Becskreknél széles árok 74	Csillagok, csillagok .. 15
Befujta az utat a hó .. 122	Csillagos az ég, csilla- gos 16
Béres legény voltam én 122	Csípi nyelvem a pap- rika 177
Berki, Berki, szegény Berki 175	Csipkés a szőlő levele 16
Be sok falut, be sok vá- rost bejártam 123	Csongorádi kis barna . 16
Besorozott a német katonának 75	Csütörtökön este 17
Beteg az én rózsám szegény 13	Csütörtökön virradóra 125
Betyár vagyok, szabad gyerek 123	Cifra szűröm Vesz- prémbe vettem ... 125
Be van az én szűröm ujja kötve 123	Cigány asszony sátora 177
Bíró fia vagyok 153	Cin tányéron, cin tá- nyéron pogácsa ... 17
Bogár Pista szép le- gény volt 124	Co fel, édes deresem .. 126
Boldog az ember nyil- ván 176	Debrecenbe kéne menni 177
Bolond volnék, ha bu- sulnék..... 14	Debrecenbe kidobol- ták 178
Bort ittam én, boros vagyok 153	De szeretnék a csá- szárral beszélni ... 76
Boszniába megfutták a trombitát 75	De szeretnék a Kos- suthtal beszélni ... 76
Bőrrel kereskedik a vén Áron 176	Disznó a mezőben any- nyit nem turkál ... 126
Bús az idő, bús vagyok én magam is..... 14	Donaparti fecske 204
Búsulok is, nem is igen 203	Dula, jula, heje, huja . 178
	Duna partján sétáltam 17

	Lap		Lap
Édes alma terem	18	El akarnám a bakan-	
Édes anyám, adjon is-		csom cserélni	78
ten jó estét	18	Életemnek végnapjait	154
Édes anyám csak az az		Elhajtottam száz libát	180
én kérésem	204	Elindúla egy kalmár .	154
Édes anyám, édes		Elindulék a hazámból	78
anyám	76	Éljen, aki most issza ki	155
Édes anyám, ha feljön	77	Elmegyünk, el-	
Édes anyám, hol van		megyünk	155
az az édes tej	77	Elmennék én katoná-	
Édes anyám is volt		nak	79
nekem	204	Elmennék én tihozzá-	
Édes anyám, ki a baka,		tok egy estve	20
ha én nem	77	Elment az én rózsám!.	20
Édes anyám, mi zörög		Elmentem én a szőlőbe	205
a zsebébe?	77	Elment messze az én	
Édes anyám most kül-		párom	20
dött egy levelet . . .	78	Elinész úgy-e? el bi-	
Édes anyám, nem fo-		zony én	21
nok már többszázat	18	Első házam vala	205
Édes anyám sok szép		Elszegődtem Tarnó-	
szava	19	cára bojtárnak	128
Egész éjjel nem alud-		Elveszett a tarka lu-	
tam egy órát	19	dam	180
Egybegyültek a mis-		Elvesztettem lovam .	21
kolci lányok	179	Elvirágzott már a	
Egyik szállótüke		buza, kaszálják . . .	21
fehér	153	Én istenem, jaj de jó a	
Egy fekete holló szál-		huszárnak	79
lott ablakomra	19	Én istenem, tégy jót	
Egy se betyár, ki gya-		velem	206
log jár	127	Ennek az embernek . .	155
Egy szem kökény, két		Én vagyok a falu rosz-	
szem kökény	179	sza egyedül	22
Egyszer egy barát azt		Én vagyok a kunsági fi	155
mondta	154	Én vagyok a petri gu-	
Egyszer volt három		lyás	128
zsidó	179	Én vagyok az árva	
Egy út mellett lefeküd-		gyerek	129
tem	126	Én vagyok az a gerlice	22
Ejh, hajh, magyar em-		Én vagyok az, aki nem	
ber	154	jó	156
Éjszakai holdvilágon		Erdő, erdő, be szép ke-	
jó idő	127	rek erdő	129

	Lap
Erdő, erdő, de magas vagy	22
Erdő is van, inakk is van	130
Erdő mélyén kakuk madár búsan szól ..	130
Érik a son, piroslik ..	206
Erre kakas, erre tyúk	22
Esik a fergeteg	79
Esik eső a haraszton ..	130
Esik eső, nagy sár van a kapuba	131
Esik eső, nő a sár	23
Esküvőre kéne menni Szegedre	131
Este felé jár az idő ...	206
Este későn föltekintek az égre	206
Esteledik, alkonyodik	131
Esteledik, a nap halad	23
Este vagyon, szürkül be	181
Esztenőbe egyszer esik karácson	181
Ez a csepi utca	24
Ez a kis lány csak egy- re tagadja	24
Ez a szemem, ez az egyik	24
Ez a templom-utca ...	80
Ez az utca bánat-utca	24
Ezt a kerek erdőt já- rom én	25
Fakó lovam fel van kantározva	25
Falu végén egy kis ház	207
Falu végén sütnék, főznek	207
Fecském, fecském, édes fecském	29
Fehér ruha a fejemen .	26
Fekete pántlikám ...	26

	Lap
Fekete városban fehér torony látszik	26
Felfogadtam az egekre	27
Felkötöm a rézsarkan- tyúm	80
Felleg sincsen, mégis esik az eső	27
Felsütött a hajnalcsil- lag	27
Felsütött a holdvilág .	28
Felszállott a páva ...	28
Felszántom a berek alját	28
Fene ember a hevesi vicspán	207
Ferenc Jóska édes- apám	80
Ferenc Jóska ha fölül a lovára	81
Ferenc Jóska mezitláb ment sétálni	81
Férjhez ment a reszelő	181
Fiumei kikötőben ...	82
Fogtam egy szunyogot	182
Földváron, a hegy- aljba	29
Fujdogál az októberi hidegszél	82
Galambom, hallja-e ..	182
Galicia közepibe'	82
Gyászba borult az egész Balaton	83
Gyere be, gyere be, gyönyörű kis madár	29
Gyere pajtás katoná- nak	83
Gyi fel, sárga, a tetőre	30
Gyöngye szeme van a kukoricának	83
Gyujtsd föl, babám, gyujtsd föl	30

	Lap		Lap
Ha bemegyek a sorozó szobába	84	Három fehér kendőt veszek	33
Ha bemegyek a templomba	30	Három itce kemény-mag	183
Ha bort iszom, jó kedvem van tőle	156	Három kéve fekete nád	208
Hadd muljon ez a világ	156	Három rendű fodros szoknya	33
Hadnagy uram, jó napot	208	Három színe van a piros almának	34
Ha elméssz is rózsám .	31	Három út előttem ...	34
Ha én aztat tudtam volna előre	84	Hazám, hazám, édes hazám	85
Ha én rózsá volnék ..	31	Házasodjék meg az úr	184
Ha én tudtam volna .	31	Házunk előtt mennek el a huszárok	86
Ha felülök Fogarasi János bátyám	132	Hej, a pesti kis leányok	184
Ha felülök szürke paripámra	84	Hej, be szépen világít	34
Haja, haja, hajnal akar lenni	31	Hej, csicsóka, csicsóka	35
Hála legyen az istennek	183	Hej, gazd'uram, adja ki a béröm	133
Ha látom a fergeteg elejét	132	Hej, ha nekem száz forintom volna	35
Hallod-e te barna menyecske	32	Hej, huj, Sobri pajtás	133
Ha még egyszer husz esztendő lehetnék .	85	Hej, lóra csikós, lóra .	134
Ha még egyszer legény lennék	182	Hej páva, hej páva .	35
Ha nem voltál jó szerető	32	Hervad az a rózsá ...	36
Haragszika gazda ...	157	Hét csillagból van a göncölszekere	36
Haragszik a rózsám anyja	32	Hideg szél fúj Mátra felől	208
Harangoznak a toronyba	85	Hires város az Alföldön Kecskemét ...	209
Hármat rikkantott már	86	Hová, hová, barna legény	36
Háromablakos ház ...	86	Hová lábad teszed ...	209
Három bokor saláta ..	183	Hozott bátyó feleséget	185
Három csillag van az égen egy sorba	33	Hulldogál a rózsalevél	87
		Husár vagyok, édes anyám, nem baka .	87
		Huzzák a harangot ..	185
		Ide ki az évegsúrnél jó bort mérnek	157
		Ifjúság sólyom madár ..	37

	Lap		Lap
Isten adta volna	37	Katonának vagyok	
Isten átkát nem kívá-		írva II.	90
nom	37	Katonaság az én éle-	
Istenem, istenem	38	tem	90
Iszom, iszom, addig		Kedves jó barátom...	158
iszom	157	Kedves rózsám abla-	
Jaj de magas a kaszár-		kába	211
nya teteje.....	87	Kedves rózsám, ha iga-	
Jaj de magas hegyet		zán szeretnél	136
látok	88	Kedves rózsám virágos	
Jaj de nehéz a kis lány-		kis kertje	91
tól	88	Kék a kötőm kerületi	39
Jaj de szennyes a kend		Kék asztalon, zöld ab-	
inge, gatyája.....	88	roszom	91
Jaj de szennyes a ken-		Kék pántlika az istrim-	
dője	38	flim kötője	39
Jertek fiúk, kik egy-		Kerek a káposzta	40
szerre rukkoltunk .	89	Kertem alatt a Beret-	
Juhász legény bundája		tyó folydogál	211
hm	134	Kértem a kapitányt ..	92
Juhász vagyok, búsan		Két fa közül kisütött	
örzöm a nyáját	135	a holdvilág I.	40
Kapitány úr, az Isten-		Két fa közül kisütött	
ért, mit csinál	89	a holdvilág II.	211
Kapitány úr azt mond-		Kétkerekű kordén já-	
ja a bakának	89	rok	212
Kapitány úr, csak az a		Két petrence, három	
kérésem	90	kalangya	158
Kakas a szemeten ...	210	Két út van előttem ..	40
Ká-kántor uram ká-		Ki az urát nem sze-	
káposztája	185	reti	186
Káka tövén költ a ruca	38	Kidült a fa mandolás-	
Kalapom szememre		tól	41
vágom	210	Kifordítom, befördí-	
Kanász voltam, ka-		tom	186
nász leszek	135	Kihajtom a ludam a	
Kaposváron nincs több		rétre	136
legény mint három .	135	Kilencet ütött az óra,	
Kaszás csillag jár az		este van	41
égen	135	Kinyilott már a pün-	
Katonának vagyok		kösdi rózsza	92
írva I.	90	Kiöntött a Tisza vize .	42
		Kipattant a búza sze-	
		me.....	42

	Lap		Lap
Kis kalapom darutol- las, virágos.....	92	Leégett a csiribiri csárda.....	138
Kis kertemben rózsafa	42	Lefelé folyik a Tisza ..	44
Kis pejlovam megér- demli a zabot	93	Le van az én rózsám képe	96
Kis szekeres, nagy sze- keres	158	Lóra csikós, lóra	138
Kiszáradt a diófa	212	Lyukas a szűröm	187
Ki tanyája ez a nyár- fás	43	Magas a kaszárnya ...	96
Kitették a holt testet az udvarra	43	Magasan repül a daru, szépen szól	44
Ki van az én rózsám képe	93	Már én többet, már én többet	96
Kiverem a lovam a rétre	136	Mariskám, Mariskám .	213
Korcsmárosné, bort ide a kupába	159	Már látom, hogy kato- nának kell lennem .	97
Korcsmárosné, gyujts világot I.	137	Már minálunk meg- ismerni úgy lehet ..	187
Korcsmárosné, gyujts világot II.	159	Már minálunk verbu- válnak	97
Korcsmárosné, nekünk halat süssék kend ..	138	Marosszéki piros pá- ris	44
Korond között nevel- kedtem	94	Marsadjusztirungban állok egész nap	97
Kossuth Lajos azt izente	94	Már Szebenbe megfuj- ták a trombitát ...	98
Kossuth Lajos udva- rába	95	Masiroznok a kék inges huszárok	98
Kossuth lova megér- demli a zabot	95	Ma van Jakab-nap ...	160
Könnyebb a kősziklát	212	Meg akarnék házasod- ni, románé	45
Könnyű a németnek .	212	Megállják kend, hó ..	160
Könnyű neked rózsám	95	Még azt mondja az anyám	187
Körül csillagos az ég .	213	Még azt mondják, in- gadozom	160
Köszönöm édesem ..	43	Megdöglött a Jani lova	188
Lám megmondtam, Angyal Bandi	138	Megérem még azt az időt	45
Lányok fonják a len- szösztt	186	Megérett a búzakalász	99
Látod rózsám, hogy nyergelek	95	Megfogom az eke szarvát	139
		Meghalt a juhász	139
		Meghalt az én apám .	160

	Lap		Lap
Megírták a guzsalyo- mat	45	Mikor masirozunk, ka- pitány uram?	101
Megismered a kanászt	139	Mikor nyolc esztendő voltam	102
Megiszok én ilyennel..	161	Mikor visznek Olmüc felé	102
Megizentem én az édes anyámnak	46	Minden falu édes ha- zám.....	48
Megjöttek a szabadsá- gos huszárok	99	Mindenféle szeretőm volt	49
Megkérdeztem egy kis lánytól az este	99	Mindenfelől harci nó- tát fú a szél	102
Megkötöm a lovamat .	47	Mindennek van szere- tője	188
Megmondtam én, bús gerlice.....	213	Minek az a pörge kalap	189
Meg ne mondja ko- mámasszony	161	Mi piroslik ott a síkon távolba?	102
Meg vagyok én búval rakva I.	47	Mosd ki rózsám, in- gem, gatyám fehérre	103
Meg vagyok én búval rakva II.	140	Most akadtam, ba- bám	103
Megverek valakit	47	Most jöttem a tetétleni pusztáról	141
Megvettem a szerető- met nagy áron	47	Most kapott a bíró ...	104
Megvirrad még valaha	162	Nagy-Abonyban csak két torony látszik..	104
Megy a gőzös fölfelé ..	99	Nagy árnyéka van a diófának	214
Megy honvédnek, megy huszárnak...	100	Nagypénteken mossa holló a fiát	49
Mély a Dunának a széle	48	Nagy szaga van a pün- kösdí rózsának	49
Mennem kell már én- nekem is	100	Nagyszebeni brigáda .	104
Messze jártam háza- sodni.....	188	Napkeletre Brassó fe- lől	104
Micsoda lárma az	140	Négy csücske van a strózsáknak	105
Mig élek is bánom ...	48	Ne higgy magyar a né- metnek	214
Mi füstölög ott a síkon, távolba	214	Nekem olyan asszony kell	215
Mikor a huszárnak el kell masirozni	101	Nem ám az a rózsa ...	49
Mikor én még legény voltam	162	Nem anyától lettél ...	50
Mikor én nőtelen vol- tam	163		
Mikor isten a világot rendelte	141		

	Lap		Lap
Nem átkozlak, nem szokásom	50	Nincsen nálunk olyan asszony	190
Nem bánom én, kedves rózsám	51	Nincs énnekem édes anyám	106
Ne menj rózsám a tarlóra	215	Nincsen nekem semmi bajom	190
Nem ér az a béres	141	Nincsen olyan búza ..	54
Nem ettem én ma egyebet	215	Nincsen széna, nincsen abrak	143
Nem hiszed, hogy beteg vagyok	51	Nincs nekem egyebem a rózsámnál	54
Nem jöttem volna én ide.....	51	Nincs szebb madár mint a fecske	54
Nem szeretek én már ezután	51	Nincs széna, nincs szalma	144
Nem vagy lány, nem vagylány	52	Nyárád vize lefelé kanyarodik	107
Nem vagyok én kapitány	142	Nyisd ki rózsám ablakodat	55
Nem vagyok én kósza betyár	142	Nyolcan vannak a mi ludaink	163
Nem vagyok én senki-nek sem adósa	163	Oda fenn a felső réten	144
Nem voltam én addig beteg	142	Oh tulipiros lánykám	191
Nem volt párja a faluban	105	Októbernek eiső napján!.....	107
Néném asszony, mit izen a fiának	106	Orosházáról fuj a szél	144
Ne nézz reám, ne ne vess	52	Pántlikás kalapom ...	216
Nincs édesebb mint a méz	52	Patkó Pista sétált a sik mezőben.....	145
Nincsen a császárnak .	106	Pej paripám patkószege de fényes	55
Nincsen apám, nincsen anyám	53	Perczel Móric magyarok vezére	107
Nincsen dézsma, nincsen robot	189	Pesten jártam iskolába, kuk	55
Nincsen erdő, nincsen mező	143	Pipi a kendője	216
Nincsen feleségem, de majd lesz	53	Piros, piros, piros	164
Nincsen kedvem, mert a fecske elvitte	53	Prága alatt van egy szép új temető	107

	Lap		Lap
Rászállott a vadga-		Siroki erdőben	58
lamb a tiszta buza-		Sohasem vétettem Szé-	
kalászra	108	kesfehérvárnak ...	110
Recece! nem vagyok		Söprik a pápai utcát .	111
én kapitány	108	Sötét felhők vándorol-	
Repül a pillangó	56	nak az égen	146
Repülj fecském abla-		Sötét pej a paripa...	111
kára	56	Subri Jóska az erdőbe	145
Retteg pej paripám ..	56	Szabad a madárnak	
Ritka a katona	108	ágról-ágra szállni ..	58
Ritkán szól a rigóma-		Szabadhegyi dobogó	
dár hajnalba	109	hid alatt	59
Rongyos a házam te-		Száll a felhő napnyu-	
teje	216	gatról keletre	59
Rongyos a kend háza		Szárz kender, szösz	
vége	192	fonál	164
Rongyos csárda két		Szárnya, szárnya, szár-	
oldalán ajtó	145	nya a madárnak ...	111
Rózsabokorban jöttem		Szárnya, szárnya, ka-	
a világra	217	szárnya teteje	112
Rózsám, rózsám, ró-		Százados ur kiadta a	
zsám, a szivedet ...	109	parancsot	112
Rózsa vagy, rózsza		Száz szónak is egy a	
vagy	56	vége	165
Rózsa virít, rózsza nyí-		Szegény legény felte-	
lik	109	kint az égre	112
Sajó kutyám, hej de		Szegény legény va-	
mélyen aluszol	57	gyok én I.	146
Sárga csikó, sárga csi-		Szegény legény va-	
kó, sárga	57	gyok én II.	146
Sárga ló, sárga ló, réz		Széles az én kedvem	
a patkó rajta	110	ma	165
Sárga rigó, darázs fé-		Széles az ökröm szarva	147
szek	164	Széna, széna, széna te-	
Sem eső nem esik	57	rem	59
Serkenj föl, Szent Ist-		Szép a baka, ha kiáll a	
ván	217	glédába	113
Sikolt rikolt a sarkan-		Szép a huszár, ha felül	
tyu	217	a lovára	113
Simonyiba' van egy		Szépen szól a harminc-	
malom	218	kettős banda	113
Sír az egyik szemem ..	58	Szeretnék szántani ...	60
Sírhat az az édes anya	110	Szerettelek, nem kel-	
		lesz már	60

	Lap		Lap
Szérül van a rózsám háza	60	Uccu bizony megérett a meggy	198
Szintelen, szintelen ..	192	Uccu, kis lány, ugorj egyet	198
Szól a világ, mit hajtok rá	61	Ugy ég a tűz, ha lobog	148
Szomorú az idő	61	Ugy meg vagyok határozva, ...	219
Szomszéd asszony szép leánya	61	Ugy nőttem fel, mint erdőn a gomba.....	149
Szőke vize a zavaros Tiszának	62	Uj városi juliász vagyok én	149
Szovátaí hid alatt ...	62	Uram, uram, bíró uram.....	65
Tánc-szók	192	Utca, cuca, ég az utca	198
Tartozok én a csárdába	165	Vagyok olyan legény mint te	149
Tavaszi szél utat száraszt	62	Vajjon mit irjak a rózsámnak	65
Tavaszi lesz már, el fog a hó menni.....	63	Valamit sugok magának	65
Teli a zsebem bankóval.....	147	Vásárhelyen meszelik a templomot	114
Téli, nyári piros alma	63	Vásárhelyi Fekete Sas	166
Tenta, penna, kalamáris	114	Vásárhelyi piacon ...	199
Tilalom, tilalom	63	Vasárnap bort iszom .	166
Tisza mellett van egy város, Beregszász ..	64	Vége van az aratásnak	115
Tisza partján mandulafa virágzik	218	Végigmentem az ormódi temetőn	66
Tisza partján van egy hajó kikötve	114	Verd meg isten ezt a cudar világot	220
Tizenhat esztendő voltam	148	Verje meg az isten I...	66
Tizenkét évekbe vagyok sorolva	114	Verje meg az isten II..	115
Tizet ütött már az óra	218	Verőcei kukorica de sárga.....	149
Tónainé rongyos háza	197	Vezekényben meg Átányban	220
Tudós legény Barna Peti.....	198	Virágzik a kökényfa .	220
Túl a Dunán zörög az ég	64	Vizik a menyasszony selyem ágját	221
Túl a Tiszán, Földeákon	219	Viz, víz, víz	166
Túlsó soron a mi házunk	64	Voltál-e már Félegyházán, Berénybe? .	150
		Voltam csikós	115

	Lap		Lap
Volt szeretőm, szép, de hamis	66	Zöld erdő szállásom . .	221
Völgyet keres a fojóvíz	199	Zöldre van a rácsos kapum festve	68
Vörös bársony süve- gem	67	Zörög a kocsi a fagyon, nagyon	115
Vörös bort ittam az este	167	Zsidó, zsidó, rongyos zsidó	221
Zavaros a Tisza vize, megáradt	67	Zsindelyezik, zsinde- lyezik a kaszárnyát	116
Zavaros a Tisza vize, nem tiszta	150	Zsindelyezik a kaszár- nya tetejét	116
Zöld a kökény, majd megkékül	67	Zsindelyezik a szegedi tornyot	117
Zöld erdőben, zöld mezőben	68	Zúg az erdő	117

PH
3132
K5
köt.39

Kisfaludy-Társaság
Élő könyvek

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
